

 NIEUWS VAN HET GEWEST

Een ombudsvrouw voor het Brussels Gewest

 ONDER DE LOEP

Bestuurlijke politie: de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van een burgemeester

 EUROPAGINA

Nieuwe bijeenkomst en nieuwe voorzitter voor het Congres van lokale en regionale overheden

Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

Energiecrisis bij de gemeenten

VER. UITG. CORINNE FRANÇOIS - Nr. 7318

Nr. 131

AFGIFTEKANTOOR: BRUSSEL X
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
NOVEMBER-DECEMBER 2022
ERKENNINGSNUMMER P 921662

Wat is de impact van de stijgende energieprijzen op uw begroting?

Simuleer en visualiseer uw meerjarenplan

Goed beleid steunt op betrouwbare data en heldere analyses. Toch is het niet altijd eenvoudig om de financiële impact van een beslissing in te schatten, zeker nu gemeenten bij het opmaken van hun begroting extra aandacht moeten hebben voor de impact van de hoge inflatiedruk en de stijgende loonkosten.

Om u hierbij te begeleiden, heeft Belfius voor u de digitale begrotingssimulatietool SYMIA.

Met deze tool kunt u afwijkende ontvangsten en uitgaven simuleren, het effect daarvan op het begrotingsevenwicht van de gemeente meten en de impact van investeringsprojecten in kaart brengen.

Meer weten over deze tool en hoe u de financiële impact van uw beslissingen op langere termijn simuleert? Neem contact op met uw relatiebeheerder.

Belfius

EEN MOEILIJKE BUDGETTAIRE OEFENING OP ALLE NIVEAUS

De gemeenten sluiten een moeilijk budgettair jaar af, maar de oefening was, gezien de berichten van de voorbije weken, zeker niet gemakkelijker voor de federale en Brusselse regering.

Met een overheidsschuld die dit jaar 106,2% van het bbp bedraagt, is België een van de lidstaten met de hoogste schuldenlast van de Europese Unie. Het begrotingstekort van ons land zal in 2023 oplopen tot 5,9%, ofwel tot 33,5 miljard euro. Ons land zal in 2023 en 2024 het hoogste begrotingstekort van de eurozone hebben.

De lokale besturen staan evenwel voor talrijke dringende problemen. Denk bv. aan de sociale uitsluiting, aan wonen en aan de inflatie. Daarnaast moeten zij ook de transitie, en vooral de energietransitie, in goede banen leiden.

Hoewel het logisch klinkt en verdedigbaar lijkt om bepaalde investeringskosten uit de schuldnorm te halen, merkt het Rekenhof op dat het structureel evenwicht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de periode 2024 tot 2026 deels bereikt wordt dankzij de neutralisatie van bepaalde beleidsinvesteringen.

De federale regering heeft verder de aanbevelingen van de Europese Commissie gedeeltelijk naast zich neergelegd. De begroting 2023 vertoont inderdaad een uitgavenniveau dat Europa zorgen baart - België is van de zes landen met een hoge schuldenlast zelfs het enige land in deze situatie. Nu de rente gestaag oploopt, baren onze overheidsfinanciën zorgen.

In 2023 verwacht men een aantal beslissingen met een in dit opzicht directe impact: de onzekerheid rond de energiesteun van de federale overheid, de vertraging van de groei en er komen ongetwijfeld anticiperende maatregelen om de schuld een halt toe te roepen. Niet te vergeten dat men in 2024 de normen van het stabiliteits- en groeipact mogelijk opnieuw strikt zal moeten toepassen.

Het Rekenhof waarschuwt in zijn verslag over de Brusselse begroting voor 2023 dat in 2024 *'de Europese Commissie een mededeling zou aannemen waarin het beginsel van "ownership" van de begrotingstrajecten centraal staat. Daardoor zouden de lidstaten meer flexibiliteit krijgen bij het traject voor de afbouw van hun schuld; tegelijk zou er echter ook een strenger sanctiesysteem komen.'*

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal in navolging van de federale overheid strenge maatregelen moeten nemen en mogelijk zien de Brusselse gemeenten een deel van hun financiering of compensatie waarop ze hadden kunnen rekenen, aan hun neus voorbijgaan...

Nochtans staan onze gemeenten bij lange na niet machteloos, mocht dit plaatje de voorbode zijn van de problemen die ons te wachten staan. De gemeenten hebben uiteraard niet de luxe om budgettaire kunstgrepen uit te halen. Zij kunnen ook geen begroting met een tekort indienen, omdat de Nieuwe gemeentewet zulks verbiedt.

Maar ze hebben aan discipline, verantwoordelijkheid, solidariteit en inventiviteit gewonnen. Tegenover een muur die almaar hoger en hoger lijkt te worden, moeten zij alles uit de kast halen om synergieën te creëren, na te denken over hun uitgaven en te werken aan concrete oplossingen.

De gemeenten hebben bovendien een geduchte troef in handen: hun autonomie. Een autonomie met twee facetten: gemeentelijk en fiscaal... Zij hebben die trouwens al ingeschakeld. Ze hebben concrete oplossingen aangereikt om financieel levensvatbaar te blijven. Hun voorstellen worden momenteel bekeken door de Brusselse regering. Tegelijkertijd zagen een aantal werkgroepen het licht. Zij moeten helpen om tot meer onderlinge samenwerking en wisselwerking te komen tussen de gemeenten.

Brulocalis blijft zich in het kader van haar opdrachten inzetten voor een beter overleg tussen de federale staat en de deelstaten, maar ook tussen het gewestelijke en het lokale niveau.

De Brusselse gemeenten zijn meer dan ooit het bestuursniveau het dichtst bij de burger en tegelijkertijd de eerste en de laatste schakel in onze 'institutionele keten'... Met dat helder besef nu is verandering mogelijk en is men klaar voor morgen.

Olivier Deleuze,
Voorzitter Brulocalis

Nr. 131

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
NOVEMBER-DECEMBER 2022

DIRECTIE:
Corinne François

COÖRDINATIE:
Céline Mercier

REDACTIE:
Lisa Thibaut, Davide Lanzillotti, Georgy
Manalis, Clara Van Reeth, Lejla Celikovic,
Maxime Banse, Justyna Podrazka, Pierre
Vander Auwera, Frank Willemans

VERTALING:
Patrice Van Laethem, AV Translations,
Logos Languages

SECRETARIAAT:
Joao André

ABONNEMENTEN:
02 238 51 49
welcome@brulocalis.brussels

RECLAME:
Target Advertising
02 880 59 14 of 081 55 40 78
www.targetadvertising.be

FOTO COVER:
VISIT.BRUSSELS

Nieuwsbrief wordt gedrukt op 100%
gerecycleerd papier.

Cette revue existe aussi en français. Si
vous souhaitez recevoir le Trait d'Union,
contactez notre secrétariat:
welcome@brulocalis.brussels

Sinds 2002 is Nieuwsbrief-Brussel
integraal beschikbaar op
www.brulocalis.brussels

BRULOCALIS, Vereniging Stad en
Gemeenten van Brussel
Koningsstraat 168 - 1000 Brussel
(vanaf 01/01/2023 – lees het artikel
pagina 19)
Tel 02 238 51 40 - Fax 02 280 60 90
welcome@brulocalis.brussels
www.brulocalis.brussels

INHOUD

EDITORIAAL.....03

SPECIAAL DOSSIER ENERGIE

ACTUALITEIT

RENOLUTION: EEN GROOTSCHEEPESE RENOVATIESTRATEGIE VOOR EEN
DUURZAME EN MINDER ENERGIEVRETENDE STAD.....05

ACTUALITEIT

DE BRUSSELSE GEMEENTEN MIDDEN IN DE ENERGIECRISIS08

ACTUALITEIT

EFRO-STEUN VOOR ENERGIE-EFFICIËNTIEPROJECTEN 2021-202710

ACTUALITEIT

MEER MIDDELEN VOOR DE OCMW'S TEGEN DE ENORME ENERGIECRISIS 11

NIEUWS VAN HET GEWEST

BEMIDDELING: BRUSSEL COMPENSEERT HAAR ACHTERSTAND MET EEN
"GRONDIGERE EN BETER OPGEBOUWDE" WETGEVING20

ONDER DE LOEP

BESTUURLIJKE POLITIE: KANT-EN-KLAARDOSSIER (1/5)24

ONDER DE LOEP

LUCHTKWALITEIT EN BRANDPREVENTIE: VOOR WELKE UITDAGINGEN STAAN DE
LOKALE BESTUREN OM DE BURGER TE BESCHERMEN?.....28

EUROPAGINA

43STE SESSIE VAN HET CONGRES VAN LOKALE EN REGIONALE OVERHEDEN BIJ
DE RAAD VAN EUROPA: EEN ERG VERRIJKENDE EDITIE VOOR BELGIË, VOOR DE
LOKALE BESTUREN, EN VOOR HET CONGRES ZELF34

EUROPAGINA

KLIMAAT- EN ENERGIETRANSITIE: DE CEMR PUBLICEERT BAANBREKENDE STUDIE
OVER LOKALE FINANCIËN IN EUROPESE STATEN40

ONDER DE LOEP

PROGRAMMA VOOR GEMEENTELIJKE INTERNATIONALE SAMENWERKING (GIS)
2017-2021 IN DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO: ENKELE BELANGRIJKE
LESSEN42

ONDER DE LOEP

INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING: PROGRAMMA 22-26 GESTART46

Gepubliceerd met de steun van

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

RENOLUTION: EEN GROOTSCHEEPSE RENOVATIESTRATEGIE VOOR EEN DUURZAME EN MINDER ENERGIEVRETENDE STAD

Renolution is de nieuwe aanpak van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een radicaal andere invulling van de renovatie van gebouwen in Brussel. De bedoeling is om beter, sneller en veel meer gebouwen te gaan renoveren, om het gemiddelde energieverbruik in woningen met een derde te verminderen en om tegen 2050 een energieneutrale tertiaire sector te hebben. Alle sectoren werken daarvoor samen binnen de Alliantie Renolution. We hadden een gesprek met Isabelle SOBOTKA, coördinator van de Renolution Strategie bij Leefmilieu Brussel, omdat we er graag meer over wilden weten.

Waarom een Renolution-programma: wat is de bedoeling?

“Veel gebouwen in het Brusselse Gewest dateren uit de jaren 1960 en zijn slecht of helemaal niet geïsoleerd. Zij verbruiken te veel energie, zijn slecht aangepast aan de gevolgen van de klimaatverandering en zijn bovenal verantwoordelijk voor meer dan de helft van de directe broeikasgasuitstoot van het Gewest. Het tempo van de vrijwillige renovatie door de eigenaars is bij lange na niet voldoende om het hoofd te bieden aan de energie- en klimaatproblemen!

De Brusselse regering wil een versnelling hoger schakelen bij de renovatie van gebouwen in Brussel:

- Aandacht voor meer kwalitatieve en comfortabele woningen;

- Meer energiebesparing voor lagere kosten en minder energiearmoede;
- Meer aandacht voor het klimaat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch te verminderen en in 2050 bijna koolstofneutraal te kunnen zijn;
- Meer lokale en duurzame werkgelegenheid: de renovatie zal zorgen voor bijna 8.000 directe en indirecte, gevarieerde en duurzame, nieuwe jobs, die meestal niet gedelokaliseerd kunnen worden.

De doelstellingen van Renolution zijn derhalve:

- Energiezuinigere woningen: Het doel is om tegen 2050 een gemiddelde EPB-waarde van niveau C+ te bereiken, d.w.z. een gemiddeld verbruik van 100 kWh/m²/jaar. Dit is een enorme uitdaging, aangezien vandaag bijna de helft van de EPB-attesten in Brussel voor woningen van niveau F of G is.

ten in Brussel voor woningen van niveau F of G is.

- Een energieneutrale tertiaire sector: kantoren en diensten moeten meer doen om tegen 2050 energieneutraal te zijn. Overheidsgebouwen, zoals administratieve centra, scholen, kinderdagverblijven en sportcentra, moeten tegen 2040 energieneutraal zijn.
- Een circulaire benadering van renovatie: Renolution streeft niet alleen naar minder energievretende gebouwen, maar ook naar een geïntegreerde aanpak van het totale effect van renovatie op het milieu. Behoud van het bestaande, valorisatie, hergebruik en kwalitatieve technieken en materialen staan bij Renolution centraal in de circulaire aanpak”.

Welke zijn bij Renolution de concrete maatregelen?

“Wel, bijvoorbeeld:

- Het EPB-attest wordt verplicht. Het EPB-attest is op dit moment alleen nodig bij verkoop of verhuur. In de toekomst zullen gebouwen (woningen en kantoren) een EPB-attest moeten kunnen voorleggen. Hiermee willen we energierenovatie een duwtje in de rug geven.
- Er komen heel wat steunmaatregelen: Ter ondersteuning van de renovatie biedt Renolution een hele reeks technische en financiële ondersteuning: een centraal informatiepunt, begeleiding op maat, vereenvoudigde administratieve formaliteiten, Renolution-premies, leningen tegen zeer lage rente (ECORENO-krediet), aangepaste onroerendgoedbelasting, enz.

	BEGELEIDING	FINANCIERING	INNOVATIE	RENOLUTION-BUDGET 2019-2024
PRIVÉWONINGEN	 	RENOLUTION-Premies Eenmalige vereenvoudigde premie ECORENO-krediet Prefinancieringsstelsel voor alle werkzaamheden	 RENOLAB.B Projectoproep die het ontwerp en/of de uitvoering van duurzame en circulaire renovatieprojecten van Brusselse gebouwen ondersteunt	 “Van € 23 miljoen in 2019 tot € 110 miljoen in 2024 om de inwoners van Brussel te helpen renoveren”
OVERHEIDSINSTANTIES		RENOLUTION-Premies Eenmalige vereenvoudigde premie RenoClick-premies Uitzonderlijke subsidie voor de Brusselse overheidsdiensten	RENOLAB.ID Ondersteunt ideeën, projecten, tools en mechanismen (financieel, sociaal, economisch, technisch...) die de obstakels voor renovatie wegnamen.	
TERTIAIR EN FACILITEITEN	DE FACILITATOR DUURZAME GEBOUWEN HET ENERGIEPACK	RENOLUTION Premies Eenmalige vereenvoudigde premie Energy&Reno-lening Prefinancieringsstelsel aan 2%		

> De Renolution-maatregelen en doelstellingen

De overheden worden door Sibelga ondersteund met het RenoClick-programma.

- Er wordt ingezet op mede-eigendom. Dak- of gevelisolatie, centrale verwarming, ramen van gemeenschappelijke delen: bij collectieve woningen gaat het bij energierenovatie ook om mede-eigendommen, die via de facilitator mede-eigendommen van Leefmilieu Brussel een specifieke ondersteuning krijgen.
- Mensen in kwetsbare situaties krijgen voorrang. Energierenovatie moet ook helpen tegen energiearmoede. Daarom werkt Renolution momenteel aan nieuwe ondersteuningsprojecten voor wie weinig verdient”.

Wat is de Alliantie Renolution? Welke taak heeft die?

“Als plek voor co-creatie, overleg en uitwisseling tracht de Alliantie coherente en innovatieve maatregelen uit te werken. De bedoeling is sneller tot een duurzame en circulaire renovatie van gebouwen in het Gewest te komen en de verandering op verwachte schaalverandering te realiseren. Laten we ook niet vergeten dat we per jaar drie keer meer energierenovaties willen uitvoeren! Dat is een ambitieuze doelstelling.

De Alliantie moet hierbij rekening houden met de volgende hoofdlijnen:

1. Verhuurders en huurders ondersteunen, vooral mensen met een laag inkomen.
2. Een circulaire aanpak hanteren die de milieu-impact tot een minimum beperkt.
3. De opleiding aanpassen, jobs creëren en lokale sectoren ontwikkelen.
4. Het erfgoed meenemen en rekening houden met de kenmerken van de Brusselse leefomgeving en gebouwen.

De leden van de Alliantie dragen bij tot een of meer thematische workshops om concrete oplossingen uit te werken (bv. workshop ‘Regelgeving’, workshop ‘Financiering’, workshop ‘Stedenbouw en erfgoed’ ...).

Daarnaast zijn er nog 4 aanvullende transversale domeinen:

1. De circulaire economie: die moet geïntegreerd worden in de renovatie van gebouwen om ons verbruik van primaire hulpbronnen en onze afvalproductie te beperken door voorrang te geven aan het behoud van gebouwen, het hergebruik van materialen en aanpasbare en omkeerbare ontwerpen;
2. Een technisch comité: voor de technische ondersteuning van de thematische workshops;

> Structuur en samenstelling van de Alliantie

3. Communicatie om individuen en specialisten te informeren en bewust te maken rond het beperken van de milieu-impact van gebouwen;
4. RENOLAB, de projectoproep ter ondersteuning van innovatie voor circulaire en duurzame renovatieprojecten van bestaande gebouwen (RENOLAB.B) en voor projecten die de struikelblokken voor renovatie wegnemen (RENOLAB.ID”).

publiek-private strategische commissie wordt de Alliantie Renolution aangestuurd door een operationele cel bestaande uit:

- Leefmilieu Brussel, de gewestelijke administratie voor milieu en energie,
- Urban.brussels, voor stedenbouw en erfgoed,
- en Constructiv, de gezamenlijke organisatie voor de bouw”.

Hoe is de Alliantie samengesteld? Welke spelers?

“Voor een grootscheepse renovatie van de Brusselse gebouwen is er de inzet nodig van heel wat instellingen, sectoren, van openbare en particuliere organisaties, verenigingen en onderwijsorganisaties. Meer dan 300 mensen van een honderdtal organisaties nemen al sinds 2021 deel aan deze fantastische gewestelijke renovatiedynamiek.

De deelnemende organisaties zijn onder meer: Actiris, Baticrea, Beroepsvereniging van de vastgoedsector (BVS), Brupartners, Brussel Economie en Werkgelegenheid, Belfius Bank, BouwMeester Maître architecte, Brulocalis, Brussel Fiscaliteit, Bruxelles Formation, Brussel Huisvesting, Brussel Mobiliteit, Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBRoW), Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), Brusselse kamer van Notarissen, cibg.brussels, CityDev, Confederatie Bouw Brussel-Hoofdstad, Constructiv.brussels, Ecobuild Cluster, easy.brussels, EFP, Febelfin, FEDSVK, finance & invest.brussels, Woningfonds, Fédération Wallonie-Bruxelles, Haven van Brussel, Homegrade, hub.brussels, Innoviris, Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML), Netwerk Wonen, perspective.brussels, SFMQ, Sibelga, Syntra, Universiteiten (UCL – architecture et climat, VUB, ECAM), VDAB, Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB).

Onder verantwoordelijkheid van een gewestelijke interministeriële stuurgroep en een

Welke rol kunnen gemeenten spelen? Hoe helpt Brulocalis gemeenten deze doelstellingen te bereiken?

“Het Gewest wil de maatregelen op elkaar afstemmen, wil eenvoudigere administratieve procedures en een echte allesomvattende beweging voor energierenovatie tot stand brengen. Het Gewest erkent dan ook het belang van samenwerken met de gemeenten. Op hun onmisbare schouders rust namelijk de uitvoering van de strategie, waarbij de Brusselse overheid en de gemeentelijke overheden moeten samenwerken met de bouwsector, financiële actoren, architecten en verenigingen.

Brulocalis is in dit project de meest aangewezen organisatie om de coördinatie op zich te nemen van een intergemeentelijke werkgroep voor zogenaamde groepsrenovatiestrategieën. De gemeenten zijn inderdaad een essentiële potentiële hefboom voor bv. de uitwerking van groepsgewijze renovaties per wijk en/of per straat. Deze coördinatie moet bestaande praktijken in kaart brengen en delen, innovatieve processen ontwikkelen via collectieve intelligentie en zorgen voor samenhang bij de groepsrenovaties.

Deze intergemeentelijke werkgroep moet een analyse maken van de behoeften aan ondersteuning van de gemeenten (die vervolgens aan het Gewest worden doorgegeven), moet met de gemeenten strategieën, procedures of toolkits voor groepsrenovaties uitwerken, of nagaan hoe de procedures of voorschriften voor gemeenten en burgers eenvoudiger

kunnen. Brulocalis ondersteunt als organisatie de lokale besturen maar zal concreet op het terrein geen projecten uitwerken (de gemeenten blijven dat zelf doen), maar zal wel de denkoefening begeleiden, de vaststelling van de bevindingen en behoeften ondersteunen en mogelijke oplossingen, zoals wetswijzigingen, in kaart brengen. Voorts zou deze werkgroep ook de uitvoering kunnen ondersteunen van bv. RENOLAB, een programma waarmee innovatieve stadsvernieuingsprocessen worden gefinancierd voor gemeentebesturen.

Brulocalis zorgt voor de omkadering, in perfecte samenspraak met de facilitatoren van Renolution, en kan daarbij een beroep doen op de technische expertise van de betrokken gemeentelijke en gewestelijke diensten (met name Brussel Leefmilieu en Urban).

De eerste fase van deze missie (uit te voeren in 2022/2023) bestaat erin de voornaamste behoeften van de gemeenten in kaart te brengen uit de ongeveer tien die reeds tijdens een voorbereidende workshop in mei 2022 naar voren zijn gekomen, en om samen de eerste mogelijke oplossingen aan te reiken”.

Men moet sneller gaan renoveren, maar veel mensen omarmen het Renolution-proces niet vanwege de administratieve rompslomp. Hoe kunnen we inspelen op de nood aan administratieve vereenvoudiging?

“Een van de doelstellingen van de workshop Stedenbouw en erfgoed van de Alliantie Renolution is het vereenvoudigen van de administratieve procedures.”

Gemeenten zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor burgers, ook voor renovatievragen. Het Netwerk wonen of Homegrade kan niet altijd aan alle aanvragen voldoen. Hebben de gemeenten geen specifieke rol te spelen? Is het bv. geen idee om gemeenten financieel te ondersteunen voor de aanstelling van een energieadviseur?

“Een goed idee dat verder onderzocht kan worden in het kader van de werkzaamheden van de Alliantie Renolution.”

In Brusselse mede-eigendommen zal Renolution waarschijnlijk op serieuze problemen stuiten (moeilijk om het akkoord te vinden van alle mede-eigenaars, inactieve syndicus, enz.) Welke oplossingen moeten we aandragen?

“Sinds 5 jaar proberen we bij de afdeling Lucht-Klimaat-Energie van Leefmilieu Brussel mede-eigendommen inderdaad aan te zetten tot energierenovatie. Deze

gebouwen zijn namelijk belangrijk, ze kunnen heel wat energie besparen en de uitstoot van broeikasgassen verminderen.

Deze grondige beschouwingen hebben geleid tot een pakket maatregelen om de Brusselse mede-eigendommen te sensibiliseren, een kader te bieden en hen zo goed mogelijk te begeleiden. Sommige van deze maatregelen (specifieke ondersteunende diensten, oprichting van een facilitator voor mede-eigendommen) hebben al effect, andere (Ecoreno-lening voor mede-eigendommen, specifieke regelgeving voor mede-eigendommen) zijn volop aan de gang. Naast de technische complexiteit van technische gebouwen houden de diensten die voor mede-eigendommen beschikbaar zijn, rekening met het belang van de menselijke factor in mede-eigendommen.

De inzet van een heleboel diensten en tools hangt sterk af van de samenwerking met Federia en de Unie van Syndici, de vereniging van syndici van mede-eigendommen, wil men zo doeltreffend mogelijk kunnen zijn.”

Wat is de timing voor de implementatie van Renolution?

“De Alliantie Renolution moet binnen 3 jaar een gunstig kader scheppen voor een versnelde duurzame en circulaire renovatie van de Brusselse gebouwen.

Het einddoel van de strategie moet in 2050 worden bereikt. De Alliantie is daarvoor bezig met het bepalen van het systeem van verplichtingen. Het is de bedoeling in de eerste plaats de renovatie van energetische zeven (EPB F- en G-attesten) te verplichten. Eigenaren zouden minstens 10 jaar de tijd krijgen om de eerste verplichte EPB-klasesprong te maken. De Europese regelgeving gaat in dezelfde richting.”

Is dat niet te lang gelet op de klimaatcrisis en de hoogdringendheid?

“Ja, dat is waar, we moeten snel schakelen. De bedoeling is om drie keer meer te gaan renoveren (3%) dan nu (1%). Dat is ambitieus.”

Hoe kan men een regelmatig en stevig ritme aanhouden en “opstoppingen” vermijden bij de uitvoering van de werken?

“Door mensen aan te moedigen het werk in de tijd te spreiden (3% renovaties per jaar): premies, projectoproepen, communicatiecampagnes, ondersteuning, het opzetten van begeleidde zelfrenovatie, het ontwikkelen van groepsrenovatie, enz. Deze projecten zijn opgenomen in de 34 actiefiches binnen de Alliantie Renolution.”

> Isabelle Sobotka, coördinator van de Renolution Strategie

GEMEENTELIJKE ENERGIEADVISEURS

De raad van bestuur van Brulocalis heeft gepleit om de gemeenten hier meer te gaan ondersteunen en in iedere Brusselse gemeente een energieadviseur te financieren. Brulocalis houdt daar in het kader van haar politieke belangenbehartiging de vinger aan de pols, overtuigd van de meerwaarde voor de Brusselse gemeenten, en des te meer in het kader van een dergelijke grootschalige stadsvernieuingsstrategie als Renolution.

> Lisa Thibaut, adviseur bij Brulocalis

DE BRUSSELSE GEMEENTEN MIDDEN IN DE ENERGIECRISIS

Het is momenteel het "hete" hangijzer: de steeds nijpendere energiecrisis in Europa. Deze winter dreigt de energiebevoorrading van bepaalde lidstaten in het gedrang te komen, waardoor de druk op de energieprijzen verder opgevoerd dreigt te worden en er ook ingrijpende sociale en economische gevolgen te verwachten zijn.

In deze bijzonder onzekere omstandigheden hebben de Europese ministers van Energie een energiebevoorradingszekerheidsplan goedgekeurd voor het geval er geen Russisch gas meer aangevoerd wordt.

Daarom is het meer dan ooit noodzakelijk om collectieve maatregelen te nemen. Ze kunnen in een wettelijk kader gegoten worden en geven de acties op verschillende niveaus van de samenleving concreet vorm. Doeltreffende en zichtbare maatregelen in de openbare ruimte moeten zorgen voor een samenhangende boodschap en bijdragen tot de verspreiding van nieuwe sociale normen qua energie.

DE ENERGIEMAATREGELEN IN BRUSSEL

In dit verband heeft de Brusselse regering op 1 september 2022 beslist aanvullende energiemaatregelen te nemen en heeft zij Alain Maron, minister van Energie, verzocht een lijst van geplande collectieve besparingsmaatregelen ter advies voor te leggen aan Brulocalis. Deze maatregelen beklemtonen de voorbeeldfunctie van de overheid en liggen in lijn met het streven naar een versnelde koolstofvrije samenleving.

De regering heeft een aantal maatregelen genomen voor de winter:

- De lichtreclames moeten één uur na sluitingstijd uitgeschakeld worden;
- Verplichte sluiting van koelcellen in winkels vanaf 2023;
- Een moratorium op de installatie van commerciële lichtschermen in openbare ruimten en stations openbaar vervoer en, na een effectenanalyse, de geleidelijke intrekking van bestaande schermen;
- Verbod op het gebruik van verwarmings-toestellen in openbare ruimtes;
- Verbod op open deuren in verwarmde of gekoelde winkels;
- Beperking van de tijdsduur van bestaande lichtreclames van 1.00 tot 6.00 uur

De zes Brusselse gemeenten die gereageerd hebben – en Brulocalis – staan positief

tegenover de energiemaatregelen van de regering. Ze erkennen dat de besparingen van de gewestregering stimulerend kunnen werken.

Brulocalis vestigt evenwel de aandacht op de derde maatregel. Die kan voor de gemeenten mogelijk zware financiële gevolgen hebben. Wij vinden dat er eerst, geval per geval, over een moratorium, of zelfs de intrekking van lichtreclames in een volgende fase, een effectenanalyse moet gebeuren. Indien nodig moeten de gemeenten ook financiële compensaties krijgen. Het water staat hen nu al aan de lippen.

Ook hebben de economische spelers – bv. de handelaars - al heel wat moeite om de schok van de opeenvolgende crises (corona, inflatiegolf, energie, enz.) op te vangen dan dat ze strenge besparingen en de daarmee gepaard gaande sancties opgelegd krijgen. In dit verband denken we dat de overheid hier ondersteunend moet optreden en de handelaars bv. met raad en daad moet bijstaan rond bv. goede praktijken.

Wij vinden veiligheid in de openbare ruimte belangrijk. De openbare verlichting (en soms lichtreclames) speelt hier een belangrijke rol. Bijgevolg vinden wij het belangrijk dat de gemeenten zelf mogen afwijken van bepaalde

> Ja tegen nieuwe maatregelen, maar niet tegen elke prijs!

nieuwe verplichtingen en zelf mogen bepalen of de openbare verlichting gedoofd of verminderd wordt, indien de veiligheid van de bevolking op het spel staat of indien bij de bevolking een toenemend onveiligheidsgevoel te zien is.

Tot slot stellen we ook voor om te bekijken of er een aantal bijkomende maatregelen kunnen genomen worden. Zo kunnen de openbare gebouwen minder of niet verlicht worden, kan men bekijken of het niet mogelijk is bedrijven te verplichten de lichten in hun kantoren te doven wanneer er niemand meer aanwezig is, of kan men bv. de steun aan de economische actoren op de agenda van een overlegcomité plaatsen.

ANDERE MAATREGELEN VAN DE BRUSSELSE LOKALE BESTUREN

Naast deze maatregelen zijn er ook nog andere, vooral met betrekking tot de openbare verlichting en de kerstverlichting (andere uren voor de eindejaarsverlichting, meer dimmen). De bevoegde instanties hebben een lijst bekendgemaakt van elf plaatsen in de hoofdstad waar de verlichting bij het vallen van de avond moet gedoofd worden: onder meer het Koninklijk Paleis, de Kunstberg, het Justitiepaleis en het Jubelpark.

Daarnaast heeft Bernard Clerfayt, minister van Plaatselijke Besturen, een omzendbrief gestuurd naar de gemeenten, de OCMW's en de intercommunales van Brussel om ze aan te sporen om zuiniger met energie om te gaan.

De omzendbrief wordt gezien als een gids met goede praktijken en bestrijkt vele aspecten van het gemeentelijk administratief bestuur, zoals verwarming, buitenverlichting en personeelsverplaatsingen.

Tegenover deze ongekende situatie, die nieuwe financiële problemen inluidt, kondigde minister Clerfayt op 20 oktober in een persbericht aan dat de Brusselse gemeenten 14 miljoen euro extra ter beschikking zullen krijgen, dankzij de indexering van de algemene dotatie aan de gemeenten, die in 2022 tijdelijk van 2 tot 5,5% zal stijgen. Bovenop dit bedrag komt nog eens 15 miljoen euro in 2023. Deze extra financiële middelen worden onder de gemeenten verdeeld op basis van hun aandeel in de algemene gemeentelijke dotatie.

INTERESSANTE INFORMATIE VAN DE BRUSSELSE INSTELLINGEN VOOR UW INWONERS

- [Moeilijkheden om uw energiefactuur te betalen? Dit kunt u doen](#)
- [Energie: 20 manieren om minder te verbruiken - Leefmilieu Brussel](#)
Vraag de brochure aan via info@leefmilieu.brussels
- [FAQ-energiecrisis-1819](#)
- [Homegrade: woonadvies en -begeleiding in het BHG](#)
- [Energiguide - Sibelga](#)

Révélez vos ambitions

ICHEC FORMATION
CONTINUE

Développeur de **Talents**

SECTEUR PUBLIC | RH | MANAGEMENT | FINANCE | MARKETING | ENTREPRENEURIAT

WWW.ICHECFORMATIONCONTINUE.BE

> Davide Lanzillotti, adviseur bij Brulocalis

EFRO-STEUN VOOR ENERGIE-EFFICIËNTIEPROJECTEN 2021-2027

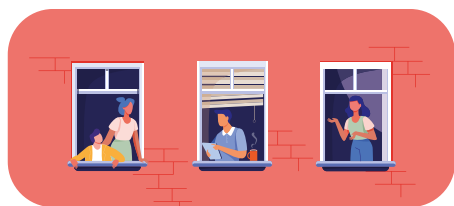
In het kader van het nieuwe EFRO-programma (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) voor de jaren 2021-2027 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest besloten 30% van de beschikbare financiële middelen, d.w.z. ongeveer 35 miljoen euro, aan te wenden voor concrete energie-efficiëntiemaatregelen en de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen.

Het klimaatprobleem is zowel op Europees als op Brussels niveau duidelijk in kaart gebracht. Dankzij het klimaat- en energieplan 2030 (NKEP-BHG) zal het Gewest op korte termijn een ambitieuze bijdrage leveren aan de Belgische doelstelling om tegen 2030 de uitstoot te verminderen. Op lange termijn helpt het Gewest mee de Europese doelstelling te halen om tegen 2050 koolstofneutraal te zijn.

Ondanks de vele middelen die in het kader van het EFRO aan deze specifieke doelstelling zijn toegewezen, blijft het investeringsvolume relatief beperkt in vergelijking met de uitvoeringsmogelijkheden. Het programma wordt daarom toegespitst op twee grote doelgebieden:

- de overheid, die volgens het NKEP-BHG een voorbeeldfunctie moet vervullen. Het plan wijst met name op een jaarlijkse investeringsbehoefte van 3% van de totale vloeroppervlakte (157.660 m²) van de gebouwen die eigendom zijn van en/of in gebruik worden genomen door de Brusselse overheid, maar ook op het feit dat de gemeenten slecht gewapend zijn om tegemoet te komen aan de verwachte vermindering van de ecologische voetafdruk (waarvoor specifieke competenties vereist zijn);

- de woonsector via, enerzijds, sociale woningen, waarvan 44% als “zeer energie-opslorpend”

wordt beschouwd en die, naast de uitstoot, hoofdzakelijk kwetsbare gezinnen nopen tot grote uitgaven; en, anderzijds, privéwoningen, waar de massale renovatie een echte uitdaging vormt. Aangezien 85% van de 573.276 woningen in Brussel vóór de jaren zestig is gebouwd, is 30% van de gebouwen helemaal niet geïsoleerd. En dan te bedenken dat 55% van de woningen in mede-eigendom is en 60% van de Brusselse bewoners huurders zijn, waar we de meest kwetsbare bevolking zijn.

De EFRO-acties moeten zorgen voor energie-investeringen (met inbegrip van de werken en voorbereidende studies) en zijn gericht op:

1. Energierenovatie van overheidsgebouwen van Gewest en gemeenten (26,1 miljoen euro): deze actie financiert alle soorten energiebesparende investeringen in openbare gebouwen die eigendom zijn van de gewestelijke en lokale overheid. Het kan gaan om alle soorten gebouwen (administratieve of gemeenschapsvoorzieningen, enz.), maar bij de selectie kan wel onderscheid worden gemaakt tussen de gebouwen naar gelang van hun gebruik. De doelstelling financiert niet alleen de eigenlijke werken, maar ook een concrete, operationele en geïndividualiseerde ondersteuningsopdracht van de distributienetbeheerder Sibelga (1,9 miljoen euro).
2. Energierenovatie van openbare voorzieningen van andere overheden (13,3 miljoen euro): de acties onder deze rubriek hebben betrekking op de energierenovatie van overheidsgebouwen die worden gebruikt als gemeenschapsvoorzieningen, met uitzondering van de in punt 1 bedoelde gebouwen. De gebouwen die hiervoor in aanmerking komen, zijn gebouwen die beantwoorden aan de definitie van de gewestelijke taskforce (“infrastructuren die nuttig zijn voor de samenleving. Ze voorzien in een collectieve behoefte en bieden een aanbod voor een breed publiek (ze moeten voor iedereen financieel toegankelijk zijn): cultuur, sport, gezondheid, opvoeding, kinderopvang, openbare diensten, mobiliteit, enz.”
3. De verbetering van de energieprestaties van de bestaande sociale huurwoningen en bescheiden huurwoningen (25,65 miljoen euro): de investeringen (werken en vooronderzoeken) en de begeleiding (inclusief sociaal-technische

begeleiding) die met deze investeringen gepaard gaan, zullen hoofdzakelijk gebruikt worden voor de financiering van grootschalige renovaties en renovaties van de bouwschil van sociale huurwoningen en bescheiden huurwoningen in de betekenis van artikel 2, §2 (1° en 2°) van de Brusselse Huisvestingscode. Aangezien het hier noodzakelijkerwijs om meerjarige investeringen gaat, zal er bij het selectieproces in het bijzonder op worden gelet dat projecten worden geselecteerd die de verwachte resultaten binnen de termijnen van het programma kunnen opleveren.

4. Proefprojecten die de renovatie van collectieve woningen beogen (mede-eigendommen, met bijzondere focus op huishoudens met een laag inkomen) of groepsrenovaties van privéwoningen op wijkschaal (9,5 miljoen euro): de gefinancierde acties moeten de massale opschaling beogen die erin bestaat renovatie niet langer individueel, per gebouw en per dak, te bekijken, maar renovaties te groeperen om de inspanningen te delen. Ze zullen investeringssteun uitbouwen voor de verwezenlijking van de werken, alsook begeleiding bij die investering bieden. Ze zullen ook moeten bewijzen reproduceerbaar te zijn om zo bij te dragen aan de versnelde renovatie van de privégebouwen op gewestelijke schaal.
5. De financiële ondersteuning voor de aanleg van warmtenetwerken op locaties van groot collectief belang, in aanbouw of renovatie (7,16 miljoen euro): De bevordering van dit model, dat nog onderontwikkeld is, kan gebeuren via steun aan operaties waarbij netwerken worden gekoppeld aan installaties met hoge energieprestaties. Het belang van de bevordering van netwerken ligt in een geïntegreerde aanpak van de energiedistributie, mits deze gepaard gaat met het gebruik van ambitieuze technologie die op kleine schaal vaak moeilijk te ontwikkelen is. Met deze investeringen kunnen dus de netwerken zelf worden gefinancierd, maar ook de uitvoering van oplossingen voor duurzame energievoorziening of gekoppelde warmtekrachtkoppeling).

Meer informatie over de projectoproepen en informatiebijeenkomsten: <https://efro.brussels/>

> Georgy Manalis, verantwoordelijke van de Federatie van Brusselse OCMW's

MEER MIDDELEN VOOR DE OCMW'S TEGEN DE ENORME ENERGIECRISIS

Nu de meest kwetsbare en hulpbehoevende mensen in dit land gebukt gaan onder de torenhoge energiekosten, komen de federale regering en de gewestregering met extra middelen over de brug voor de OCMW's. Steeds meer mensen komen immers bij hen over de vloer.

DE ENERGIEHULP VAN HET OCMW

Met de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevende inzake energielevering, krijgen de OCMW's de directe en wettelijke fundamentele opdracht de armen te helpen met hun energiefacturen (gas en elektriciteit).

Diezelfde wet heeft dus twintig jaar geleden het gas- en elektriciteitsfonds opgericht. Het fonds wordt gefinancierd door de sector en beheerd door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), die dan verder instaat voor de uitbetaling aan de OCMW's.

De wet wil de schuldbemiddeling ondersteunen en voorziet in middelen voor het personeel, in een sociale financiële steun voor wie moeilijk zijn facturen kan betalen en in maatregelen voor een preventief sociaal energiebeleid.

Zo kennen de OCMW's financiële hulp toe aan mensen die omwille van hun schulden hun energiefactuur niet meer kunnen betalen.

De OCMW's geven echter ook sociale en financiële hulp en begeleiding aan mensen die problemen hebben om hun rekeningen te betalen. Voor deze specifieke opdracht verleent de federale overheid personeelskos-

ten aan de OCMW's voor de uitbouw van een schuldbemiddelingsdienst.

OPEN VOOR IEDEREEN

Alle Brusselse OCMW's kunnen bij de energiecrisis de nodige bijstand verlenen. Het is niet nodig om al recht te hebben op maatschappelijke bijstand of om al door het OCMW van je gemeente ondersteund te worden, om te kunnen genieten van deze specifieke energiesteun.

Financiële hulp voor de betaling van zijn facturen of maatregelen binnen een preventief sociaal energiebeleid staan immers open voor elke burger die de deuren van de "energieloketten" van het OCMW binnenwandelt.

EXTRA MIDDELEN

Nu het Brussels gezinsbudget voor een groot stuk door energie opgesoupeerd wordt, moesten er voor dit beleid meer middelen worden uitgetrokken en moesten de OCMW's beter worden toegerust voor de groeiende hulpvraag.

Naast de mensen die bij het OCMW gekend zijn, worden ook andere mensen getroffen door de torenhoge energiekosten. De wettelijke opdracht van het OCMW is iedereen

in nood te helpen, zonder oordeel en zonder onderscheid.

Het gas- en elektriciteitsfonds moet bijgevolg de meest getroffen personen gerichte maatschappelijke hulp kunnen bieden, tegen de energiearmoede en voor een doeltreffend energiebeleid op het terrein.

Reeds eind 2021 heeft de federale overheid beslist voor het hele jaar 2022 het gas- en elektriciteitsfonds met 16 miljoen aan te vullen. Deze middelen zijn in de eerste plaats vooral bedoeld om de mensen te helpen die financiële moeilijkheden ondervinden als gevolg van de hoge elektriciteits- en gasprijzen en die niet onder het BVT-systeem vallen. Overigens is dit stelsel uitgebreid en kunnen zij voortaan ook aanspraak maken op het sociale tarief.

Dankzij de extra middelen kon gedurende het hele jaar aanvullende financiële sociale steun worden verleend voor de betaling van de facturen, maar ook om een nog krachtiger preventief sociaal beleid te voeren, zowel individueel als collectief.

Voor het jaar 2023 en gezien de weinig rooskleurige vooruitzichten en de verwachting dat deze energiecrisis en de economische spanningen die ze voor veel mensen veroorzaakt, zullen aanhouden en zelfs toenemen, hebben de federale en regionale overheden besloten om van de strijd tegen de energiecrisis een absolute prioriteit te maken.

Tijdens het laatste begrotingsconclaaf van de federale en regionale regeringen is beslist de OCMW's extra middelen te geven voor directe sociale bijstand.

De OCMW's zijn en blijven de bevoorrechte partners in de strijd tegen energiearmoede en de Federatie van Brusselse OCMW's en haar deskundigen blijven aan hun zijde werken om nog meer middelen te bekomen in deze strijd. De energiecrisis is meer dan ooit een zaak van iedereen!

> De meest kwetsbare mensen worden het zwaarst door de energiecrisis getroffen

Studiedienst

HOOPGEVENDE WOORDEN BIJ DE INSTALLATIE VAN DE NIEUWE RAAD VAN BURGEMEESTERS

Op woensdag 16 november kwam de Raad van burgemeesters voor het eerst bijeen sinds de aanstelling van de nieuwe leden. De Raad moet de belangen van de lokale politiezones behartigen. De minister van Binnenlandse Zaken, Annelies Verlinden, startte de vergadering met te zeggen hoe belangrijk dit orgaan wel niet is. Over de taken en de samenstelling van het orgaan leest u meer in [het artikel](#) op onze website.

Brulocalis en haar zusterverenigingen zijn blij dat de minister via de Raad van burgemeesters de onderlinge samenhang tussen de lokale besturen sterker wil maken. Dit overleg en deze samenwerking rond zeer brede veiligheidsthema's tussen de lokale en de federale overheid is inderdaad onontbeerlijk voor de 185 Belgische politiezones. Daarom zullen wij in het belang van onze leden niet nalaten de dossiers op te volgen die aan de Raad van burgemeesters worden voorgelegd.

NIEUW WETSONTWERP GEMEENTELIJKE BESTUURLIJKE HANDHAVING ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT: BETER MAAR LASTENVERSCHUIVING BLIJFT

In dit dossier heeft Brulocalis op 15 september 2022 een vergadering bijgewoond over de bestrijding van de georganiseerde misdaad. Daarop waren ook meerdere mensen van de federale regering, de eerste minister, de burgemeesters van de grote steden, het openbaar ministerie en de federale politie aanwezig. Als gevolg van de verschillende besprekingen werd de inhoud van het voorontwerp meermaals aangepast en opnieuw aan de verschillende partners voorgelegd.

Brulocalis heeft de nieuwe tekst zorgvuldig ontleed en een nieuw advies opgesteld. Dat werd op 21 oktober 2022 aan de minister van Binnenlandse Zaken bezorgd.

Hoewel de nieuwe tekst heel veel weg heeft van de vorige, zien we er toch een aantal nieuwe dingen in. Onze aandachtspunten zijn evenwel nog altijd dezelfde. Er blijven grote praktische problemen bestaan. De integriteitsonderzoeken als bedoeld in deze tekst zijn om de redenen in het schrijven en in bijgaand advies (op onze website) problematisch.

De maatregelen moeten ook gepaard gaan met de nodige financiering, zodat de gemeenten hun nieuwe bevoegdheden in de praktijk kunnen opnemen, d.w.z. dat er personeel en financiële, materiële en organisatorische middelen moeten bijkomen. De tekst in zijn huidige vorm is de zoveelste lastenverschuiving naar de gemeenten.

NIEUW GAS-PLATFORM

Op 13 oktober vond een bijeenkomst plaats met de gemeentelijke sanctionerend ambtenaren en Brulocalis, waarbij diverse actuele onderwerpen van wetgevende en praktische aard werden besproken. Een deel van de vergadering ging over het GAS-platform, een krachtig en essentieel faciliterend instrument voor de uitwisseling van informatie en goede praktijken voor de sanctionerend ambtenaren van de 19 gemeenten.

WERKGROEP ADMINISTRatieve VEREENVOUDIGING KOMT SAMEN

Op 29 september is tijdens een virtuele vergadering van de werkgroep administratieve vereenvoudiging een aantal projecten toegelicht die van invloed zijn op de Brusselse gemeenten en OCMW's. Denk bv. aan de opvangstrategie van het Gewest en de voortgang van de invoering van elektronische facturering. Ook de vorderingen bij de ontwikkeling van de "beslissingsondersteunende" tool waarmee de gemeenten objectief de kosten van de elektronische handtekening voor hun akten kunnen bepalen (E-sign), werden

besproken. Tot slot hebben we de balans opgemaakt van het Brupost-project en de laatste ontwikkelingen in Wepulse.

HERVORMING VAN HET BWRO – EVALUATIE

Op 12 oktober kwam het begeleidingscomité bijeen voor een evaluatie van het BWRO. Dat wordt nl. hervormd. In samenwerking met de vertegenwoordigers van de 19 gemeenten werkt Brulocalis verder.

NAAR EEN DIGITALE EN EENVOUDIGERE MANIER OM EEN RIJBEWIJS AAN TE VRAGEN

Op 14 oktober hebben Brulocalis en haar zusterverenigingen een ontmoeting gehad met het kabinet van de minister van Mobiliteit, Georges Gilkinet, en met de FOD Mobiliteit. Zij hebben hun vereenvoudigingsplannen voorgelegd voor het rijbewijs. Er is afgesproken om op korte termijn opnieuw bijeen te komen om concrete acties uit te stippelen en te bepalen hoe alle actoren in het veld elkaar kunnen versterken. Het doel is administratieve vereenvoudiging voor burgers en gemeenten.

tegen seksuele intimidatie en seksueel geweld

Volgens een studie van de NGO "Plan International", **waren 9 op de 10 vrouwen al het slachtoffer van seksuele intimidatie en/of seksueel geweld.**

Je zal misschien nooit deel uitmaken van zij die het meemaken, maar wellicht wel van zij die het zien gebeuren: **de getuigen.**

Getuigen hebben een kracht die nog vaak onderschat wordt. **equal.brussels** en **safe.brussels** willen hier verandering in brengen, en alle Brusselaars aanmoedigen **om zich aan te sluiten bij 'the FAM'**: een attente en zorgzame "familie" van getuigen die klaar staan om te reageren als ze getuige zijn van seksuele intimidatie of geweld.

Sinds 2014 bestraft een wet seksuele intimidatie in de openbare ruimte, namelijk elk gedrag of gebaar met als doel een persoon te beschouwen als "inferieur", hen te minachten vanwege hun geslacht of hen te reduceren tot hun gender, wat het uitoefenen is van een ernstige aanslag op iemands waardigheid (wet van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte, art. 2).

Vanaf nu is er the FAM. Voor iedereen die een oog in het zeil houdt voor seksuele intimidatie en seksueel geweld in de openbare ruimte.

De gouden regel van deze nieuwe gemeenschap? **Ben je getuige? Grijp dan in.**

Hoe je ingrijpt, hangt af van de situatie. Soms maak je al het verschil door eenvoudigweg oogcontact te maken. Laten merken dat je er bent, en dat je kijkt. Maar bepaalde situaties vereisen een directe actie. Om te weten hoe je kan reageren, verwijzen the FAM en alle Brusselaars die zich erbij aansluiten naar een regel: de **5D-regel**.

Distract: The Fam heeft kan in de eerste plaats de agressor afleiden. Door bijvoorbeeld de weg of het uur te vragen, of te doen alsof we het slachtoffer kennen of familie zijn. Want als Fam zijn we uiteindelijk allemaal een broer of een zus van elkaar.

Delegate: the FAM delegeert en belt de politie (101). Terwijl er op een vertegenwoordiger van de ordediensten wordt gewacht kan je als lid van the FAM ook een persoon aanspreken die aanwezig is en vertrouwt: een buschauffeur, een security-agent, een uitbater van de bar of het restaurant, een buitenwipper.

Document: the FAM documenteert en filmt, of neemt een geluidsfragment op. Het verzamelen van beelden kan dienen als bewijs als het slachtoffer klacht zou indienen. The FAM vermeldt luidop de datum, het uur en de plaats om deze bewijzen concreet te maken. We weten niet altijd hoe we kunnen helpen, maar we kunnen wel allemaal filmen. Leden van The FAM zijn zorgvuldig, dus ze bewaren deze beelden voor de ordediensten en verspreiden ze niet via sociale media.

Direct: the FAM grijpt meer direct in als ze dat mogelijk acht, zonder zichzelf in gevaar te brengen. Ze vraagt bijvoorbeeld aan de agressor om te stoppen.

Delay: the FAM gaat praten met het slachtoffer na wat er gebeurd is. Ze stelt de persoon gerust en benadrukt dat het gedrag van de agressor niet normaal is. Ze vraagt wat ze nog kan doen: iemand bellen? Begeleiden naar de ordediensten? Een getuigenis afleggen?

Dit is hoe the FAM ingrijpt wanneer the FAM een directe getuige is. **Maar soms zijn de straten leeg, en de slachtoffers alleen.** Dus hoe kan je helpen als er niemand in de buurt is? Naast de 5D's en de bestaande diensten, lanceert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een 6e D. **De D van "deurbel"**.

Ieder lid van the FAM wordt uitgenodigd om de sticker op hun deurbel te vervangen door een sticker van the FAM. Het doel van deze stickers? Laten zien dat de slachtoffers niet alleen zijn. En tegelijkertijd waarschuwen we agressors dat the FAM waakzaam is, ook als the FAM niet aanwezig is. Deze stickers lichten op in het donker en verlichten de straten van Brussel.

Met deze 6 D's heeft iedere persoon de tools om lid te worden van the FAM, om mee een oogje in het zeil te houden, in te grijpen in waar het kan en om Brussel een veiligere plek te maken.

Statistieken vertellen ons dat 9 op de 10 vrouwen reeds het slachtoffer werden van seksuele intimidatie en/of seksueel geweld in de openbare ruimte. Laten we samen die statistieken herschrijven: werden al die 9 mensen geholpen?

Sluit je aan bij the FAM en laat ons samen strijden tegen seksuele intimidatie en seksueel geweld in de openbare ruimte.

Enkele handige telefoonnummers:

Politie: **101**

Zorgcentrum na Seksueel Geweld:

02 535 45 42

Voor alle vragen over geweld en misbruik: bel **1712**

DDS (Mobiliteit/Samenwerking/Europa)

MOBILITEIT

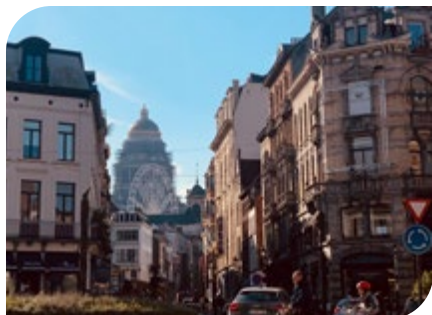
Brulocalis brengt advies uit over het voorontwerp van ordonnantie tot vaststelling van een kader voor de planning, uitvoering en opvolging van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid

Brulocalis werd door Brussels minister van Mobiliteit Elke Van den Brandt gevraagd naar een advies over de ontwerp tekst voor de nieuwe mobiliteitsordonnantie. Deze ordonnantie stelt onder meer een kader vast voor het gewestelijk mobiliteitsplan (GMP), de gemeentelijke mobiliteitsplannen (GemMP) en de gewestelijke mobiliteitscommissie. Zij komt in de plaats van de ordonnantie van 26 juli 2013.

Brulocalis staat positief tegenover de eenvoudigere procedures voor de uitvoering van de GemMP en het zoeken naar geharmoniseerde monitoringindicatoren voor het Good Move-plan.

Maar we hebben een paar kanttekeningen geplaatst bij de gekozen indicatoren en de steun van het Gewest aan de gemeenten, bij de rol van het Gewest als toezichhoudende overheid op de gemeenten mochten de inspanningen van de gemeenten om de doelstellingen van het gewestplan te bereiken als "niet-bevredigend" worden bestempeld, en bij het belang om de doelstellingen te evalueren o.b.v. de effecten van het gewestplan.

Voorts staat er in de ontwerp tekst weliswaar dat de GemMP facultatief worden, maar ook dat de gemeente die er een beslist op te maken, aan een reeks verplichtingen wordt onderworpen, zoals bijvoorbeeld het openbaar onderzoek. Brulocalis stelt voor om het aan de gemeenten over te laten hoe zij hun burgers het best raadplegen.

Studiereis naar Parijs

Op 24 en 25 november ging Brulocalis met een vijftigtal deelnemers uit de gemeenten (mobiliteitsadviseurs en schepenen), Brussel Mobiliteit en het kabinet van minister Elke Van den Brandt op studiereis naar Parijs. We werden ontvangen door de diensten van de stad, die hun mobiliteitsbeleid toelichtten. De focus van deze twee dagen lag op de verdere totstandbrenging van een autoluwe stad, de schoolstraten en fietsvoorzieningen. Het was ook een uitgelezen kans om de banden tussen de Brusselse mobiliteitsactoren aan te halen.

Werkgroep stappen en onderhoud van de trottoirs

Op 2 december organiseerde Brulocalis een werkgroep over het onderhoud en de inrichting van trottoirs in het kader van een gemeentelijk voetgangersbeleid. Dit was een vervolg op de werkgroep van afgelopen voorjaar over het gemeentelijk voetgangersbeleid. Brussel Mobiliteit kwam aan het woord over het gewestelijk beleid, het plan voor het onderhoud van de trottoirs en de veiligheid van voetgangersoversteekplaatsen. Het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw gaf ook een stand van zaken van de Brusselse voetpaden en een overzicht van zijn aanbod.

Laadpalen

Brulocalis heeft samen met een aantal gemeenten, Sibelga, het kabinet Maron, Leefmilieu Brussel en Brussel Mobiliteit een technische werkgroep opgericht rond

oplaadpunten voor elektrische voertuigen. Bedoeling is na te denken over een rotatietarief om te vermijden dat elektrische voertuigen die niet meer aan het opladen zijn, op de oplaadplaatsen zouden blijven staan. Een benchmarkingstudie, waarbij gekeken wordt naar wat er hieromtrent in andere steden gebeurt, moet zorgen voor stof tot nadenken.

Webinar deelvoertuigen

Op 20 oktober heeft Brulocalis in samenwerking met Brussel Mobiliteit en Autodelen een bijeenkomst georganiseerd over autodelen in Brussel. Er werd van gedachten gewisseld over de praktijken in de gemeenten, de struikelblokken voor projecten voor autodelen en hoe die te verhelpen zijn. Voorts is gesproken over de recente wijzigingen in het besluit van 2013 houdende de voorwaarden voor het gebruik van voorbehouden parkeerplaats aan operatoren van gedeelde motorvoertuigen.

Subsidies voor mobiliteit

Op 17 november bracht Brulocalis, in samenwerking met Brussel Mobiliteit, de gemeenten samen om de nieuwe gewestelijke subsidies voor gemeenten op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid 2023 voor te stellen. Hierbij gaat het onder meer om subsidies voor de aanleg van dropzones, meer infrastructuur voor voetgangers en subsidies ter verbetering van de verkeersveiligheid en ter bewustmaking van modal shift en duurzame mobiliteit. De subsidies zijn elk jaar opnieuw populair bij de gemeenten, en ook in 2023 kunnen we

er weer tegenaan voor een aantal nieuwe projecten.

wijziging door te voeren in het huishoudelijk reglement van de politie, waardoor het beginsel van wederkerigheid van afwijkingen langer geldig is, zodat het voor verscheidene opeenvolgende jaren/edities geldt.

Be running

Op 26 september heeft Brulocalis in samenwerking met perspective.brussels de nieuwe gewestelijke gids voor een goede ruimtelijke ordening Be running voorgesteld.

Deze gids van perspective.brussels, met de steun van het adviesbureau Citytools, moet de strategie van het GOODMOVE-plan in de praktijk omzetten. Om tot een zogenaamde “beloopbare stad” te kunnen komen en rekening te houden met de vele hardlopers, beoogt deze strategie “alle voetgangersssnelheden” in de openbare ruimte te ontwikkelen en het samenleven van wandelaars en hardlopers te vergemakkelijken. De gids is opgesteld om ontwikkelaars te helpen de doelstellingen van Be running te bereiken.

Werkgroepen afwijkingen en politie

Op 21 en 28 november heeft Brulocalis de werkgroepen politie en afwijkingen opnieuw bij elkaar geroepen voor een debriefing van de editie 2022 en de voorbereiding van de volgende autoloze dag. Samen hebben we het verloop van de dag, de procedures en de bijbehorende juridische documenten doorgenomen. Onze juridische dienst heeft de werkgroep voorgesteld een kleine

Mobiliteitsbijeenkomsten

Op 9 december organiseerden Brulocalis en Brussel Mobiliteit een mobiliteitsbijeenkomst om de lokale mandatarissen bevoegd voor Mobiliteit, Verkeersveiligheid en Openbare Werken en de Brusselse minister bevoegd voor Mobiliteit, Verkeersveiligheid en Openbare Werken samen te brengen voor een open en constructieve dialoog. Het uitgangspunt van deze vergaderingen is het bespreken van actuele onderwerpen. Het thema van de bijeenkomst van 9 december was “autoluwe wijken”. Uit de recente ervaringen van verscheidene gemeenten is gebleken dat de uitvoering van autoluwe wijken met bijbehorende verkeersplannen complex is en soms tot spanningen leidt. Deze bijeenkomst bood de gelegenheid om hierover vrijelijk van gedachten te wisselen en na te denken over oplossingen waaruit lering kan worden getrokken.

DUURZAME ONTWIKKELING EN EUROPESE UNIE

Energiecrisis: Brulocalis brengt positief advies uit over de energiematregelen van de regering

Brulocalis werd door de minister van Klimaattransitie, Leefmilieu en Energie, Alain Maron, geraadpleegd over de energiematregelen van de regering in het kader van de energiecrisis. Deze maatregelen leggen de nadruk op de voorbeeldfunctie van de overheid en liggen in lijn met het streven om onze samenleving versneld koolstofvrij te maken. Meer info [op onze site](#) en in het dossier in dit nummer.

Brulocalis brengt advies uit over clean.brussels, de nieuwe strategie rond openbare netheid

Brulocalis werd door de minister van Klimaattransitie, Milieu en Energie, Alain Maron, geraadpleegd over het ontwerp van strategie voor stedelijke netheid “clean.brussels”, dat eind dit jaar wordt voorgesteld. De nieuwe strategie gaat uit van een sectoroverschrijdende aanpak. De publieke en particuliere actoren en de gebruikers worden daarbij aan de hand van [65 innovatieve maatregelen](#) mee in het bad getrokken.

Brulocalis steunt de voorgestelde hervorming, mits er een sterk engagement is om te komen tot een verbetering van de kwaliteit van de diensten van Net Brussel. Dat is een absolute must wil men de bovengenoemde maatregelen succesvol kunnen invoeren in het hele gewest. Wij betreuren dat de nieuwe maatregelen betreffende het ophaalsysteem niet in de strategie clean.brussels opgenomen werden en dat het huidige model, dat grotendeels gebaseerd is op huis-aan-huisophaling, onvoldoende in vraag wordt gesteld.

Minister Maron heeft al aangekondigd dat er een aantal maatregelen in de maak zijn om de Brusselaars bij deze veranderingen te helpen. Zo komen er bv. communicatiecampagnes, worden er

duizenden oranje containers uitgedeeld en sorteergidsen samengesteld.

Een symbolische week voor de lokale en participatieve democratie

Half oktober was het de Europese week van de lokale democratie (ELDW). De ELDW is een pan-Europees evenement voor een sterkere lokale democratie en burgerparticipatie. Het is een initiatief van het Congres van lokale en regionale overheden van de Raad van Europa.

Lokale en regionale overheden en verenigingen uit de 46 lidstaten van de Raad van Europa worden aangemoedigd om gedurende het hele jaar evenementen te organiseren rond een tweejaarlijks thema (met als hoogtepunt de week van 15 oktober, de officiële week van de lokale democratie). De week met als datum 15 oktober is gekozen als Europese week van de lokale democratie om hulde te brengen aan het Europees Handvest inzake lokale autonomie, dat op die dag in 1985 werd ondertekend. De voornaamste bedoeling van het initiatief is de democratische participatie op lokaal niveau te bevorderen en te versterken.

Het thema voor de editie 2021-2022 van de ELDW "Protecting the Environment: Local Communities Take Action". Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is hier vanzelfsprekend bij betrokken, vooral via de oproep voor EWLD-projecten onder leiding van Brulocalis en de Brusselse gemeenten. Dit jaar werden drie projecten geselecteerd in Sint-Joost-ten-Node, Sint-Agatha-Berchem en Evere ([meer info op onze site](#)).

Tot we meer vernemen over het nieuwe thema voor 2023-2024, kunnen we u alvast vertellen dat er in 2023 een nieuwe formule zal zijn voor de projectoproep. Houd onze nieuwsberichten in de gaten!

Training Academies IncluCities: colloquium en workshops

Het IncluCities-project, het integratieproject van de CEMR (Council of European Municipalities and Regions) voor een betere integratie van vreemdelingen in onze steden, dat gefinancierd wordt door de Europese Unie en dat BRULOCALIS de afgelopen drie jaar in Brussel heeft begeleid, loopt ten einde. De twee deelnemende Brusselse partners, de Stad Brussel en de gemeente Schaarbeek, werden ook bijgestaan door de Franstalige onthaalbureaus voor nieuwkomers BAPA Brussel en BAPA VIA.

Ter afsluiting van dit project organiseert BRULOCALIS op 7 en 8 december een colloquium en workshops onder de titel "Training Academies IncluCities". Bedoeling is om de resultaten van de samenwerking tussen de Brusselse en buitenlandse partners voor te stellen. Dat gebeurt zowel vanuit het standpunt van de "gids/mentor-steden" (Schaarbeek en Brussel) als vanuit dat van de begeleide (leer)steden, namelijk de stad Jelgava in Letland en Saint-Jean-de-La-Ruelle in Frankrijk.

Werkgroep Kringwinkels

Op maandag 28 november vond de tweede coördinatiegroep Kringwinkels en bewarend inzamelen plaats in de kantoren van Brulocalis. Doel is synergieën tussen de verschillende projectleiders tot stand te brengen, ervaringen uit te wisselen en te bundelen. Er werd een balans opgemaakt van de verschillende projecten en gesproken over de voortgang, de struikelblokken en aangereikte oplossingen.

Workshop over de wijkraden

Als onderdeel van onze inspanningen rond lokale en participatieve democratie organiseerde Brulocalis op 23 november een workshop met als thema wijkraden. Wij mochten luisteren naar verschillende presentaties van lopende initiatieven in de gemeenten en OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, meer bepaald in Etterbeek, Oudergem en Sint-Gillis. Wij bespraken de werking van deze burgervergaderingen, hun context, hun uitdagingen en hun resultaten.

Werkgroep Europa

Op 10 november is de werkgroep Europa bijeengekomen om informatie uit te wisselen over het nieuwe EFRO-programma voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit programma bevat een stevig stappenplan voor de ondersteuning en ontwikkeling van investeringsprojecten van gewestelijk belang die tegen 2029 in het Brussels Gewest moeten worden uitgevoerd. Binnenkort worden er projectoproepen gelanceerd voor (onder meer) digitaliseringsprojecten voor de burgers, de energierenovatie van gebouwen, de aanleg van groene ruimten en gemeenschapsvoorzieningen in de wijk... Een programma dat resoluut op duurzaamheid is gericht, met 121 miljoen euro steun van de EU en een totaalbedrag van 300 miljoen euro. De Brusselse gemeenten bereiden hun projecten al voor!

SAMENWERKING

Naast de inhoudelijke artikelen in dit nummer, kunnen we hier alvast de volgende acties vermelden:

De werkgroep **GIS Marokko** heeft op 7 november in Brulocalis verschillende coördinatoren en enkele Belgische verkozenen bijeengebracht die actief zijn in het Marokko-programma. De deelnemers konden tijdens deze bijeenkomst de voortgang van de voor 2022 geplande activiteiten en de tijdens de respectieve partnerschapsmissies gemaakte opmerkingen met elkaar delen.

Een werkgroep **Noord-Congo**, die op 10 november bij de UVCW in Namen werd georganiseerd, had tot doel met de coördinatoren van de Belgische gemeenten

de lessen te delen van het platform Zuid dat van 11 tot 13 oktober in Kinshasa werd georganiseerd.

Op 21 november organiseerde Brulocalis een virtuele bijeenkomst met de coördinatoren en verkozenen van Belgische en Marokkaanse gemeenten die aan het **GIS-programma 22-26** zijn verbonden. Het hoofddoel van deze bijeenkomst was het gezamenlijk presenteren en positioneren van de aanbevelingen van de externe evaluatie van het programma 2017-2021. Tijdens de bijeenkomst hebben ook twee partnergemeenten (Sint-Joost en Oued Essafa - partner van Evere) innovatieve activiteiten voorgesteld die in hun gemeenten worden uitgevoerd.

Brulocalis heeft op 12 december bij haar voor de eerste keer een GIS politiek

ontbijt opgezet en georganiseerd. Alle Brusselse mandatarissen die instaan voor ontwikkelingssamenwerking kunnen op **deze bijeenkomsten onderling informatie uitwisselen over problemen waarmee zij te maken hebben bij de ondersteuning en uitvoering van bepaalde projecten in het algemeen en in de partnerlanden van het GIS-programma (Marokko, Senegal en de DRC) in het bijzonder.** De bijeenkomsten moeten voor het GIS-programma ook richtinggevend zijn en tot beslissingen kunnen leiden voor zijn correcte uitvoering. De Belgische mandatarissen zorgen bij de start van een partnerschap voor de nodige impuls, maar daarnaast spelen ze een cruciale rol doorheen het hele verdere verloop van de activiteiten en projecten.

OCMW

MENSELIJK LIJDEN EN GEESTELIJKE GEZONDHEID IN DE HULPVERLENINGSRELATIE

Een vormingscyclus voor de maatschappelijk werkers van de 19 OCMW's van het Brussels gewest. Een immersief en origineel experiment van vier dagen, het resultaat van een samenwerking tussen de Federatie van Brusselse OCMW's en het Collectief Psychosocial Umoya.

Het participatief programma, met afwisselend een aantal presentaties, uitwisselingen van praktijken en getuigenissen van externe specialisten, zoomde in op de specifieke begeleiding van een kwetsbaar publiek. De aandacht ging uit naar het menselijke leed en de geestelijke gezondheid bij migranten en bij drugsverslaafden, terwijl de eigen beroepssituatie in vraag werd gesteld in het licht van het gedeelde beroepsgeheim. Ook is gewezen op het belang van netwerken als ondersteuning van de dagelijkse praktijk.

IS GEZONDHEID EEN RECHT (30/11)

In 2020 werd ons land, net als een groot deel van de wereld, getroffen door de besmettelijke coronapandemie. De toegang tot gezondheidszorg vormt de kern van de beslissingen van de verschillende staten. Het recht op gezondheid voor iedereen betekent dat iedereen toegang moet hebben tot gezondheidszorg, waar en wanneer hij er nodig heeft... Net daarom organiseerde de Brusselse Federatie van OCMW's op 30 november een studievoormiddag over het thema «Is gezondheid een recht?»

OVEREENKOMST OVER DE TERRITORIALE BEVOEGDHEID

Het wettelijk kader inzake territoriale bevoegdheid voor daklozen wordt geregeld door de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze steun varieert naargelang het statuut van de noodopvang en de gemeente waar de persoon in het rijksregister als hoofdverblijfplaats is ingeschreven.

Deze wetgeving te strikt toepassen zorgt voor problemen voor zowel het OCMW als de persoon zonder dak boven zijn hoofd. De Brusselse OCMW's zijn in het directiecomité van hun federatie daarom overeengekomen de regels rond territoriale bevoegdheid op een meer doordachte manier te gaan toepassen. Men wil zorgen voor continuïteit in de maatschappelijke hulpverlening. Het OCMW waar de persoon gekend is/bijgestaan wordt, wordt daarom gevraagd tijdelijk verder in te staan voor de hulpverlening. Er is een begeleidingscomité opgericht dat moet toezien op de toepassing van de overeenkomst. Het comité bestaat uit twee referenten per OCMW. Dat moet instaan voor de opvolging binnen de Federatie van Brusselse OCMW's. Het systeem wordt in juni 2023 geëvalueerd. De effecten worden dan getoetst en eventuele aanpassingen ingepland.

UPDATE VAN DE LIJST VAN DE "GENEESMIDDELEN D"

De lijst met voorgeschreven ambulante geneesmiddelen die niet worden terugbetaald door de federale overheid (RIZIV of POD MI), maar die de Brusselse OCMW's beslissen om uit eigen middelen terug te betalen aan hun begunstigden, werd bijgewerkt op onze website. Zo'n update gebeurt regelmatig (januari - april - juli - oktober).

DRINGENDE MEDISCHE HULP OP WEG NAAR EEN GELIJSCHAKELING VAN DE PRAKTIJEN IN BRUSSEL

Dringende medische hulp is een medische hulp in de vorm van een financiële tussenkomst van het OCMW in de medische kosten van een persoon die illegaal in België verblijft. De arts vult een attest voor dringende medische hulp in voor de vaststelling van de dringende noodzaak. De Brusselse OCMW's hebben daarom binnen de Federatie samen beslist om in het hele Gewest één enkel attest voor dringende medische hulp te gebruiken: te vinden [op onze site](#).

Door deze gelijkstelling bezorgen de Brusselse OCMW's de patiënten een betere

toegang tot gezondheidszorg en verlichten ze de administratieve verplichtingen van het OCMW en het medisch personeel. Hierdoor krijgen ze meer tijd om hun taken beter uit te voeren.

STAKINGEN BIJ DE BRUSSELSE OCMW'S

In het kader van de stakingen waartoe het gemeenschappelijk vakbondsfrent het initiatief heeft genomen, deelt de Federatie van de Brusselse OCMW's ten volle de vaststelling dat de arbeidsvoorwaarden binnen de OCMW's slechter worden. Zij worden meer en meer gevraagd om de meest kwetsbare gezinnen te ondersteunen die zwaar worden getroffen door de opeenvolgende crisissen (gezondheidscrisis, vluchtelingencrisis, energiecrisis, inflatie...).

De voorbije jaren heeft zij de betrokken regeringen herhaaldelijk gewezen op het feit dat de OCMW's te weinig structurele middelen hebben om hun taken naar behoren te kunnen uitvoeren. De Federatie roept alvast op tot een billijkere terugbetaling van de financiële steun, waarvan een groot deel nog altijd op de schouders van de lokale besturen terechtkomt. Er zijn permanent meer middelen nodig om extra personeel aan te werven en zo de werklust beter te kunnen verdelen over de maatschappelijk werkers, nu de OCMW's te kampen hebben met een personeelstekort.

STUDENTEN DIE BIJ HET OCMW AANKLOPPEN

De Federatie van Brusselse OCMW's heeft op maandag 12 december 2022 een online colloquium georganiseerd over studentenarmoede. De studenten hebben de voorbije drie jaar heel wat moeten verduren: de coronacrisis, de lockdown, de energiecrisis en nu de inflatie. Het ongunstig maatschappelijk klimaat zorgt ondanks het maatschappelijke activeringsbeleid, voor nog meer moeilijkheden bij de studenten terwijl ze nu al in een kwetsbare situatie verkeren (stormloop op voedselbanken, de hoge studiekost of het toenemend aantal studenten dat bij het OCMW aanklopt). De kans bij uitstek voor maatschappelijk werkers, studenten en deskundigen in studentenarmoede om met elkaar in debat te gaan en met elkaar gesprekken en praktijken/ervaringen uit te wisselen.

In het kort

DIGITALE NIEUWSBRIEVEN

Nu Brulocalis een nieuwe website heeft, heeft ze ook haar digitale nieuwsbrieven in een nieuw jasje gestoken. Vanaf nu kunt u zich abonneren op verschillende nieuwsbrieven:

- De "Monitor voor Duurzame Ontwikkeling", die bij de publicatie van het onlinemagazine wordt verstuurd;
- De "Gids van de Mobiliteit en de Verkeersveiligheid", die ook verstuurd wordt wanneer het tijdschrift online verschijnt.

- Een tweewekelijkse "algemene" nieuwsbrief met de belangrijkste informatie en evenementen;
- Een nieuwsbrief "subsidiën" met de belangrijkste en/of nieuwe subsidies en projectoproepen, zowel op Belgisch als op Europees niveau, wordt eveneens om de twee weken verstuurd, afwisselend met de algemene nieuwsbrief. Deze nieuwsbrief "subsidiën" belicht ook de onlangs bijgewerkte subsidies en projectoproepen of diegenen die binnenkort aflopen. Ter herinnering, vanaf nu is de toegang tot onze subsidiedatabank op onze website

uitsluitend voorbehouden aan onze leden.

Inschrijven kan op [deze pagina](#).

Abonnement
 Kies het of andere formidatiedat de u wilt.

E-mail:

Naam:

Woning:

Functie:

Instelling:

Wie is u?
 De Medewerker van de Duurzame Ontwikkeling
 Gids van de Mobiliteit
 Monitor
 Nieuwsbrief "Subsidiën"

JAAREINDE – VERHUIZING EN SLUITING

We herhalen nog eens dat Brulocalis op 31/12/2022 definitief de deur van de Aarlenstraat achter zich toetrekt. Onze nieuwe zetel vanaf 01/01/2023 is gevestigd in de Koningsstraat 168, 1000 Brussel. Dit adres wordt ons nieuwe post- en facturatieadres.

Onze mensen gaan de weken voor en na de verhuizing telewerken, maar ze werken wel gewoon door. Bovendien zullen wij, zoals elk jaar, gesloten zijn tijdens de vakantieperiode tussen 26 en 30/12/2022. Uiteraard blijven wij tot die tijd en vanaf 2/01/2023 voor u bereikbaar per e-mail en op de gebruikelijke telefoonnummers!

Aangezien wij gedurende een deel van 2023 met werken zullen zitten in ons

nieuw kantoorgebouw, verhuizen onze mensen in de tussentijd naar een tijdelijke werkplek. Onze vergaderingen vinden daar plaats of ook buitenshuis, afhankelijk van de vergadering, zoals we tot nu toe deden voor onze grootschalige opleidingen en conferenties. Check altijd goed de locatie voor onze volgende evenementen, vergaderingen, colloquia, workshops of werkgroepen!

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2024

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 2024 organiseert Brussel Plaatselijke Besturen op 26 januari 2023 in Atelier 29 een conferentie over abstentionisme.

Tijdens deze middag van bezinning en uitwisseling zullen drie sprekers (ULB, VUB, Crisp) een diagnose stellen van dit probleem, ingaan op de determinanten ervan in de Brusselse context en mogelijke oplossingen schetsen.

Meer informatie zal binnenkort beschikbaar zijn op de website van Brussel Plaatselijke Besturen (<https://plaatselijke-besturen.brussels>).

OVER BX1

BX1 is een Brussels regionaal mediakanaal dat informatie en activiteiten deelt op het internet, op tv en op de radio.

BX1 is op **TV** te zien bij Proximus (kanaal 10), Telenet (kanaal 10), VOO (kanaal 11) en Orange (kanaal 13). Daarnaast kan je naar BX1 luisteren via **dab+-radio**.

BX1 is ook **digitaal** te bekijken, live en als replay op bx1.be.

Contact redactie: actu@bx1.be Contact promotie: pub@bx1.be

> Clara Van Reeth, journalist, en Valentine Snoeck, juridisch adviseur bij Brulocalis

BEMIDDELING: BRUSSEL COMPENSEERT HAAR ACHTERSTAND MET EEN “GRONDIGERE EN BETER OPGEBOUWDE” WETGEVING

Tot voor kort was Brussel de enige entiteit in ons land zonder ombudsdienst, maar nu heeft het Gewest zijn eerste ombudsman, of beter gezegd, ombudsvrouw, die op 1 september in functie is getreden. Burgers met klachten kunnen zich tot haar wenden wanneer ze problemen ondervinden met een Brussels bestuur. Dat geldt ook voor gemeentebesturen wanneer de betrokken gemeente geen eigen ombudsdienst heeft. De ombudsdienst is een belangrijk democratisch instrument, vooral in tijden van sociale crisis en niet-gebruik van rechten en gezien de toenemende digitalisering van diensten.

En dus heeft het Brussels Gewest nu eindelijk ook een ombudsdienst. Ombudsvrouw Catherine De Bruecker werd geselecteerd uit twaalf kandidaten en begon op 5 januari 2022 aan haar mandaat van vijf jaar. De eerste maanden nam ze de tijd om haar dienst op te richten en medewerkers aan te werven. Inmiddels is de Brusselse ombudsvrouw “op het terrein” gegaan en op 1 september met concrete acties begonnen.

Zoals de andere ombudsdiensten op federaal niveau, op het niveau van de gewesten en de gemeenschappen en op gemeentelijk niveau, zal de Brusselse ombudsdienst optreden als interface tussen de burger en de besturen. Daarnaast is de dienst belast met het onderzoek van klachten over de werking van de Brusselse gemeenten zonder eigen

ombudsdienst. Ook is de Brusselse ombudsdienst bevoegd voor de diensten die afhankelijk zijn van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en voor de bicommunautaire diensten.

GEWESTELIJKE NUANCES

Hoewel de Brusselse wetgeving inzake bemiddeling laat tot stand is gekomen in vergelijking met Vlaanderen en Wallonië, is ze niet gewoon een ‘copy-paste’ van wat al werd gedaan in het noordelijke en zuidelijke deel van het land. Er is een “Brusselse specificiteit”, aldus Catherine De Bruecker: “De Brusselse gemeenten moeten nu verplicht een ombudsman of -vrouw hebben die bevoegd is

voor geschillen tussen burgers en het gemeentebestuur. Zij kunnen een eigen ombudsdienst oprichten, maar als zij dat niet of niet onmiddellijk doen, is de Brusselse ombudsman of -vrouw bevoegd. In het Brussels Gewest kunnen de burgers voortaan dus terecht bij een ombudsvrouw voor al hun geschillen met een gemeentelijk of gewestelijk bestuur. Dit is een grote stap voorwaarts in vergelijking met Wallonië en Vlaanderen, waar deze verplichting niet bestaat.” In beide gewesten hebben sommige steden en gemeenten hun eigen ombudsdienst opgericht. Andere, kleinere gemeenten hebben ervoor gekozen om overeenkomsten te sluiten met de Vlaamse of Waalse ombudsdienst. “Maar we stellen vast dat heel veel gemeenten over helemaal geen ombudsfunctie beschikken, en dat is jammer. Dat we de laatste waren, heeft in zekere zin als voordeel gehad dat onze tekst beter opgebouwd, grondiger en meer in overeenstemming met de internationale normen is”, zegt de Brusselse ombudsvrouw.

Gezien deze bemiddelingsverplichting zullen de gemeenten allicht een nauw contact onderhouden met de Brusselse ombudsvrouw. Catherine De Bruecker legt uit dat ze momenteel in de verkenningfase zit met de Brusselse gemeenten: “Ik probeer nu te weten te komen in welke gemeenten er al een klachtendienst of aanspreekpunt voor de burger voorhanden is. De situatie verschilt namelijk sterk van gemeente tot gemeente...” Bemiddeling is een tweedelijnsdienst is. Burgers moeten zich dus in eerste instantie tot het betrokken bestuur kunnen richten om hun klacht te laten behandelen. Met andere woorden, het betrokken bestuur moet over een klachtendienst of op zijn minst een aanspreekpunt beschikken.

WELK PARCOURS HEEFT DE OMBUDSVROUW AFGELEGD?

Catherine De Bruecker is licentiate in de rechten en gespecialiseerd in institutionele bemiddeling en administratief recht. Ze had als kandidate een streepje voor doordat ze van 2005 tot 2019 federale ombudsvrouw was. Dankzij die ervaring weet ze – logischerwijs – te anticiperen op de “verwachtingen of weerstand ten aanzien van een ombudsdienst”, zoals ze zelf opmerkt. Bovendien beschikt ze over een goede kennis van de “factoren die nodig zijn om een vertrouwensrelatie op te bouwen, zowel met de bevolking als met de besturen, die de komst van een nieuwe speler onvermijdelijk zien als een potentiële bron van controle, die hun werklast kan verzwaren”. Toch moet de ombudsvrouw toegeven dat deze nieuwe Brusselse uitdaging bijzonder is: “Ik moet me verdiepen in de specifieke kenmerken van het Brussels Gewest en in de diversiteit van de bevoegdheden die het Gewest, de COCOF, de GGC en de gemeenten uitoefenen en die veel ruimer zijn dan op federaal niveau. Bovendien zijn deze bevoegdheden relevanter voor het dagdagelijkse leven van de burgers, wat de functie van de gewestelijke ombudsdienst volgens mij nog essentiëler maakt.”

De afgelopen maanden heeft Catherine De Bruecker inspanningen geleverd om de gemeenten te sensibiliseren: *“Tijdens een vergadering van de Conferentie van burgemeesters heb ik alle burgemeesters ontmoet om met hen de impact te bespreken van deze nieuwe speler die ik vertegenwoordig bij de gemeenten, om te luisteren naar hun plannen en verwachtingen en om hen mijn visie op bemiddeling toe te lichten voor de gemeenten die nog geen gemeentelijke ombudsdienst hebben of die niet van plan zijn om zo’n dienst op te richten.”*

GEMEENTELIJKE BEMIDDELING

We kunnen niet bepaald zeggen dat gemeentelijke bemiddeling enorm populair is. In Wallonië zag de gemeentelijke bemiddeling het daglicht in 1993. Met de stad Antwerpen als inspiratiebron creëerde de stad Charleroi toen haar eerste ombudsfunctie. La Louvière en Seraing waagden zich ook aan het experiment, maar lang heeft dat niet geduurd. Vandaag beschikken alleen Charleroi en Courcelles over een gemeentelijke ombudsdienst in het zuiden van het land. In Brussel hebben drie gemeenten een eigen ombudsdienst: Elsene (sinds 2012), Schaarbeek (sinds 2017) en Sint-Lambrechts-Woluwe, hoewel die laatste niet aangesloten is bij het Belgisch netwerk van ombudsdiensten (ombudsman.be). Lidmaatschap van dit netwerk vereist namelijk dat er aan een aantal criteria wordt voldaan die door internationale normen zijn vastgelegd (qua onafhankelijkheid, actiemiddelen, verantwoordingsplicht, enz.).

De ombudsvrouw van Elsene, Sandrijn Nuyts, herinnert zich nog toen haar dienst amper tien jaar geleden is ontstaan: *“Na een interne audit kregen we de aanbeveling om een ‘ombudsdienst’ op te richten om klachten te centraliseren en te objectiveren en de werking van het gemeentebestuur te verbeteren. Het auditbedrijf heeft zijn conclusies overhandigd net toen de gemeentesecretaris – die graag een ombudsdienst wilde oprichten – aan haar eerste ambtstermijn begon.”*

Aan Vlaamse zijde hebben veel meer gemeenten een eigen ombudsdienst. Zo hebben Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Sint-Niklaas en Oostende elk een lokale ombudsman. *“Bemiddeling is in Vlaanderen veel couranter op gemeentelijk niveau dan in Brussel en Wallonië. En vele van de Vlaamse gemeenten zonder eigen ombudsdienst hebben een contract afgesloten met de ombudsman van het Vlaams Gewest”, aldus Sandrijn Nuyts. Ze wijst er overigens op dat in Elsene 20% van de mensen die contact met haar opnemen Nederlandstalig is.*

Ondanks het bescheidenere succes aan Franstalige zijde twijfelt Sandrijn Nuyts niet aan de meerwaarde van gemeentelijke bemiddeling: *“De gemeenten staan dicht bij de burger en zijn toegankelijker. En dat zijn essentiële factoren nu tal van procedures online gebeuren door de toenemende digitalisering. Het is voor de burger nog altijd gemakkelijker om door de deur van de gemeente te lopen. Er is een vertrouwensband. En we hebben ook een goede kennis van het terrein.”*

Het bewijs dat er bij de burger vraag naar is: de ombudsvrouw van Elsene heeft lange tijd regelmatig klachten gekregen van inwoners van andere Brusselse gemeenten, waarvoor zij nochtans niet bevoegd was. *“Ik ben blij dat we een gewestelijke ombudsvrouw hebben. Ik heb lang op haar gewacht. Nu zal zij deze dossiers kunnen behandelen en mensen kunnen helpen die niet wisten waar ze terecht konden.”*

Voortaan is Catherine De Bruecker hét aanspreekpunt voor burgers in alle Brusselse gemeenten, behalve in de gemeenten die al een erkende ombudsdienst hebben, namelijk Elsene en Schaarbeek. *“Eind volgend jaar zullen we zien of deze interactie tussen de gewestelijke ombudsdienst en de gemeenten goed werkt, en of er specifiekere behoeften zijn aan een ombudsdienst op gemeentelijk niveau”,* zegt de gewestelijke ombudsvrouw. Ze benadrukt dat niet alle gemeenten daarom voldoende kritische massa qua bevolkingsdichtheid hebben om een lokale ombudsfunctie te verdedigen.

UITWISSELING VAN BEST PRACTICES

Het doel van de ombudsvrouw is om gemeenten zonder eigen ombudsdienst te ondersteunen en om ervoor te zorgen dat zij over een eerstelijnsdienst (klachtendienst of aanspreekpunt) beschikken zodat de burger eerste stappen kan zetten, maar Catherine De Bruecker werkt ook samen met de bestaande gemeentelijke ombudsmannen en -vrouwen: *“In het Brussels Gewest zijn heel wat kwesties verweven tussen het Gewest en de gemeenten. Er zijn dossiers, zoals parkeren of stedenbouw, die we samen zullen moeten onderzoeken. Dit overlegmechanisme is zeer interessant.”*

Sandrijn Nuyts, ombudsvrouw van Elsene, is dezelfde mening toegedaan: *“Het is werkelijk verrijkend om in gesprek te kunnen gaan met de gewestelijke ombudsvrouw. Als we bijvoorbeeld samen vaststellen dat bepaalde kwesties systematisch terugkeren in verschillende gemeenten (zoals het probleem van de beschikbaarheid van de diensten Vreemdelingen, waarmee vooral Oekraïense vluchtelingen*

> Catherine De Bruecker, de nieuwe ombudsvrouw van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

de afgelopen maanden te maken kregen), kunnen we best practices uitwisselen en ons hierdoor laten inspireren om een oplossing te vinden. Dat is ook het principe van het Belgisch netwerk van ombudsdiensten: er wordt veel uitgewisseld met de andere gemeenten in België.”

Ombudsdiensten bieden de burgers niet alleen concrete hulp of een luisterend oor aan, maar kunnen ook – al dan niet terugkerende – problemen onder de aandacht brengen. Zo hebben in Elsene veel klachten betrekking op de dienst Bevolking/Burgerlijke Stand/Vreemdelingen: *“Soms zijn de problemen toe te schrijven aan zeer complexe individuele situaties”,* aldus de gemeentelijke ombudsvrouw. *“Maar meer in het algemeen wordt vaak gewezen op de beschikbaarheid van de dienst: lange termijnen, aantal stappen om toegang te krijgen tot het bestuur, enzovoort.”*

In de huidige context van verweven crisissen – coronacrisis, sociale crisis en energiecrisis – is bemiddeling des te zinvoller. *“De coronacrisis heeft de moeilijkheden van een deel van de bevolking om toegang te krijgen tot hun rechten en deze uit te oefenen nog duidelijker gemaakt. Het niet-gebruik van sociale rechten is een gigantisch probleem. En de snelle digitalisering heeft het voor sommige mensen alleen maar nog moeilijker gemaakt”,* analyseert Catherine De Bruecker. Als medium voor burgerparticipatie is bemiddeling volgens haar ook het *“bewijs dat een democratie bereid is om zichzelf in vraag te stellen”*.

De rol van een ombudsman of -vrouw is overigens niet alleen om te luisteren naar de burgers en hen te helpen in specifieke gevallen,

> Sandrijn Nuyts, ombudsvrouw van de gemeente Elsene

maar ook om de besturen aanbevelingen te geven. *“Als de klacht van een burger gegrond lijkt te zijn, gaan we in gesprek met het bestuur om diens kant van het verhaal te horen, en trachten we een manier te vinden om tot overeenstemming te komen. Op langere termijn kunnen dan mogelijke verbeteringen worden vastgesteld en zelfs aanbevelingen worden geformuleerd”*, aldus de gewestelijke ombudsvrouw. Zij zal trouwens ook verantwoordelijk zijn voor de bescherming van klokkenluiders binnen de Brusselse besturen in overeenstemming met de Europese voorschriften op dit vlak. *“De bedoeling is om een veilige omgeving te creëren, zodat ambtenaren ernstige problemen kunnen melden zonder gevolgen voor hun persoonlijke situatie te moeten vrezen”*, verduidelijkt ze.

Enkele weken nadat de ombudsvrouw officieel in functie is getreden, zit de Brusselse ombudsdienst

nog steeds in de opstartfase, maar de dienst zou binnenkort op kruissnelheid komen. *“We hebben inmiddels twee volledige maanden achter de rug en hebben al 250 dossiers behandeld. De burgers zaten dus duidelijk te wachten op een ombudsdienst”*, aldus Catherine De Bruecker. *“Binnenkort worden er nog enkele besluiten goedgekeurd en daarnaast zijn er bepaalde hervormingen aan de gang die een impact zullen hebben op de werking van de dienst en op zijn wisselwerking met andere actoren (zie kader hieronder). Bovendien hebben we nog geen grote communicatiecampagne gevoerd en hebben we nog niet met alle gemeenten en gewestelijke besturen kunnen samenzitten. Dat staat allemaal op de agenda.”*

2023 belooft dus een druk jaar te worden voor de ombudsvrouw en haar dienst...

LATE INWERKINGSTREDING VAN BEPAALDE ARTIKEL EN BESLUITEN

Aangezien bepaalde wetsartikelen nog niet in werking zijn getreden, zitten de lokale besturen met vragen over hun verplichtingen omtrent het informeren van de burger. De gewestelijke ombudsvrouw beantwoordde de vragen van Brulocalis over twee specifieke gevallen. Ze preciseerde ook dat ze binnenkort met de verschillende gemeentesecretarissen samenzit *“om samen een duidelijke en transparante communicatie naar de burgers toe uit te werken en om efficiënter samen te werken met de gemeentelijke diensten in het kader van de behandeling van klachten.”*

1. Vermelding van de mogelijkheid om een beroep te doen op de ombudsvrouw: artikel 8, §2 van het gezamenlijk decreet en ordonnantie van 16 mei 2019 betreffende de openbaarheid van bestuur¹ is nog niet in werking getreden. De bestuurlijke overheden zijn dus niet verplicht om in hun bestuurshandelingen te vermelden dat er een beroep kan worden gedaan op de Brusselse ombudsvrouw. Dat belet hen echter niet om deze vermelding nu al op te nemen, ook al is artikel 8, §2 nog niet in werking getreden. Kunt u dit voor de gemeenten verduidelijken? Catherine De Bruecker: *“Wat betreft de vermelding dat er een beroep kan worden gedaan op de Brusselse ombudsvrouw, hoeven de gemeenten niet te wachten op de inwerkingtreding van artikel 8, §2 om de burgers te informeren over het bestaan van deze nieuwe dienst. Toen de Brusselse ombudsdienst op 1 september zijn activiteiten heeft opgestart, hebben wij de gemeenten de contactgegevens en -procedures toegestuurd die zij kunnen meedelen aan de burgers. We stellen voor dat zij die opgeven*

na vermelding van de wijze waarop de burger contact kan opnemen met de interne klachtendienst of met de daarvoor aangestelde persoon in de gemeente.”

2. De onderlinge afstemming tussen het inschakelen van de ombudsvrouw en het inschakelen van de CTB: artikel 27, §1, derde lid van het gezamenlijk decreet en ordonnantie betreffende de openbaarheid van bestuur is ook nog niet in werking getreden. Dit artikel bepaalt dat de termijnen om zich te wenden tot de CTB worden opgeschort wanneer een klacht is ingediend bij de ombudsvrouw. Zolang dit artikel niet in werking is getreden, schort het feit dat men een beroep doet op de Brusselse ombudsvrouw de termijnen om zich tot de CTB te wenden dus niet op. Hoe zit dat nu precies?

Catherine De Bruecker: *“Wat de vermelding in bestuurshandelingen betreft, is het ingewikkelder. We zijn momenteel in gesprek met de besturen om te bepalen in welke fase van de procedure het het meest gepast is om te vermelden dat men een beroep kan doen op de Brusselse ombudsvrouw. Wanneer een intern administratief beroep mogelijk is, vinden wij het namelijk voorbarig om te vermelden dat men een beroep kan doen op de ombudsvrouw voordat dit interne beroep is uitgevoerd.”*

Het gezamenlijk decreet en ordonnantie betreffende de openbaarheid van bestuur bevatten inderdaad bepalingen die nog in werking moeten treden. Ik sta hierover in contact met de voorzitter en het secretariaat van de CTB. Er liggen momenteel ontwerpen van besluit ter voorbereiding bij het betrokken kabinet.”

1. Gezamenlijk decreet en ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie van 16 mei 2019 betreffende de openbaarheid van bestuur bij de Brusselse instellingen, B.S., 7 juni 2019, p. 55845.

De toekomstige generaties verdienen nieuwe helden.

Daarom dagen we bij CFE de status quo uit. Elke dag opnieuw. Wat niet duurzaam is, veranderen we. Omdat wij als groep, actief in 4 kernactiviteiten die de wereld kunnen vormgeven, de verantwoordelijkheid hebben om te zorgen voor de generaties van morgen. We hebben de verantwoordelijkheid om hun nieuwe helden te zijn. Door ons compromisloos in te zetten. Om mensen te respecteren, gezonde werk- en leefruimtes te creëren, massaal te renoveren, de bouw koolstofvrij te maken, circulariteit te bevorderen, energie-efficiëntie te verbeteren, te investeren in slimme technologie en te bouwen aan de toekomst van mobiliteit.

Wil jij ook verandering en wil je eraan meewerken? Sluit je dan bij ons aan en doe mee. Want samen kunnen we de wereld veranderen!

cfe

CHANGING
FOR GOOD

4 kernactiviteiten van CFE

cfe.be

Vastgoedontwikkeling

Bouw en renovatie

Multitechnieken

Investerings

> Lejla Celikovic en Maxime Banse, juridische adviseurs bij Brulocalis

BESTUURLIJKE POLITIE: KANT-EN-KLAARDOSSIER (1/5)

De gemeenten hebben verschillende opdrachten. Een van die opdrachten is de bestuurlijke politie¹.

Maar wat is de bestuurlijke politie nu precies? In dit artikel sommen we eerst de verschillende soorten bestuurlijke polities op. Daarna verduidelijken we de verschillende soorten handelingen die kunnen worden gesteld in het kader van een van deze bestuurlijke polities.

Hoe kunnen deze handelingen worden gesteld? Wie kan deze handelingen stellen? We beantwoorden al deze vragen in een reeks van vijf artikels die achtereenvolgens in ons tijdschrift zullen verschijnen. Het hele dossier vormt een theoretische maar ook praktische basis doordat er samenvattingen van de rechtspraak over dit thema worden aangereikt.

van de respectievelijke bevoegdheden te blijven².

De bestuurlijke politie³ is het geheel van bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de bestuurlijke overheden zijn toegekend en die hen in staat stellen om met het oog op de handhaving van de openbare orde beperkingen op te leggen aan de rechten en vrijheden van personen⁴. Het gaat in wezen om een preventieve politie, die wordt uitgevoerd:

1. hetzij door verordeningen van de bestuurlijke overheden⁵;
2. hetzij door bijzondere beslissingen houdende een verbod, een bevel of een machtiging⁶;
3. hetzij door dwang om een verstoring te voorkomen of te beëindigen⁷.

Naast de algemene politie zijn er ook bijzondere polities. Wij nemen deze verschillende concepten in dit artikel onder de loep om meer inzicht te krijgen in de reikwijdte van elk concept.

1. DE ALGEMENE BESTUURLIJKE POLITIE

a) Definitie

De algemene bestuurlijke politie is belast met de handhaving (of het herstel) van de openbare orde, vastgelegd in artikel 135, §2, eerste lid van de Nieuwe Gemeentewet (NGW) als bestaande uit de zindelijkheid, de gezondheid⁸, de veiligheid⁹ en de rust¹⁰ op openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen.

b) Het openbare karakter van de verstoring

Zowel de burgemeester als de gemeenteraad kunnen hun politieopdrachten in de hele gemeente uitoefenen. Volgens artikel 135, §2 van de NGW gaat het om “openbare wegen, straten, kaden en pleinen”, “plaatsen van openbare vergadering” en “jaarmarkten en markten, bij openbare gemakkelikheden en plechtigheden, vertoningen en spelen, in drankgelegenheden, kerken en openbare plaatsen”.

De verstoring (of dreiging van verstoring) moet openbaar zijn, maar dit betekent daarom niet dat de verstoring op de openbare weg moet

plaatsvinden. Het volstaat dat deze plaatsvindt op – of gevolgen heeft voor – de openbare weg of publiekelijk toegankelijke plaatsen, om een gemeentelijk optreden te rechtvaardigen.

Een – zelfs ernstige – bedreiging zonder gevolgen voor de openbare weg, valt niet onder de algemene bestuurlijke politie.

Een vuile woning in een gebouwenblok, die alleen de gezondheid van de bewoners of bezoekers bedreigt, zonder dat de oorzaken of gevolgen van de ongezondheid zich buiten het gebouwenblok verspreiden, vormt bijvoorbeeld geen verstoring van de openbare orde en mag geen aanleiding geven tot een optreden van de burgemeester op grond van artikel 135, §2, tweede lid van de NGW.

De artikels worden ook op onze website geplaatst met klikbare links.

Wat is de bestuurlijke politie?

In de praktijk is het niet altijd zo eenvoudig om het onderscheid te maken tussen de bestuurlijke en de gerechtelijke politie. Zo is de burgemeester de bevoegde overheid van bestuurlijke politie maar ook van gerechtelijke politie. Het is belangrijk om deze twee polities te verwarren en binnen het toepassingsgebied

c) Aantal personen op wie de verstoring een impact heeft

Een ander criterium voor de beoordeling van het openbare karakter van de verstoring kan het aantal mensen zijn dat daadwerkelijk gevolgen ondervindt door het gemelde gedrag. Kan er sprake zijn van een verstoring van de openbare orde als slechts één persoon daadwerkelijk getroffen is?

d) Potentiële verstoring?

Een verstoring kan potentieel zijn en nog niet plaatsgevonden hebben, op voorwaarde uiteraard dat de verstoring niet gewoon maar eventueel is. Een burgemeester kan bijvoorbeeld de bewoners van een straat laten evacueren omdat een aangrenzende slakkenberg op instorten staat.

We willen daarbij verduidelijken dat de gemeenten niet noodzakelijk hoeven te

RECHTSPRAAK

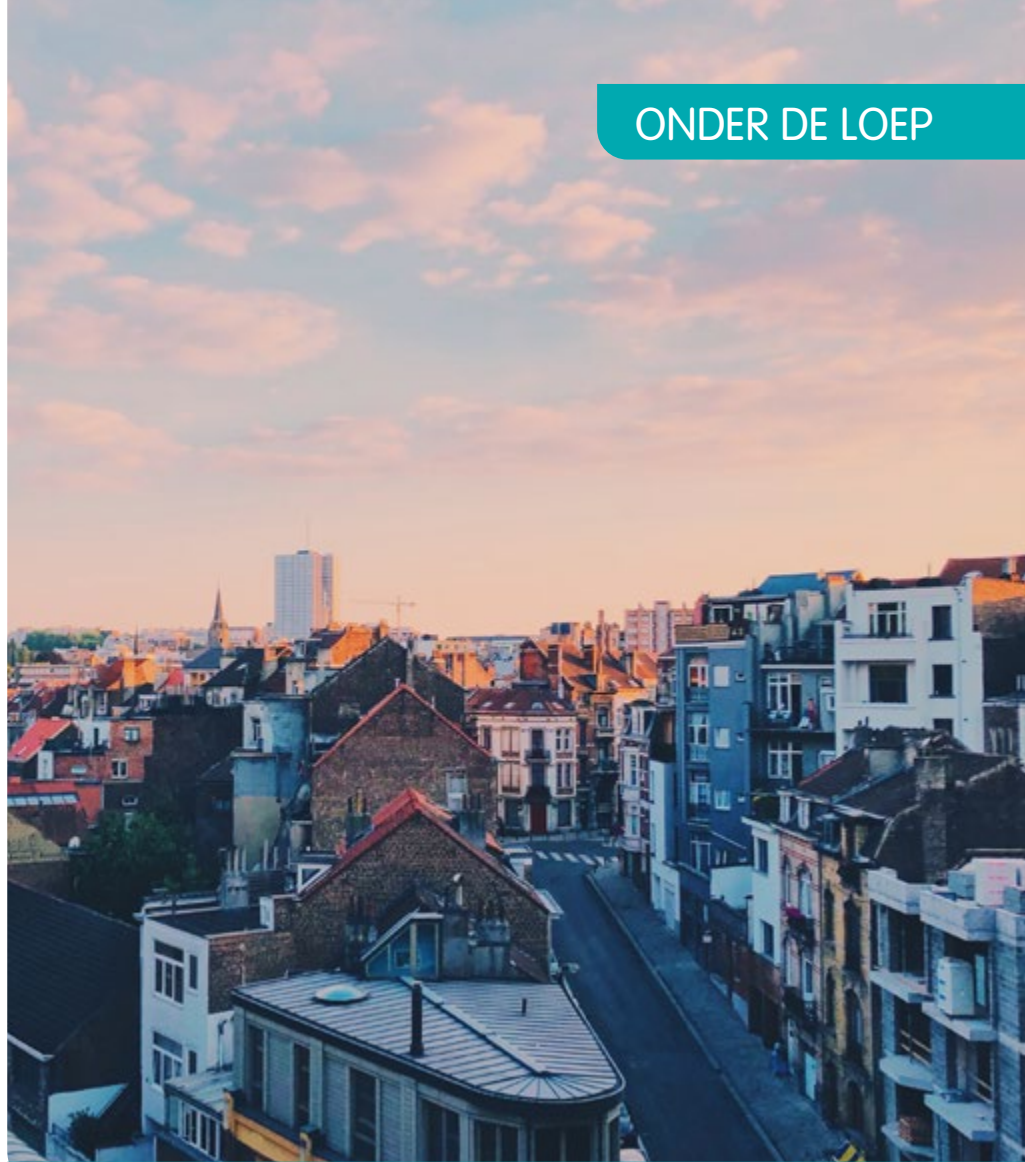
Vereiste aantal slachtoffers van de verstoring – R.v.S., 3 maart 1998, arrest nr. 72.141

De eiser baat een discotheek uit en de inrichting moet worden gesloten naar aanleiding van een politieverlag waaruit blijkt dat het gebouw niet geschikt is voor de uitbating van deze activiteit. Een buurtbewoner vraagt de burgemeester in te grijpen om te vermijden dat de heropening van de discotheek geluidsoverlast veroorzaakt. De burgemeester reageert hierop door daadwerkelijk de sluiting van de inrichting te gelasten op basis van artikelen 133 en 135 van de NGW.

Tegen deze beslissing wordt beroep ingesteld bij de Raad van State. De eiser voert daarbij aan dat er slechts één persoon woont binnen een straal van 100 meter rond de inrichting.

De Raad van State beslist dat artikel 135 (in combinatie met artikel 133) van de NGW de burgemeester machtigt om in te grijpen met het oog op de handhaving of het herstel van de openbare orde – en dus om een bestuurlijke maatregel te nemen ten aanzien van een discotheek die de openbare rust verstoort – ongeacht het aantal personen dat daadwerkelijk door deze (potentiële) verstoring getroffen is. Dat er maar één daadwerkelijk slachtoffer is, betekent dus niet dat de verstoring niet openbaar is.

wachten tot het risico zich voordoet of tot een strafrechtelijke procedure is ingeleid om het bestaan van een verstoring vast te stellen¹¹. Het volstaat namelijk dat een dreigende verstoring van de openbare orde op voldoende wijze gemeld is op het ogenblik van het stellen van de handeling¹². Bovendien hoeft de dreigende verstoring niet het voorwerp uit te maken van een onmiddellijk gevaar¹³. In dit

> De algemeen bestuurlijke politie heeft een hoop bevoegdheden binnen de gemeente

verband halen we het voorbeeld aan van de burgemeester die de afbraak of de herstelling van een bouwvallig gebouw gelast. In dit geval is de burgemeester *“niet verplicht te wachten tot de bouwval uitmondt in een totale ineenstorting”*¹⁴.

Deze bedreiging mag echter niet louter hypothetisch zijn. Degenen die de handeling stellen, zullen moeten aantonen dat er sprake is van een verstoring of een risico op verstoring van de openbare orde. De maatregel moet *“gebaseerd zijn op concrete feiten, gestaafd door documenten zoals politieverlagen, waaruit blijkt dat er een ernstige bezorgdheid heerst dat de openbare orde zal worden verstoord of dat een verstoring die zich reeds heeft voorgedaan en werd vastgesteld zich opnieuw zal voordoen”*¹⁵.

Ter herinnering: de politimaatregelen zijn louter preventief van aard. Dit betekent dat zij als doel hebben om aantastingen of risico's op aantasting van de materiële openbare orde te voorkomen. In dat opzicht verschillen zij van de gemeentelijke administratieve sancties (GAS), die als doel hebben om overtredingen te bestraffen¹⁶.

e) Wat met de morele openbare orde?

Zowel uit de algemene definitie van openbare orde als uit artikel 135, §2 van de NGW kunnen we concluderen dat de openbare orde waarvan hier sprake is uitsluitend van materiële aard is.

De Raad van State heeft overigens een vaste rechtspraak ontwikkeld waarbij de mogelijkheid om aantastingen van de morele orde te reglementeren wordt verworpen, behalve:

- **Op bijkomstige wijze**, d.w.z. wanneer de morele verstoring leidt tot een materiële verstoring of een materiële verstoring veroorzaakt. Een politimaatregel kan uitzonderlijk gericht zijn op een situatie van morele verstoring wanneer deze zich naar buiten openbaart of riskeert te onttaarden¹⁷ in materiële verstoringen die niet of wellicht niet met andere middelen kunnen worden voorkomen dan door beperkingen van rechten en vrijheden die door de Grondwet en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en van de fundamentele vrijheden worden gewaarborgd¹⁸.

- In hun strikte interpretatie kennen sommige wetten de gemeente bevoegdheden toe om de morele orde te handhaven¹⁹.

De regel is dat een burgemeester geen politiemaatregel mag nemen met als reden om een einde te maken aan een situatie die de openbare zedelijkheid aantast, bijvoorbeeld een discotheek sluiten gewoon omdat er minderjarigen komen of omdat er drugs of alcohol worden gebruikt.

f) Overlast

In artikel 135, §2, tweede lid, 7° van de NGW spreekt men van "openbare overlast". De term "*verwijst naar mildere vormen van verstoring van de openbare orde die vernederend of hinderlijk zijn en die verder gaan dan de normale beperkingen van het sociale leven*"²⁰.

Bovendien staat de bestrijding van openbare overlast centraal in de wet op de gemeentelijke administratieve sancties²¹ (GAS)²².

In dit kader staat het de gemeenten vrij om al dan niet een systeem van gemeentelijke administratieve sancties op te nemen in een gemeentereglement. Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat er een gemeenschappelijk algemeen politiereglement (GAP) dat bepaalde gemeentelijke administratieve sancties op het niveau van de Brusselse gemeenten harmoniseert.

g) Wangedrag

Een verstoring van de openbare orde hoeft niet per se opgevat te worden als een verstoring die door wangedrag wordt veroorzaakt. Zo'n verstoring omvat ook oorzaken van gevaar, onveiligheid of ongezondheid die voortvloeien uit de natuurlijke gang van zaken in een bepaalde situatie, ongeacht de oorzaken van die situatie.

Denk bijvoorbeeld aan het geval waarbij door grondbewerking modder op de belendende openbare weg terechtkomt. Er is dan sprake van een verstoring van de materiële openbare orde, en meer specifiek van de veilige en vlotte doorgang op een openbare weg²³.

RECHTSPRAAK

Materiële openbare orde – R.v.S., 2 maart 2021, nr. 249.953

Een inrichting verkocht cannabisproducten die wettelijk niet als euforiserend worden beschouwd. Toch nam de gemeente Hasselt de beslissing om dergelijke inrichtingen een vestigings- en uitbatingvergunning op te leggen.

De Raad van State oordeelde dat contact met de in deze inrichting verkochte middelen niet maar evengoed ook wel een invloed kan hebben op het eventuele toekomstige illegale cannabisgebruik. De bezorgdheid om jongeren hiertegen te beschermen, is echter van morele aard. Artikel 135, §2 van de NGW geeft de gemeente slechts de machtiging om politieverordeningen goed te keuren ter bescherming van de materiële openbare orde.

> Logischerwijs valt de aanpak van geluidsoverlast onder de bestuurlijke politie en is die een bevoegdheid van de burgemeester

2. BIJZONDERE BESTUURLIJKE POLITIES

Bijzondere polities

“De bijzondere bestuurlijke politie onderscheidt zich van de algemene bestuurlijke politie, ofwel omdat zij een doel nastreeft dat niets te maken heeft met de materiële openbare orde, ofwel omdat ze maar een onderdeel ervan nastreeft, ofwel omdat ze maar enkele activiteiten regelt. De bijzondere bestuurlijke politie is er dus op gericht om via een specifieke tekst een specifieke verstoring te regelen. In sommige gevallen valt deze verstoring onder een of meerdere onderdelen van de algemene openbare orde”²⁴.

Zo is de burgemeester bevoegd om een hele reeks bijzondere maatregelen goed te keuren, met name op basis van de Brusselse Huisvestingscode, de wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen, artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen; artikelen 300 en volgende van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke

> Wie overlast bezorgt, krijgt een GAS-boete

Ordering (BWRO)²⁵, artikel 18 van de wet betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening²⁶, artikelen 21 tot 23 van het wetboek van inspectie inzake milieu²⁷, artikel 6 van de ordonnantie van de GGC houdende de organisatie van kinderopvang²⁸, maar ook artikelen 134ter en volgende van de NGW, waarop we dieper zullen ingaan in een volgend artikel in deze reeks over bestuurlijke politie.

Het verschil tussen de algemene bestuurlijke politie en de bijzondere bestuurlijke polities zit 'm dus in het feit dat de bijzondere polities niet tot doel hebben om de openbare orde te

handhaven, maar om een bepaalde activiteit te beperken of om maatregelen op te leggen teneinde een specifieke verstoring te voorkomen of te beëindigen. Hoewel de bijzondere bestuurlijke politimaatregelen vergelijkbaar zijn met de algemene bestuurlijke politimaatregelen in die zin dat deze maatregelen een ordeverstoring trachten te vermijden en niet te bestraffen, verschillen zij van elkaar in het – specifieke – doel dat ze nastreven²⁹.

In ons volgende nummer bespreken we de kwestie van de samenloop, cumul en onafhankelijkheid van de polities.

BIBLIOGRAFIE

1. Meer gedetailleerde referenties zijn te vinden op onze website.
2. Zie R.v.S., 10 januari 1992, nr. 38.478, waarbij de burgemeester een maatregel van preventieve schorsing van een agent had genomen op basis van informatie die de politiecommissaris had verzameld bij de uitoefening van zijn opdracht van gerechtelijke politie. De Raad van State heeft deze handeling nietig verklaard.
3. Tegenover de bestuurlijke politie, die in wezen preventief is, staat de gerechtelijke politie, die repressief is.
4. J. DEMBOUR, “Droit administratif”, geciteerd door M-A. FLAMME, “Droit administratif”, t.II, Brussel, Bruylant, 1989, p.1103.
5. Of van bepaalde privépersonen, zoals beroepsorganisaties.
6. Zie de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.
7. M-A. FLAMME, op.cit., p. 1103-1105.
8. Bijvoorbeeld afvalinzameling, R.v.S., 29 januari 2015, nr. 230.027.
9. Bijvoorbeeld betogingen, R.v.S., 16 september 2016, nr. 235.782.
10. Bijvoorbeeld vechtpartijen en twisten met volksoploop op straat, tumult verwekt in plaatsen van openbare vergadering, R.v.S., 16 september 2016, nr. 235.782.
11. R.v.S., 24 maart 2014, arrest nr. 237.779, Amiclar.
12. R.v.S., 30 december 2017, arrest nr. 240.341, SA Nover.
13. R.v.S., arrest Carrières Van Reeth-Hoefkens nr. 214.527 van 8 juli 2011, Rev. dr. commun., 2012, p. 21.
14. R.v.S., 6 oktober 2005, arrest nr. 149.892, Mathieu.
15. P. GOFFAUX, Dictionnaire de droit administratif, op. cit, p. 471.
16. MUNUNGU LUGUNGU, K., SCHAUS, A., DERAIVE, C. en MOSSOUX, Y., “II.4. - La police administrative” in GOFFAUX, P. et al. (dir.), Les grands arrêts du droit administratif, 1e editie, Brussel, Larcier, 2021, p. 296.
17. Overmatig alcoholgebruik is bijvoorbeeld een morele verstoring, maar als het vechtpartijen, geluidsoverlast of andere verstoringen van de openbare orde veroorzaakt, leidt het tot een materiële verstoring.
18. P. LAMBERT, M. MULLER, V. RAMELOT, “Les pouvoirs de la police des communes”, in Rev.Droit.comm., 2004/4, p. 64-65.
19. Zo bepaalt artikel 121 van de NGW dat verordeningen ter aanvulling van de wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie door de gemeenteraden kunnen worden vastgesteld als zij tot doel hebben om de openbare zedelijkheid of rust veilig te stellen.
20. Grondw. Hof, 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, B.19.6.
21. Wet van 24 juli 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, B.S., 17 juli 2013, Inforum nr. 273060.
22. Zie artikel ‘Gemeentelijke administratieve sancties: wet en uitvoeringsbesluiten’ op <https://brulocalis.brussels>
23. R.v.S., 17 december 2015, nr. 233.281.
24. A.-L., DURVIAUX, “Principes de droit administratif - Tome 1 – L’action publique”, 2e uitg., Brussel, Larcier, 2018, p.160.
25. BWRO, art. 300 e.v., Inforum nr. 254897.
26. Wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening, B.S., 19 december 2006, Inforum nr. 215257.
27. Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieu misdrijven, en milieu aansprakelijkheid, art. 21-23, B.S., 24 juni 1999, Inforum nr. 154051.
28. Ordonnantie van 23 maart 2017 houdende de organisatie van kinderopvang, B.S., 13 april 2017, Inforum nr. 309488.
29. “De bestuurlijke aanpak: een instrument ter beschikking van de lokale besturen in de strijd tegen radicalisering”, Vademecum voor de Brusselse gemeenten, BPV, p.31, https://bps-bpv.brussels/sites/default/files/2019-04/Vade_Mecum_Bruxellois.pdf

LUCHTKWALITEIT EN BRANDPREVENTIE: VOOR WELKE UITDAGINGEN STAAN DE LOKALE BESTUREN OM DE BURGER TE BESCHERMEN?

De lokale besturen hebben een groot vastgoedpatrimonium dat niet alleen bestaat uit sociale woningen (of woningen met een sociaal karakter), maar ook uit administratieve gebouwen die toegankelijk zijn voor de burgers. Welke normen op het vlak van luchtkwaliteit zijn er momenteel van toepassing? Welke inspirerende initiatieven worden er op dat vlak op het terrein genomen? Tijdens deze energiecrisis doen we veel inspanningen om te besparen op het elektriciteits- en gasverbruik. Maar daarbij mogen we zeker ook de veiligheidsvoorschriften niet uit het oog verliezen! Een van de onzichtbare maar daarom niet minder dodelijke gevaren, is koolmonoxide. Hoe weet je of er te veel van in de lucht hangt? Zijn er normen die moeten worden nageleefd en goede praktijken die moeten worden gedeeld: controles van installaties en leidingen, controle van de uitstoot van toestellen, welke detectoren zijn er? Met wie moet ik contact opnemen? Wat zijn de ervaringen en moeilijkheden in de praktijk?

Brulocalis heeft in samenwerking met Ethias op 21 oktober een informatiesessie over deze onderwerpen georganiseerd. Hieronder geven we een overzicht van de presentaties.

> Steve Piret

LUCHTKWALITEIT: NORMEN EN PREVENTIE

> Steve Piret, Ethias Services

Op het hoogtepunt van de coronacrisis heeft de overheid een aantal maatregelen genomen om de lucht van publiekelijk toegankelijke afgesloten ruimten beter te ventileren en te zuiveren. Het doel hiervan was om het risico op besmetting met het virus door aerosolen te verminderen.

Naar aanleiding van deze maatregelen, die onder druk werden genomen, heeft de FOD Volksgezondheid een algemeen en transversaal wetsontwerp opmaakt over de kwaliteit van de binnenlucht. Dit wetsontwerp is op 8 juli 2022 door de ministerraad aangenomen en moet nog door het parlement worden goedgekeurd.

Deze nieuwe regelgeving is gebaseerd op twee bestaande stukken wetgeving inzake luchtkwaliteit: de wetgeving over het welzijn op het werk en de wetgeving inzake productnormen.

De Codex voor Welzijn op het Werk (of Codex) stelt twee soorten normen vast voor wat betreft CO₂-uitstoot. Het meten van de concentratie CO₂ (die we produceren door te ademen) is een goede indicator voor de kwaliteit van de lucht in een afgesloten ruimte; een te hoge concentratie is een teken van onvoldoende ventilatie en dus van een slechte luchtkwaliteit. Daarom voorziet de Codex in een standaard A-niveau, die zegt dat de concentratie CO₂ in lokalen

minder dan 900 ppm moet bedragen (ppm of "parts per million" is een meeteenheid die door wetenschappers gewoonlijk wordt gebruikt om de mate van vervuiling van de lucht aan te duiden). Waarom 900? Omdat verschillende wetenschappelijke studies hebben aangetoond dat meer dan 1000 ppm CO₂ een invloed heeft op de menselijke prestaties, met name intellectuele prestaties. Het standaard A-niveau heeft ook een alternatief voor deze grens van 900 ppm: een minimum ventilatiedebiet of zuivering van 40 m³ per uur per aanwezige persoon, waarvan ten minste 25 m³ per uur per persoon verse buitenlucht is.

Standaard B-niveau legt de grens voor de CO₂-concentratie in binnenruimten vast op 1.200 ppm, of vereist een minimum ventilatiedebiet van 25 m³ per uur per aanwezige persoon.

De wetgeving inzake productnormen geeft de FOD dan weer de bevoegdheid om op het vlak van volksgezondheid en leefmilieu bepaalde zaken op te leggen aan producten die op de markt worden gebracht - zoals met name de CO₂-meters die tijdens de Coronaperiode bekend werden bij het grote publiek. De huidige normen zullen naar verwachting binnenkort door de nieuwe regelgeving worden vervangen.

Nieuwe eisen

Wat houdt deze toekomstige wetgeving in? Het gaat met name om specifieke verplichtingen die van

toepassing zullen zijn op afgesloten openbare ruimten, zoals het gebruik van een meetapparaat voor de luchtkwaliteit, de uitvoering van een risicoanalyse en een actieplan, de verplichting om te ventileren, de verplichting om een certificering van de binnenlucht aan te vragen, of het publiceren van een label zodra de certificering is verkregen.

Om zijn klanten te ondersteunen en het hen mogelijk te maken om makkelijker aan de verplichtingen van deze toekomstige regelgeving te voldoen, wilde Ethias Services een complete oplossing uitdokteren die geen enkele aanpassing van de infrastructuur of technische installaties vereist, en het labelen van lokalen aan een betaalbare prijs mogelijk maakt.

Deze oplossing is een toestel voor het monitoren en zuiveren van de luchtkwaliteit, ontwikkeld in samenwerking met Clean Air Safe (een ontwerper van "virus-safe" ruimtes) en de bedrijven Mirria en Deltrian.

De oplossing van Clean Air Safe kan worden gebruikt in elk type afgesloten ruimte die toegankelijk is voor het publiek, en houdt rekening met de specifieke kenmerken en behoeften van de ruimte in kwestie. De oplossing is geschikt voor kantoren en ontvangstruimten, maar ook voor openbare gebouwen, klinieken en ziekenhuizen, culturele centra of eventruimten, of zelfs sporthallen en kleedkamers... Kortom, elke plaats waar de luchtkwaliteit moet worden gecontroleerd.

Analyse in real time

De eerste stap in het proces is de monitoring. Clean Air Safe zal daarvoor de ruimtes en de luchtkwaliteit analyseren om een diagnose te stellen. Hoe gebeurt dit? Door middel van sensoren die de luchtkwaliteit in real time en permanent meten. Dit gebeurt door het CO2-niveau te meten (zoals nu bijvoorbeeld voorzien is in de Codex voor Welzijn op het werk), maar de sensor kan ook aangepast worden om andere indicatoren te meten, zoals de temperatuur, de vochtigheidsgraad, het fijn stof, enz...

Deze sensoren zijn permanent aangesloten en maken het mogelijk om de gegevens continu te analyseren. Deze analyse kan vervolgens worden gebruikt voor het stellen van een diagnose die rekening houdt met verschillende factoren: de indeling van de lokalen, het soort activiteit dat in de lokalen wordt uitgeoefend (een sportzaal vereist bijvoorbeeld niet hetzelfde niveau van luchtkwaliteit als een kantoor, aangezien het menselijk lichaam tijdens het sporten veel meer CO2 uitstoot), hoelang de lokalen gebruikt worden, het aantal aanwezige personen, enz. Dit alles zal bepalen of de kamer "virus-safe" is of niet.

Hiervoor gebruikt Clean Air Safe de technologie van Mirria - een bedrijf dat gespecialiseerd is in het monitoren van de luchtkwaliteit in de medische en farmaceutische sector. Zij meten en controleren de deeltjes die rondzweven in de binnenlucht.

Een ander specifiek kenmerk van het systeem is dat de resultaten in real time beschikbaar zijn via een volledig dossier dat op een smartphone of laptop kan worden bekeken. Dit luik beantwoordt aan de doelstelling van de toekomstige regelgeving voor het labelen van ruimten, zodat de mensen die er gebruik van maken (personeel, klanten, bezoekers, enz.) toegang hebben tot de resultaten van de metingen en zo een zicht hebben op de kwaliteit van de lucht die zij inademen.

“ Verschillende wetenschappelijke studies hebben aangetoond dat meer dan 1000 ppm CO2 een invloed heeft op de menselijke prestaties, met name intellectuele prestaties ”

Diagnose en oplossingen

Deze communicatie gebeurt via een systeem met een QR-code, dat op 3 niveaus wordt uitgerold. Het eerste niveau is voor de beheerders (eigenaars of uitbaters) van de lokalen. De QR-code zal hen permanent toegang geven tot alle noodzakelijke gegevens.

Het tweede niveau van de QR-code zal toegankelijk zijn voor de verantwoordelijken/ huurders van lokalen (vergaderzalen, feestzalen, zalen voor culturele activiteiten, enz.) en hen de mogelijkheid geven om de luchtkwaliteitsnormen in het oog te houden terwijl zij zich in de ruimte bevinden. Het derde niveau, ten slotte, is voor de gebruikers en bezoekers zelf, die bij het betreden van de ruimte de QR-code kunnen scannen om zo in real time te weten of zij zich in een ruimte bevinden die "veilig" is op het vlak van luchtkwaliteit.

Naast het monitoren en communiceren van de resultaten wilde Ethias Services haar klanten ook concrete, op maat gemaakte oplossingen voor luchtzuivering en ventilatie aanbieden. Omdat elke ruimte anders is, werden verschillende soorten oplossingen ontwikkeld met

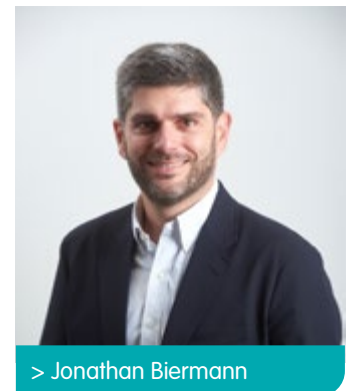
partner Deltrian, een Belgisch bedrijf dat luchtfilters (99,9% virusdodend) produceert en onderhoudt, en ook luchtzuiveraars op de markt brengt.

Bij het gamma apparaten (goedgekeurd door de overheid) dat wordt voorgesteld, vinden we HEPA 13-14 filtratie, vernietiging met UV-C straling, plasma, elektrostatische precipitator en gewone ventilatie.

Deze oplossingen kunnen volledig worden ingebouwd in bestaande systemen en worden aangepast aan de behoeften en configuraties van elk type locatie. Ze worden bovendien gevalideerd door een niveau-1 preventieadviseur, zoals vereist door de regelgeving over certificeringsinformatie.

VERLAAGDE CO2-UITSTOOT DOOR HET RENOVEREN VAN EEN GEBOUW VAN DE GEMEENTE: UKKEL

> Jonathan Biermann, Schepen van Wonen te Ukkel

> Jonathan Biermann

Op het einde van de 19de eeuw nam het gemeentebestuur van Ukkel zijn intrek in de kantoren op het Jean Vander Elstplein. Meer dan een eeuw later is er veel veranderd. Zo is onder andere de bevolkingsdichtheid van de gemeente toegenomen van 10.000 inwoners in 1880 tot 85.000 nu. Dit betekent dat het bestuur van Ukkel voor extra diensten, opdrachten en personeel moet zorgen. Om gelijke tred te houden met de uitdijende stad, werden de gemeentediensten gedwongen zich te verspreiden over acht verschillende gebouwen. Dit kwam de samenwerking tussen de verschillende diensten niet echt ten goede en ging soms ten koste van de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger. Omdat de gemeente al haar administratieve diensten op één plaats wilde onderbrengen, heeft ze in 2014 een gebouw van 14.000 m² gekocht in de Stallestraat.

Wat er ook veranderd is, is de aandacht die geschonken wordt aan kwesties rond ecologie en leefmilieu, en de economische uitdagingen rond energieverbruik. Daarom heeft de gemeente Ukkel voor haar nieuwe administratieve zetel gekozen voor een gebouw dat uitstekend presteert op het vlak van energie. Het gebouw, dat in de jaren zeventig werd gebouwd, en voorheen door Fabricom werd gebruikt, was een echte energievreter. Toen Fabricom het pand verliet, verbruikte het 370 kilowattuur energie per jaar en per vierkante meter.

Door de helft van haar renovatie-investeringen (op een totaal van 21 miljoen euro) te besteden aan energieprestaties, is de gemeente Ukkel erin geslaagd het verbruik van het gebouw met een factor vier te verminderen, naar 90 kilowattuur per jaar en per vierkante meter. Dit betekent dat er ongeveer 600 ton minder CO₂ in de atmosfeer wordt uitgestoten.

Energie uit afvalwater

Hoe is de gemeente Ukkel erin geslaagd om het energieverbruik dermate te verlagen? Allereerst door een aantal redelijk "klassieke" maatregelen door te voeren, zoals het gebruik van ledverlichting, het plaatsen van automatische jaloezieën om oververhitting van het gebouw te voorkomen, het optimaliseren van de luchtdichtheid van ramen en daken, het installeren van zonnepanelen, enz.

Maar bovenal kon de gemeente rekenen op een innovatieve oplossing, ontwikkeld in het kader van een proefproject van Vivaqua: riothermie. Etymologisch gezien is riothermie een nieuwe, tweetalige term; een samentrekking van riool en thermie (= warmte in het Frans).

Het principe is vergelijkbaar met dat van geothermische energie, maar dan eenvoudiger: in plaats van erg diep te graven om energie uit de grond te halen, halen we gewoon de warmte

uit het rioleringsstelsel, op nauwelijks enkele meters onder de grond.

Deze energie is afkomstig van het afvalwater van onze huizen en andere gebouwen. Keukens, badkamers, wasmachines, vaatwassers, enz. lozen allemaal afvalwater aan temperaturen tussen 10° en 20°. In de winter kan dit water dus een bron van warmte zijn, terwijl het in de zomer kan zorgen voor verkoeling.

“ Als er in de komende tien jaar 20 km riool kan worden voorzien van riothermische warmtewisselaars, dan zou dat een besparing van ongeveer 26.000 ton CO₂ betekenen, of 2% van de CO₂-uitstoot in het Brussels Gewest in het kader van verwarmingsinstallaties. ”

Praktisch gezien is er voor riothermie een warmtewisselaar nodig in de afvalwaterleiding, die dan wordt gekoppeld aan een warmtepomp die zich in het gebouw bevindt. De warmtewisselaar bestaat uit een gesloten leidingsysteem dat water transporteert voor het verwarmen (in de winter) of koelen (in de zomer) van een gebouw door gebruik te maken van de aanwezige energie in het afvalwater. Wanneer het water gekoeld of opgewarmd is, stroomt het door de warmtepomp die het gebouw dan zal koelen of verwarmen

Veelbelovende innovatie

Riothermie is een innovatieve technologie die ontwikkeld en gepatenteerd is door Vivaqua, en al verschillende prijzen heeft gewonnen. Een van de voordelen is het relatief eenvoudige principe ervan: voor de plaatsing van een warmtewisselaar, gemaakt van een resistent en goedkoop materiaal (ontwikkeld door Polytech ULB), is het niet nodig om specifieke leidingen te voorzien. De warmtewisselaar kan heel makkelijk geplaatst worden tijdens de renovatie van de reeds bestaande riolen. Vivaqua renoveert jaarlijks zo'n 20 à 25 km riolering, op een totaal netwerk van 1.400 km in het Brusselse Gewest.

In Ukkel was slechts 120 meter warmtewisselaar nodig om twee warmtepompen van 60 kilowatt aan te drijven. Dit is een aanzienlijke hoeveelheid energie, waardoor het gemeentebestuur de jaarlijkse CO₂-uitstoot met zo'n 60 ton kan verlagen.

We wijzen er hier wel op dat de geografische kenmerken van het administratieve centrum van Ukkel - in een vallei, met een constant debiet en een hoge dichtheid, waardoor de hoge temperatuur van het afvalwater gegarandeerd is - deze opmerkelijke prestatie zeker ten goede komen.

Zowel in de winter als in de zomer bedraagt het aandeel van riothermie in de energiebehoefte van het gebouw ongeveer een kwart. Sinds maart 2022 werkt het systeem op volle kracht. Het produceert ongeveer 315.000 kilowattuur (verwarming en koeling) en verbruikt minder dan 63.000 kilowattuur elektriciteit om te kunnen functioneren. In enkele maanden tijd heeft de gemeente al het equivalent geproduceerd van het jaarlijkse energieverbruik van 20 à 25 Brusselse gezinnen.

Vivaqua en de gemeente Ukkel hopen dat de overtuigende resultaten van hun proefproject het mogelijk zal maken om het principe van riothermie overal in het Brusselse Gewest toe te passen.

Als er in de komende tien jaar 20 km riool kan worden voorzien van riothermische warmtewisselaars (dus minder dan 10% van de riolen die in deze periode gerenoveerd worden), dan zou dat een besparing van ongeveer 26.000 ton CO₂ betekenen. Dat is 2% van de CO₂ die in het Brusselse gewest wordt uitgestoten door alle verwarmingsinstallaties.

Tijd en geld

De renovatie van het nieuwe administratieve centrum in Ukkel heeft natuurlijk heel wat voeten in de aarde gehad. De gemeente kocht de site aan in 2014 maar verhuisde pas in maart 2022. In die periode moesten er veertig overheidsopdrachten worden gegund en aan-

> Vier keer minder verbruik voor de nieuwe administratieve gebouwen in Ukkel

zienlijke financiële middelen worden gevonden. Gelukkig werden alle opdrachten toegekend vóór de coronacrisis en dus vóór de aanzienlijke stijging van de materiaalkosten (die overigens nog blijven stijgen).

Toch zou een dergelijk project niet mogelijk zijn geweest zonder de externe financiële steun van het EFRO-fonds, en van Be.exemplary, Sibelga en Vivaqua.

Een andere uitdaging van dit soort renovatieprojecten is het vinden van een evenwicht tussen, enerzijds, de huidige normen op het vlak van energieprestaties (om zowel ecologische als economische redenen) en, anderzijds, respect voor het erfgoed. Een grondige renovatie van belangrijke gebouwen brengt een reeks technische moeilijkheden en beperkingen met zich mee. Het is niet ongewoon dat gemeenten meerdere jaren moeten wachten op een renovatievergunning voor dit soort gebouwen...

> **Samengevat**

Kortom, spannende innovaties als riothermie doen niets af aan de omvang van de uitdagingen die ons te wachten staan om de doelstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake koolstofneutraliteit voor de Brusselse openbare gebouwen tegen 2050 te halen.

DE GEVAREN VAN KOOLSTOFMONOXIDE: BEWUSTMAKING EN ACTIES

> **Jérémy Dumortier – Communicatie- & projectmanager bij de Stichting Brandwonden, en verantwoordelijke voor de CO-campagne in Brussel.**

> **En Jean-Pierre Arnould – Afgevaardigd Bestuurder van de Stichting Brandwonden**

In het kader van haar sociale doelstellingen heeft de Stichting Brandwonden een strategische prioriteit gemaakt van de preventie van de risico's op brandwonden, en van brand en koolmonoxidevergiftiging (CO-vergiftiging). Vaak gaat het om tragedies die immers nog veel te vaak voorkomen in ons land. Dit jaar heeft de Stichting beslist om meer te doen dan alleen maar traditionele boodschappen rond preventie te verspreiden. Zij zullen de mensen van wie de huizen veiliger moeten worden gemaakt, actief zelf gaan contacteren. Dankzij deze praktische aanpak kunnen we mensen sensibiliseren met behulp van educatieve boodschappen, en hun woning veiliger maken met gratis rook- en koolmonoxidemelders en branddekkers. Deze actie neemt verschillende vormen aan, en het doel is om het juiste evenwicht te vinden tussen theorie en praktijk,

> Sensibiliseringsactie van de Stichting Brandwonden rond CO-vergiftiging

tussen de inhoud van de boodschappen en de realiteit bij de mensen thuis.

CO; een kleurloos, reukloos en giftig gas... dodelijk giftig

Elk jaar worden niet minder dan 800 tot 900 mensen bij ons slachtoffer van een CO-vergiftiging, met gemiddeld 30 doden per jaar. Het is dus een gevaar dat we ernstig moeten nemen. We kunnen niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is om kwetsbare bevolkingsgroepen te sensibiliseren. Zij hebben immers niet altijd de middelen om verwarmingstoestellen aan te schaffen die voldoen aan de normen. Hoewel er uitzonderingen op de regel zijn, zijn het dus meestal de armste huishoudens die door CO-vergiftiging worden getroffen.

De kwaliteit van de installaties of toestellen met een vlam (om te verwarmen) is namelijk een van de rechtstreekse oorzaken van CO-vergiftiging. En het niet uitvoeren van regelmatige controles is dan weer een onrechtstreekse oorzaak. Daarnaast is het ook zo dat mensen door de energiecrisis hun toevlucht zoeken tot gevaarlijke middelen om

hun woning te verwarmen, zoals petroleumkachels, kolen (sommige mensen steken er hun open haard mee aan), kaarsen, of, in extreme gevallen, barbecues binnenshuis. Het zijn stuk voor stuk zaken waarmee mensen hun leven op het spel zetten. Zulke praktijken, die in tijden van economische crisis eigenlijk alleen maar toenemen, moeten vermeden worden. En burgers moeten regelmatig worden gewezen op de gevaren voor hun gezondheid en die van hun naasten!

Vaak zijn er op voorhand al tekenen dat er een drama in de maak is: migraine, duizeligheid, misselijkheid, braakneigingen en bewusteloosheid. Het beste is dan om de ramen te openen, het huis te verlaten of het slachtoffer zo snel mogelijk naar buiten brengen, en de brandweer (nr 112) te bellen om CO-vergiftiging te melden. Om een dergelijke situatie te voorkomen, is het essentieel om lokalen met een verwarmingstoestel (met vlam) goed te ventileren. Er zijn twee grote voordelen aan een goede ventilatie: de bewoners in de ruimte lopen veel minder gevaar op CO-vergiftiging, en de algemene luchtkwaliteit is veel beter. En wat betreft het probleem van warmteverlies bij

> JérémY Dumortier

> Jean-Pierre Arnould

goede ventilatie; men mag niet vergeten dat droge lucht sneller opwarmt dan vochtige lucht, waardoor de verwarmingstijd korter wordt en uiteindelijk ook het energieverbruik van het huishouden daalt.

In deze context wil de Stichting Brandwonden zoveel mogelijk burgers helpen die in hun woning geen koolmonoxidemelder of rookmelder hebben. Deze actie waarmee we het grote publiek willen sensibiliseren en woningen veiliger maken, ontstond na de overstromingen van juli 2021 in Wallonië. Het leed van de mensen heeft de Stichting ertoe aangezet hen te helpen bij het renoveren van hun verwoeste woningen. Om een nieuwe tragedie te voorkomen, werd op een bepaald moment beslist om detectoren aan te bieden en op de juiste plaatsen te installeren. Bovendien werden er ook branddekens uitgedeeld. Het succes van de acties in Rochefort, Esneux en Verviers heeft de Stichting ertoe gebracht haar actieterrain uit te breiden om zo nog meer huishoudens te bereiken.

Acties in Brussel

Begin 2022 is de Stichting haar aandacht beginnen focussen op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle voorwaarden voor een interessante en concrete actie op het terrein zijn daar inderdaad aanwezig: hoge of zelfs heel hoge bevolkingsdichtheid, veel slecht beveiligde en ongezonde woningen, veel kansarme gezinnen, en veel gevallen van CO-vergiftiging en brand. Op basis van de interventies van de Brusselse brandweer tussen 2019 en 2021 heeft een interne studie het mogelijk gemaakt om de gemeenten en wijken te identificeren waar het gevaar op CO-vergiftiging het grootst is. Er werden drie Brusselse gemeenten uitgekozen voor 3 proefprojecten, en het doel was om te bepalen wat nu precies de beste strategie is voor de verspreiding en plaatsing van detectoren in Brusselse woningen. Het is de bedoeling deze actie in de nabije toekomst uit te breiden naar de gehele regio, met de hulp van externe financiële steun.

“ Elk jaar worden niet minder dan 800 tot 900 mensen bij ons slachtoffer van een CO-vergiftiging, met gemiddeld 30 doden per jaar. ”

De gemeenten Sint-Joost-Ten-Node en Anderlecht hebben zich snel bij het initiatief aangesloten, hetgeen hun bevolking¹ uiteraard meteen te goede komt. Ook de preventiedienst van de DBDMH werd bij de actie betrokken. De expertise en adviezen van deze dienst zijn van essentieel belang voor de verspreiding van sensibiliseringsboodschappen van hoge kwaliteit.

In Sint-Joost-Ten-Node heeft de Stichting zo een stand voorzien tijdens de grote braderij in september. Dit was een nuttige eerste stap om in contact te komen met de burgers en hen te sensibiliseren over de aanwezigheid van de Stichting in hun gemeente. De actie was een groot succes en in de maand oktober waren er vele afspraken: 200 kits (elk met een brandmelder, een koolmonoxidemelder en een branddeken) voor 200 huishoudens. Op het moment dat we deze woorden schrijven, zijn er al drie dagen met huisbezoeken georganiseerd voor het plaatsen van detectoren. Daarbij werden er in totaal meer dan 75 woningen veiliger gemaakt. De huisbezoeken gaan door zolang de voorraad strekt, en mond-tot-mondreclame helpt zeker om de agenda's te vullen.

In Anderlecht is gekozen voor een andere strategie voor de verdeling en plaatsing van de detectoren. Op 16 november bezocht de Stichting, in overleg met de lokale actoren en de preventiedienst van de gemeente, een straat met bijzonder veel woningen die tekortschieten op het vlak van veiligheid. Verschillende teams zijn dan op huisbezoek gegaan in de buurt. Bij de mensen die dit wensten hebben zij 2 detectoren geïnstalleerd op de juiste plaatsen en branddekens aangeboden.

Deze verschillende invalshoeken maken het mogelijk om de methoden, voordelen, beperkingen en resultaten (hoeveel woningen werden er nu precies veiliger gemaakt?) te evalueren en te vergelijken. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de specifieke situatie in elke gemeente.

Aanpassing aan de realiteit op het terrein en coördinatie tussen de verschillende partners zijn niet alleen essentieel voor het succes van deze actie, maar ook van toekomstige strategieën om woningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest veiliger te maken. Zonder de steun van de gemeenten en de bevoegde diensten zou de Stichting Brandwonden geïsoleerd staan, en zouden haar acties maar weinig weerklank kennen. De Stichting probeert haar financiële middelen zo goed mogelijk in te zetten. Maar om haar actieterrain te verruimen en meer kansarme gezinnen bereiken, hebben ze wel de steun nodig van alle publieke spelers in Brussel. Heb jij een goed idee, of denk je dat je iets kan betekenen voor deze actie? Neem dan zeker contact op met de Stichting. Zij zijn ongetwijfeld uitermate geïnteresseerd in je voorstellen.

Samen is het mogelijk om iets concreets te doen voor de veiligheid van alle burgers!

1. Noot van de auteurs: Wij willen de gemeenten van harte bedanken voor hun steun. Wij danken met name Emmanuel Grégoire en Pascal Mélant voor hun bijdrage aan het succes van de actie.

Voldoen uw lokalen aan de wetgeving inzake luchtkwaliteit?

Ethias Services staat aan uw zijde!

Binnenluchtkwaliteit analyseren, zuiveren en in real time communiceren

CO₂-normen, coronabarometer, wetgeving inzake arbeidsplaats, toezicht op aerosolbesmetting via ventilatie en luchtreiniging... Het zijn allemaal **bepalingen die een uitbater moet naleven of beheersen** wanneer hij bezoekers ontvangt in een binnenruimte.

Onze partner **meet via zijn platform de CO₂-niveaus in real time** en analyseert de configuratie van uw ruimtes en hun ventilatie. Vervolgens stelt hij **erkende en op maat gemaakte oplossingen** voor zodat uzelf uw ruimtes steeds in overeenstemming kunt brengen met de wettelijke veiligheidsnormen.

Deze dienstverlening omvat:

- Een **audit van uw ruimtes en van hun luchtkwaliteit** om de juiste diagnose te stellen, conform de normen en wetgeving.
- **Luchtreiniging- en ventilatieoplossingen op maat** met controleerbare doeltreffendheid.
- Een **permanente** controle van de luchtkwaliteit in uw ruimtes.
- Een **realtime melding van de resultaten** via een volledig fiche die kan worden geraadpleegd op uw smartphone, PC, app, specifieke schermen...
- Een **label voor uw ruimtes** om uw personeel, uw klanten, uw bezoekers, uw toeschouwers... te informeren dat ze zich in een «veilige» ruimte bevinden.

Ontdek onze dienstencatalogus op solutions.ethias.be

Geert VAN AKEN, Key Account Manager
Prins-Bisschopssingel 73 - 3500 HASSELT
0475 97 64 68 - 011 28 21 00
geert.vanaken@ethias.be - ethiasservices@ethias.be

In samenwerking met

> Justyna Podrazka, adviseur bij Brulocalis

43STE SESSIE VAN HET CONGRES VAN LOKALE EN REGIONALE OVERHEDEN BIJ DE RAAD VAN EUROPA: EEN ERG VERRIJKENDE EDITIE VOOR BELGIË, VOOR DE LOKALE BESTUREN, EN VOOR HET CONGRES ZELF

De 43ste sessie van het Congres van Lokale en Regionale Overheden bij de Raad van Europa vond plaats van 25 tot 27 oktober in Straatsburg. Het was een zeer belangrijke bijeenkomst voor de Belgische delegatie. Justyna Podrazka, secretaris van de delegatie, vertegenwoordigde er de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, die hier Brulocalis vertegenwoordigt.

OPVOLGING VAN HET EUROPEES HANDVEST LOKALE AUTONOMIE IN BELGIË

Tijdens deze 43ste sessie hebben de rapporteurs van het Congres (de heren Matthias Gysin, Zwitserland, en Magnus Berntsson, Zweden) het rapport "Monitoring of the Application of the European Charter of Local Self-Government in Belgium" voorgesteld. Het is het resultaat van twee bezoeken die de monitoringcommissie van het Congres dit jaar aan België heeft gebracht. Dit verslag van bijna 60 pagina's geeft een gedetailleerde analyse van de huidige toestand van de lokale en regionale besturen in België aan de hand van hun relaties en samenwerking met andere Belgische instellingen.

EEN NIEUWE VOORZITTER VOOR BELGIË

Om de twee jaar wordt het voorzitterschap vernieuwd: Jean-Paul Bastin (burgemeester van Malmédy) was de voorbije twee jaar de voorzitter van de Belgische delegatie bij het Congres. Hij heeft nu het voorzittersstokje doorgegeven aan de Brusselse vertegenwoordiger, Carla Dejonghe (lid van het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en gemeenteraadslid in Sint-Pieters-Woluwe). De nieuwe voorzitter heeft in de plenaire vergadering twee rapporten gepresenteerd: het eerste over de monitoring van het Europees Handvest lokale autonomie in Denemarken, en het tweede over de observaties tijdens lokale tussentijdse verkiezingen in Belgrado en verschillende andere Servische gemeenten.

Karl-Heinz Lambertz, lid van de Belgische delegatie en hoofd van de politieke groep SOC/G/PD, presenteerde er het rapport "Regional identities - promoting dialogue and diversity in unity". Bovendien verwelkomt de Belgische delegatie een nieuw Vlaams lid, nl. Kristin Vangeyte, schepen te Geraardbergen (zie een gesprek met haar op de volgende bladzijden).

HAATZAAIEN EN FAKE NEWS: GEVOLGEN VOOR LOKALE VERKOZENEN

Ook deze keer werd er tijdens het Congres¹ gesproken over haatzaaien en de strijd tegen fake

nieuws. Dit gebeurde in de vorm van een ontwerp-resolutie en ontwerp-aanbeveling opgesteld door co-rapporteurs Wilma Delissen Van Tongerlo uit Nederland en Kristoffer Tamsons uit Zweden (voor meer informatie verwijzen wij naar de volgende pagina: <https://brulocalis.brussels/nl/nieuws/het-congres-van-de-raad-van-europa-wil-slimme-steden-tegen-haatzaaij-en-fake-news>).

BESCHERMING VAN VROUWEN EN KINDEREN OP DE VLUCHT, OORLOG IN OEKRAÏNE

De leden hebben tijdens deze 43ste sessie ook de problematiek van de opvang van vrouwen en kinderen op de vlucht besproken (voor meer informatie verwijzen wij naar de volgende pagina: <https://brulocalis.brussels/nl/nieuws/het-congres-van-de-raad-van-europa-roept-op-tot-een-betere-bescherming-van-vrouwen-en>). Dit onderwerp kwam ook aan bod tijdens het debat over toekomstige stappen binnen de Raad van Europa tijdens de gesprekken over "The future of the Council of Europe and the role of the Congress therein".

Twee andere actuele onderwerpen wekten veel belangstelling op en maakten veel emoties los bij de leden. Allereerst de oorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne, waarbij de beroemde Vitali Klitschko, voorzitter van de Vereniging van Oekraïense Steden en burgemeester van Kiev, samen met de heer Oleksiy Chernyshov, Oekraïens minister van Ontwikkeling van gemeenschappen en territoria, het woord hebben genomen. Deze interventie ging over de wederopbouw van Oekraïne en de vooruitzichten

Het ander interessant debat ging over "Slimme steden en regio's" dat over de perspectieven ging voor een bestuur waar mensenrechten centraal staan (voor meer informatie verwijzen wij naar <https://brulocalis.brussels/nl/nieuws/het-congres-van-de-raad-van-europa-wil-slimme-steden-tegen-haatzaaij-en-fake-news>).

1. Link naar het rapport over haatzaaien en fake nieuws dat werd voorgesteld tijdens het Congres: [Hate speech and fake news: the impact on working conditions of local and regional elected representatives](https://rm.coe.int/0900001680a8af0f) en de gedane aanbevelingen: <https://rm.coe.int/0900001680a8af0f>. En de resolutie: <https://rm.coe.int/0900001680a8bc64>

NIEUW VOORZITTERSCHAP EN NIEUWE DIRECTIE VOOR HET CONGRES

Dit was de laatste sessie van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa tijdens het Ierse voorzitterschap, en de laatste die werd voorgezeten door Andreas Kiefer. Hij wordt vervangen door de nieuwe secretaris-generaal van het Congres, Mattieu Mori, die op 25 oktober werd verkozen en wiens mandaat in januari 2023 ingaat (zie het interview op de volgende pagina's).

> De Belgische delegatie bij het Congres heeft sinds 25 oktober een nieuwe voorzitter

Wij geven hier de tussenkomenst weer van Jean-Paul Bastin, burgemeester van Malmedy en voorzitter van de Belgische afvaardiging bij het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa, tijdens het debat over haatzaaien en fake news: gevolgen voor lokale en regionale verkozenen bij het uitoefenen van hun mandaat.

HAATZAAIEN EN HET WERK VAN DE RAAD VAN EUROPA HEBBEN EEN BIJZONDERE BETEKENIS VOOR BELGIË

> Jean-Paul Bastin

"De situatie waarin lokale verkozenen zich bevinden, stemt tot nadenken. Wij zien een aanzienlijk aantal lokale verkozenen die ontslag nemen of overwegen om dit te doen, een burn-out hebben, of gewoon hun mandaat willen afmaken en zich bij de volgende verkiezingen niet opnieuw verkiesbaar willen stellen.

Beste collega's, we beleven een echte paradox: de burger heeft nog nooit zoveel van de overheid verwacht, maar het respect voor beleidsmakers en de politiek in het algemeen is nog nooit zo laag geweest.

De democratie in onze samenlevingen is in gevaar, maar ik ben ervan overtuigd dat de lokale besturen er de grootste verdedigers van zijn. De dijken staan echter op barsten.

De Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten heeft een studie uitgevoerd over het evenwicht tussen het privé- en het publieke leven van mandatarissen. Het verslag is verhelderend in die zin dat meer dan 50% van de verkozenen aangeeft een onevenwicht te ervaren.

De leden van het bureau van de Union des Villes et Communes de Wallonie, waar ik deel van uitmaak, zijn in het Waalse Parlement komen praten over de "blues van de burgemeester" en de redenen voor het alarmerende aantal affredingen, burn-outs en ontslagen.

De pers moet haar rol kunnen spelen. De vraag is echter of de pers nog wel beschikt over de middelen om debatten, projecten en kwesties genuanceerd en ethisch voor te stellen. Of hebben

ook zij geen andere keuze dan de sensatiezucht van sociale netwerken en de meedogenloze concurrentie van gratis pseudo-informatie achterna te hollen?

Elk medium neemt een zekere emotie over in zijn berichtgeving. Echter, daar waar de geschreven pers vaak meer rede en nuance aan de dag legt en meer uiteenlopende meningen aan bod laat komen, gaat het er op de radio en televisie vaak emotioneler aan toe. En sociale netwerken en de algoritmen die hen aansturen hebben de begrippen post-truth, alternatieve waarheid en fake news doen ontstaan. Ze versterken de tegenstellingen in de samenleving... Zo evolueren we naar een samenleving die er steeds minder in slaagt om diversiteit en anders-zijn te respecteren.

Als een samenleving geen echte samenleving meer is, wordt het steeds lastiger voor lokale verkozenen om in hun omgang met medeburgers te pleiten voor een minimum aan sociale samenhang. En als er geen samenhang is, dan kunnen verkozenen hun goede wil, hun oprechtheid, hun inspanningen niet meer omzetten in echte acties, en kunnen zij het verschil niet meer maken. En dit gevoel van onmacht wordt dan nog aangewakkerd wanneer de huidige manier van politiek bedrijven de verkozenen geen ruimte meer laat voor een privéleven, voor sport, voor pauze van de media. Immers, sociale media draaien 24 uur per dag, en vinden overal hun weg; naar elke smartphone en naar elk huis van elke politicus.

Dames en heren, het is voor het Congres, onder het Ierse voorzitterschap, belangrijk om na te denken. Het is belangrijk om positie in te nemen, en om te kijken wat de noodzakelijke voorwaarden zijn om te slagen. Ik vond dat de heer K. Tamsons het goed verwoordde toen hij zei dat het toxische ecosysteem een gezond ecosysteem moet worden dat lokale verkozenen toelaat hun mandaat fysiek, materieel en psychologisch uit te oefenen."

CARLA DEJONGHE, de nieuwe voorzitter van de Belgische delegatie bij het Congres

> Opgetekend door Sofia
Douieb, journalist

Carla Dejonghe, de nieuwe voorzitter van de Belgische delegatie bij het Congres van Lokale en Regionale Overheden bij de Raad van Europa, is ook lid van het Brussels Parlement (Open vld) en gemeenteraadslid in Sint-Pieters-Woluwe. Verder is ze voorzitter van de vereniging van alleenstaanden all1 en vangt ze assistentiehonden op voor de vereniging Dyadis. Inzoomen doen we op haar nieuwe rol voor Brulocalis binnen het Congres en op de prioritaire thema's.

Voor welke grote uitdagingen staat het Congres volgens u de komende jaren?

"Het Congres staat ongetwijfeld voor grote financiële uitdagingen. Ook moet er een personeelsherschikking komen als het meer aandacht wil besteden aan zijn kernactiviteiten (waarnemingen bij verkiezingen, toezicht op het Europees Handvest en thematische verslagen). De nieuw verkozen secretaris-generaal moet hier een prioriteit van maken.

Het Congres behandelt veel onderwerpen en geeft een stem aan de lokale en regionale democratie binnen de Raad van Europa, maar is veel te weinig bekend. Ook hier moet het een tandje bijsteken. Uiteraard hangt dit ook af van de individuele vertegenwoordigers van de 47 lidstaten.

Het is belangrijk dat iedereen zijn steentje bijdraagt om het Congres meer bekendheid te geven. Deze organisatie vertegenwoordigt meer dan 130.000 regio's en lokale overheden in Europa. Het streeft naar een sterkere democratie en een beter bestuur en betere dienstverlening op regionaal en lokaal niveau. In die zin is het ook belangrijk meer zichtbaarheid te geven aan de concrete lokale en regionale projecten van het Congres."

Welke onderwerpen/thema's zou u graag in het werk van het Congres verder uitgediept zien?

"De strijd tegen haatzaaij en fake news komt de laatste tijd steeds terug in het Congres. Zeker door de digitale technologieën wordt er almaar meer fake news verspreid. Het gevolg is dat veel politieke vertegenwoordigers uiteindelijk hun carrière onder druk opgeven. Dit zien we zowel in België als in de andere lidstaten gebeuren. Samen proberen we hiervoor oplossingen te zoeken.

In het Congres zouden ook nog vele andere zaken aan bod moeten komen, zoals: de oorlog in Oekraïne, asielzoekers, minderheden..."

De Belgische delegatie is zeer actief op het Congres. Gaat u specifiek in Brussel bepaalde projecten of interessante thema's opzetten die u aan de andere delegaties gaat voorstellen?

"De Belgische delegatie is inderdaad zeer actief, vooral omdat er twee fractievoorzitters (de socialistische fractie en de fractie van onafhankelijken en liberalen) in zitten, maar ook omdat meerdere van ons rapporteur zijn geweest tijdens bijvoorbeeld opdrachten met betrekking tot verkiezingswaarnemingen.

De projecten die ik in Brussel zou willen opzetten en aan het Congres zou willen voorstellen zijn zeer divers. Zo is er de brochure "Comment rendre ta ville meilleure" (Hoe maak je je stad beter) voor schoolkinderen. Hij bestaat al in het Frans, maar wij werken momenteel samen met de Nederlandse delegatie aan een Nederlandstalige versie. We kunnen dan bekijken hoe we die in Brusselse scholen kunnen verspreiden.

Een ander voorbeeld is het programma Cultural Routes of the Council of Europe. Dit project is opgezet om aan de hand van tijdreizen te laten zien hoe het erfgoed van verschillende landen in Europa bijdraagt tot een gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Het programma fungeert als kanaal voor de interculturele dialoog en bevordert een betere kennis en een beter begrip van de Europese culturele identiteit. Verschillende routes (zoals het Art Nouveau Netwerk en de via Compostella) lopen door Brussel en België. Maar wie weet dat? En wie weet dat de Raad van Europa ze promoot?"

Is er een onderwerp dat u na aan het hart ligt?

"Ik ben zelf lid van de current affairscommissie van het Congres. Deze commissie bestudeert de rol van de regionale en lokale overheden in het licht van de problemen van de huidige maatschappij. Ik heb de commissie al gevraagd de problematiek van de singles te onderzoeken. In België zien we dat vandaag één op de drie gezinnen uit één enkele persoon

bestaat; dit komt overeen met 1,8 miljoen mensen. In grote steden zoals Brussel is de verhouding 1 op 2. Dit aantal zal in alle Europese landen toenemen.

Het is duidelijk dat alleen wonen duurder is. Elektriciteit of verwarming voor een alleenstaande is even duur als voor een gezin. De alleenstaande zonder kinderen betaalt in België de hoogste personenbelasting in vergelijking met andere OESO-landen. Ze kunnen ook moeilijkheden ondervinden bij het verkrijgen van een hypotheek of het kopen van een huis, kunnen zich geen loopbaanonderbreking veroorloven, hebben minder koopkracht... Dit zijn maar een paar voorbeelden van de moeilijkheden waarmee alleenstaanden te maken krijgen. Er is daarom nood aan een moderner belastingstelsel en een andere visie op onze huidige samenleving.

Het traditionele gezin is niet langer de norm, dus is het belangrijk te kunnen werken aan een beleid dat beter rekening houdt met alleenstaanden. Een modernisering van de wetgeving en, meer in het algemeen, van onze samenleving wordt dringend noodzakelijk. Het probleem van alleenstaanden raakt aan een groot aantal beleidsterreinen, op alle overheidsniveaus. Een diepgaand onderzoek van de bestaande wetgeving zou al een goed begin zijn."

KRISTIN VANGEYTE,

Nieuwe Vlaamse afgevaardigde in de Belgische delegatie bij het Congres

> Interview door Justyna Podrazka, bewerkt door Sofia Douieb

Kristin Vangeyte is de nieuwe afgevaardigde van de VWSG binnen de Belgische delegatie van het Congres van Lokale en Regionale Overheden bij de Raad van Europa. Ze is ook schepen in Geraardsbergen, belast met participatie, vrijwilligerswerk, gelijke kansen, ouderen, eenzaamheid en integratie. Brulocalis heeft haar impressies meteen na het Congres bij elkaar gezocht. Ze sprak ook over haar positie als schepen en wat het Congres het lokale niveau kan bijbrengen.

Wat zijn uw eerste indrukken na dit Congres?

"Ik heb er erg van genoten en vond het zeer interessant en verrijkend. Zo besepte ik dat de lidstaten, de gemeenten, de regio's, de lokale overheden... over het algemeen met dezelfde problemen en uitdagingen worden geconfronteerd als wij in Geraardsbergen, de stad waar ik schepen ben. Ik heb mandatarissen van verschillende landen ontmoet en de Belgische delegatie was bijzonder hartelijk."

Waar houdt u zich op lokaal vlak als schepen vooral mee bezig?

"Ik hou me bezig met alles wat te maken heeft met democratie en burgerparticipatie. In Geraardsbergen zijn er 17 wijken, elk met een 'dorpstraat' waar de bewoners hun mening kunnen geven, samen met de stad beslissingen kunnen nemen en oplossingen kunnen zoeken. Hiervoor wordt een participatiebudget van meer dan 150.000 euro uitgetrokken (voor 33.000 inwoners). Iedereen kan ideeën aandragen over uiteenlopende onderwerpen als de verbetering van de straten, het milieu,

armoede, enz. We hebben het project "geen lege brooddozen in de klas" uitgevoerd; het idee is dat elk kind tussen de middag zijn of haar buikje rond moet kunnen eten door oplossingen te bieden aan degenen die niet genoeg boterhammen in hun brooddoos hebben.

Dit is inderdaad het doel van dit Congres, om vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden de kans te geven onderling gemeenschappelijke problemen te bespreken, hun ervaringen te vergelijken en een dialoog aan te gaan met de nationale regeringen."

MATHIEU MORI,

Nieuwe secretaris-generaal van het Congres, een Europese ervaring ten dienste van het Congres van lokale overheden

> Interview door Justyna Podrazka, bewerkt door Sofia Douieb

Mathieu Mori is al lang actief in Europese functies. In 2010 werd hij lid van de Vergadering van de Europese Regio's (Engels: Assembly of European Regions, AER), waarvan hij in 2014 secretaris-generaal werd. In deze functie, die hij zes jaar lang vervulde, kon hij de politieke invloed van de AER bij de Europese en internationale instellingen en het partnerschap van de AER met andere netwerken van steden en regio's versterken. In 2020 werd hij benoemd tot directeur van het transnationale samenwerkingsprogramma Interreg Noordwest-Europa, dat honderden projecten in Europese steden en regio's financiert. In 2023 wordt hij de nieuwe secretaris-generaal van het Congres. Brulocalis sprak met hem.

Ter gelegenheid van de 43e zitting van het Congres is Mathieu Mori (42) verkozen tot secretaris-generaal van het Congres van Lokale en Regionale Overheden. Zijn mandaat van 5 jaar gaat van start in januari 2023.

Bent u blij met uw aanstelling en met uw toekomstige uitdagingen?

"Ik wilde al heel lang voor lokale en regionale besturen werken. Ik kreeg de smaak te pakken toen ik lid werd van de AER, waar ik eerst commissiesecretaris was (voor jeugd, onderwijs en cultuur) en vervolgens secretaris-generaal. Na zes jaar in deze functie wilde ik me met meer concrete zaken bezighouden, in

plaats van alleen maar beslissingen te nemen. Dus kwam ik bij Interreg Noordwest-Europa terecht. Dankzij dit transnationale programma met een groot budget financierden wij infra-structuren, prototypes, ideeën... die, als de resultaten op nationale schaal overtuigend zijn, vervolgens werden verspreid dankzij veel grotere Europese fondsen. Ik vond het erg leuk om zelf op het terrein te kunnen zien wat we konden financieren en welk effect dat had op de betreffende regio's.

Vervolgens heb ik me aangemeld bij het Congres omdat ik het (zowel de leden als de dossiers die het behandelt) kende vanuit mijn vorige functie bij de AER. Toen ik hoorde dat de functie van secretaris-generaal vrijkwam,

heb ik niet getwijfeld. Het was een lange verkiezingsprocedure, dus ik ben blij dat ik deze grote meerderheid van 70% heb behaald. Ik ga mijn rol ter harte nemen en, gezien alles wat er in de wereld gebeurt, is dit echt het moment voor de Raad van Europa in het algemeen en voor het Congres in het bijzonder om een verschil te maken."

Het is jammer dat alleen insiders van het bestaan van het Congres lijken te weten, hoewel het de enige Europese instelling is die toeziet op de correcte uitvoering van de lokale autonomie. Aangezien het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Comité van Ministers van de Parlementaire

Assemblee van de Raad van Europa bij het grote publiek het best bekend zijn, hoe denkt u het Congres meer bekendheid te geven?

“Het grote publiek is over het algemeen niet erg goed op de hoogte van wat er zich in de Europese instellingen afspeelt en het Congres vormt daarop geen uitzondering. Er is maar één persoon in het Congres die voor de communicatie instaat en die doet al veel. We moeten realistisch zijn en accepteren dat we nooit door alle Europese burgers gekend zullen worden; ik denk zelfs niet dat dat de bedoeling is. Anderzijds moeten we vooral meer bekendheid verwerven bij de lokale en regionale verkozenen in Europa. Dat moet echt op de agenda. Het is ook van groot belang dat de leden van de Raad van Europa of de Raad van Ministers het grondig kennen.

Men zou over het Congres een positiever verhaal moeten vertellen, omdat het soms kan worden gezien als een instelling die eens in de vijf jaar met de vinger naar een staat wijst en deze op zijn tekortkomingen wijst, terwijl eerder zou moeten blijken dat het doel is samen te werken voor een betere Europese democratie. We moeten ons ook opnieuw richten op de drie pijlers van de Raad van Europa (nvdr: mensenrechten, rechtsstaat en democratie), in het bijzonder de mensenrechten...

Kortom, om het Congres meer zichtbaarheid te geven is het ten eerste nodig een positiever discours en narratief over het Congres te vertellen; ten tweede moeten duidelijke en gemakkelijk te begrijpen verhalen worden verteld; en ten derde moeten de drie missies van de Raad van Europa weer centraal komen te staan.”

U hebt aangekondigd dat u tijdens uw mandaat vooral wil werken aan een sterker partnerschap, meer uitwisselingen en samenwerking met de instellingen van de Europese Unie. Hoe denkt u dit concreet te kunnen doen?

“Bij de start van mijn campagne heb ik contact opgenomen met al mijn vroegere collega’s: de secretarissen-generaal van de organisaties van lagere overheden, de secretaris-generaal van het Comité van de Regio’s, enz. en hen de volgende vraag gesteld: hoe ziet u het Congres en welk soort partnerschap zou u bereid zijn aan te gaan? Hun antwoorden waren min of meer gelijklopend en zij waren het erover eens dat enerzijds het Congres qua deskundigheid en expertise een meerwaarde had. Anderzijds hebben zij bevestigd dat zij met ons rond dezelfde thema’s willen samenwerken en dat zij bereid zijn samen verschillende projecten op te starten, consortia op te richten, financiering te verkrijgen, enz. Zo kunnen wij onze synergieën versterken en het Congres promoten bij

deze “multiplayers” die ook onder hun midden lokale mandatarissen tellen (b.v. het Comité van de Regio’s, de koepelverenigingen van de lagere overheden, enz.). De naam van het Congres zou rondgaan bij al die andere verkozenen die er niet noodzakelijk iets mee te maken hebben, en misschien kunnen we dan projecten opzetten zonder eigen middelen (die dan voor andere projecten kunnen dienen).”

Waarom zou dan projectmatig samengewerkt kunnen worden?

“Er moeten thema’s uitgekozen worden die verband houden met de drie pijlers van de Raad van Europa: mensenrechten, rechtsstaat en democratie. Daarnaast zou een discussie op gang moeten worden gebracht met al die koepelorganisaties en het Comité van de Regio’s om na te gaan welke thema’s zij willen aanpakken. Zo zijn de problemen rond haatzaaij momenteel zeer actueel en alle mandatarissen worden hierdoor getroffen. Als we nieuwe roepingen willen en jongeren warm willen maken voor de politiek, is het in ons belang om ons daarin te storten...”

Het Congres wil inderdaad meer jongeren betrekken bij de voorbereidende werkzaamheden. We zien dat ze zeer actief, proactief en creatief zijn. Ze observeren zorgvuldig het werk van de mensen met meer ervaring.

“Ja, de jeugd is een van de hoofdlijnen van mijn campagne. In mijn vorige functie bij de AER hebben we het jongerenprogramma “Eurodysée” uitgewerkt, een regionaal netwerk waarbij jongeren de kans krijgen een eerste buitenlandse beroepservaring op te doen... Het Congres en de Raad van Europa moeten absoluut relevant blijven en voortdurend in contact staan met de jeugd. Het Congres is trouwens het enige orgaan binnen de Raad van Europa dat met jonge afgevaardigden werkt. Ik heb dus de indruk dat het Congres op dit gebied een voorloper is ten opzichte van de anderen...”

Moeten dergelijke samenwerkingsverbanden tussen jongeren en instellingen niet worden uitgebouwd na de sessies?

“De instellingen denken hier al lang over na. Zo is er het plan om een netwerk op te zetten met al wie ooit heeft deelgenomen, zodat zij elkaar kunnen ontmoeten en uitwisselen en nieuwkomers kunnen steunen en begeleiden. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk jongeren na hun termijn van één jaar als congresafgevaardigde betrokken blijven. “

Het Congres werkt aan een aanvullend protocol bij het Europees Handvest inzake lokale autonomie, om beter recht te doen aan de noodzakelijke duurzaamheid van het milieu. Is dit een nieuwe beleidslijn volgens u?

“De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, met daarbij ook het milieu, zijn van cruciaal belang. Het Congres is hier al mee bezig, maar we moeten verder denken. Leven in een gezonde omgeving wordt steeds meer gezien als een mensenrecht. Er wordt gewerkt aan een herziening van het Handvest van het Congres in het licht van de milieuprioriteiten. Het spreekt vanzelf dat we hier verder aan moeten werken.”

En de laatste vraag: wat vindt u van de stelling dat de toekomst van de democratie bij de lokale besturen ligt?

“Het is een feit dat het vaak de lokale verkiezingen zijn die de meeste kiezers op de been brengen. Het zijn de verkiezingen die hen het meest aanspreken omdat ze gaan over hun zeer concrete, dagelijkse problemen. De meeste mensen kennen de verkozenen van hun stad of dorp en zien dat het mensen van goede wil zijn die hun best doen voor hun medeburgers. Dit is dus het meest dankbare voorbeeld van democratie. Het zijn ook de lokale en regionale overheden die het meest in actie komen bij grote problemen: de opvang van vluchtelingen of milieuproblemen. De mensen beseffen dit steeds meer en dat maakt de lokale en regionale democratie, die in alle landen aanwezig is, des te waardevoller.”

ONTDEK ONZE NIEUWE OPLOSSING VOOR ELEKTRONISCH UITGAVENBEHEER

- ✔ **Volledig gedematerialiseerde stroom** van order tot betalingsmandaat
- ✔ **Automatische aansluiting** van facturen en bestellingen
- ✔ **Begeleide verdeling** van facturen op basis van een intelligent systeem (verdeelsleutel op basis van een EAN-code, ...)
- ✔ Eenvoudig aanpasbare **validatiestromen** om te voldoen aan de behoeften van elke overheid
- ✔ **Geschikte elektronische handtekening** van al uw documenten in lijsten
- ✔ **Veilige opslag en bewaring** van bewijs en betalingsopdrachten
- ✔ **Cloud-oplossing** toegankelijk vanaf uw mobiele toestellen

**HET LEVEN VAN OVERHEIDSDIENSTEN
VEREENVOUDIGEN
DOOR DIGITALISERING,
ONZE PRIORITEIT !**

> Pierre Vander Auwera, Communications Lead bij de CEMR

KLIMAAT- EN ENERGIETRANSITIE: DE CEMR PUBLICEERT BAANBREKENDE STUDIE OVER LOKALE FINANCIËN IN EUROPESE STATEN

Burgers moeten elke dag kunnen vertrouwen op goede openbare diensten en lokale infrastructuur. Betrouwbare bussen, goed geïsoleerde overheidsgebouwen, kwaliteitsscholen of propere energie: dat kan alleen als de lokale overheidsfinanciën gezond en duurzaam blijven. De Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) heeft een studie en een online tool gepubliceerd met de titel Local finances and the green transition in Europe, met gegevens en analyses over trends in lokale en regionale financiën in 40 Europese landen in de afgelopen 10 jaar. De studie¹, de enige in haar soort, geeft een overzicht van zowel de evolutie van de financiën van de lagere overheden als de opmerkelijke nationale verschillen.

ONTHULLENDE GEGEVENS EN TRENDS VAN DE AFGELOPEN TIEN JAAR

Uit de studie blijkt bijvoorbeeld dat hoewel de lokale en regionale overheden instaan voor 25% van alle overheidsuitgaven, zij de helft van alle overheidsinvesteringen voor hun rekening nemen, namelijk 54%. Dit toont de leidende rol aan van lokale en regionale overheden bij investeringen, of het nu gaat om energie-efficiënte woningen, slim openbaar vervoer of milieubescherming. De klimaat- en energietransitie kan daarom alleen via samenwerking met lokale en regionale overheden tot stand komen.

Een ander opvallend aspect is dat de schuld van de lagere overheden in de 36 landen waarvoor vergelijkingsmateriaal voorhanden is, zich op een zeer beheersbaar niveau bevindt. Bovendien is de lokale schuld laag en stabiel, gemiddeld slechts 4,8% van het BBP. Ter vergelijking: de overheidsschuld is in het midden van het decennium gestegen tot 67% van het bbp (en 81% in 2020).

Een heel hoofdstuk van de online studie is gewijd aan de gevolgen van het **Europees herstelplan** van 720 miljard euro voor de lagere overheden, met name de gevolgen voor de groene transitie en de territoriale cohesie.

Uit de gegevens blijkt duidelijk dat het aandeel van de groene transitie in de belangrijkste uitgavenposten van het herstelplan groter is in de gedecentraliseerde landen. Een zwaardere stem voor lokale en regionale overheden kan zorgen voor meer herstel- en veerkrachtprogramma's en -acties.

> Cijfermatig overzicht en verdeling van de financiële middelen voor de klimaat- en energietransitie in Europa

EEN DYNAMISCHE EN INTERACTIEVE ONLINE TOOL

De studie "Local finances and the green transition in Europe" is online te vinden als interactieve tool en pdf. De tool bevat:

- een makkelijk te hanteren boomstructuur, waarmee u kunt "inzoomen" op een specifiek onderdeel, of het nu gaat om de macro-economische analyse of de beleidsaanbevelingen;
- een interactieve kaart met een hele reeks selecteerbare financiële lokale gegevens;
- 36 grafieken, 12 statistische tabellen en 25 nationale casestudies;
- Een inleidend filmpje

1. De studie werd op 10 november 2022 voorgesteld op een seminar dat werd bijgewoond door vertegenwoordigers van vele verenigingen die lid zijn van de CEMR, de OESO, KDZ en de co-auteur van de studie, Gábor Péteri. De studie is momenteel alleen beschikbaar in het Engels.t.

LUCHTKWALITEIT: EEN GRATIS MEET- EN VERBETERINGSPROJECT

Klimaatverandering en luchtkwaliteit zijn twee nauw met elkaar verbonden onderwerpen. Luchtverontreiniging is verantwoordelijk voor de klimaatverandering maar heeft ook grote gevolgen voor onze gezondheid. Het veroorzaakt jaarlijks 7 miljoen voortijdige sterfgevallen wereldwijd en het verlies van 1,8 miljard werkdagen. Verder hebben ziekten gerelateerd aan luchtverontreiniging binnen de EU een maatschappelijke kost die wordt geschat op 30 tot 940 miljard euro per jaar.

Belgische steden hebben vaak geen betrouwbare gegevens over de luchtkwaliteit op hun grondgebied; ze beschikken niet over de budgetten, de expertise en de technologie om die gegevens te verkrijgen.

Daarom heeft Airscan het project "Pure Citië" ontwikkeld om de luchtkwaliteit in steden in kaart te brengen en te helpen verbeteren. Dankzij de financiële steun van Belfius is dit project volledig gratis voor de deelnemende steden.

Het project omvat een diagnose van de luchtkwaliteit met een identificatie en analyse van de belangrijkste verontreinigende stoffen en de potentiële bronnen. Vervolgens wordt een actieplan opgesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren. Communicatie via openbare digitale schermen helpt burgers te betrekken en aan te moedigen hun gewoontes te veranderen om de overgang naar een duurzamere stad te maken. Na één jaar wordt een eindverslag ingediend met een evaluatie van de acties en aanbevelingen voor de toekomst.

Wilt u dit project in uw stad starten? Scan de QR-code hieronder of stuur een e-mail naar purecities@airscan.org

Pure Cities

Een project voor het meten en verbeteren van de luchtkwaliteit in uw stad.

Volledig gratis!

Doe mee:
Of contacteer ons: purecities@airscan.org

> Frank Willemans, adviseur bij Brulocalis

PROGRAMMA VOOR GEMEENTELIJKE INTERNATIONALE SAMENWERKING (GIS) 2017-2021 IN DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO: ENKELE BELANGRIJKE LESSEN

In onze vorige editie hebben we de balans opgemaakt van het programma voor GIS 2017-2021 in Marokko en Senegal. Deze periode werd volledig gedomineerd door de pandemie, en dit heeft uiteraard grote gevolgen gehad voor de Belgische gemeenten en hun partnergemeenten in Afrika. Hoewel de plaatselijke toestand en de reacties daarop in elk land anders waren, hebben de steden en gemeenten overal blijk moeten geven van aanpassingsvermogen en veerkracht in hun aanpak van deze uitzonderlijke situatie. De vijfjarige fase 2017-2021 van het programma voor GIS in de Democratische Republiek Congo (DRC) is dus zeker niet van een leien dakje verlopen.

> De Congolese regering geeft prioriteit aan de inschrijving bij de Burgerlijke Stand

POLITIEKE ONZEKERHEID EN EPIDEMIOLOGISCHE PROBLEMEN

De DRC kreeg tijdens de presidentsverkiezingen van 30 december 2018 te maken met grote electorale problemen. Voor de lokale instellingen en bevolking was dit het begin van enkele maanden spanning en onzekerheid. Ook al omdat het proces – dat begon met de nieuwe grondwet in 2006 en de keuze voor decentralisatie voor het beheer van openbare en lokale zaken – nog niet was doorgedrongen tot op het niveau van de steden, gemeenten, sectoren en chiefdoms. Het gevolg hiervan voor de partnerschappen tussen België en de gemeenschappen, en voor de GIS, was dat activiteiten bevroren of uitgesteld werden. Het was ook de periode dat Félix Tshisekedi aangesteld werd als nieuwe President van de Republiek.

De komst van de nieuwe president en zijn politieke beweging, de UDPS, bracht een aantal nieuwe beleidsmaatregelen of plannen met zich mee voor de ontwikkeling van het land. Een van deze plannen was het nationale digitale plan (“Plan National du Numérique” ofte PNN), horizon 2025. Dit plan werd gelanceerd in 2019 en had als doel, volgens het Congolese staatshoofd zelf, “om van de Congolese digitale economie een hefboom voor integratie, goed bestuur, en economische en sociale groei te maken”. Deze nieuwe mijlpaal naar meer digitalisering ligt in het verlengde van het GIS-programma in Congo dat gedurende de verschillende cycli tot dan toe voornamelijk focuste op missies rond burgerlijke stand (BS) en bevolkstelling (BT). Voor de partnerschappen en de partnergemeenten is dit in de praktijk vooral een richtlijn en een doelstelling op middellange of zelfs lange termijn. Veel hangt immers af van de realiteit op het terrein en van de noodzakelijke hulp van andere technische en financiële partners (Wereldbank, UNICEF, enz.). De weg naar een gedigitaliseerd BS/BT-bestand is immers nog heel lang, en het werk is enorm. In de 15 Congolese partnergemeenten van de fase 2017-21 is de demografische en territoriale realiteit totaal anders dan in de Belgische gemeenten.

In de stadsprovincie Kinshasa heeft de kleinste gemeente (Kasa Vubu) 7 wijken met een bevolking van ongeveer 70.000 inwoners, maar er zijn ook uitschieters van 2 miljoen inwoners verspreid over 46 wijken (Kimbanseke).

In deze omstandigheden en met de budgettaire middelen van de GIS is het dus vooral zaak om realistische (maar toch ambitieuze) kleine stappen te zetten, en te werken rond pilootprojecten op het vlak van digitalisering. In dit verband wijzen wij op de recente intrede van een nieuwe speler; het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In het kader van zijn partnerschap met de stad Kinshasa ontwikkelt het Gewest, samen met het provinciebestuur van Kinshasa, in de gemeente Kintambo¹ een proefproject voor digitale volkstelling. Het doet dit met de hulp van de GIS en de gewestelijke verenigingen van Belgische Steden en Gemeenten.

De verkiezingen in 2018 en 2019 waren natuurlijk niet de enige factor die een invloed had op de GIS. Er was uiteraard ook de Coronapandemie. We wijzen er hier nogmaals op dat het de steden en gemeenten waren die, zowel in België als in Congo, als lokale overheden het concrete gevecht met de pandemie moesten aangaan. Zij stonden in de frontlinie en het dichtst bij de burger. Zij waren verantwoordelijk voor de basisdienstverlening aan de bevolking. In deze context van intergemeentelijke samenwerking gebaseerd op institutionele steun en versterking van structuren en spelers, heeft het plotse verbod op fysieke bijeenkomsten (voor opleidingen, bewustmakingsactiviteiten of zelfs gewoon maar de toegang tot basisdiensten in de gemeenten) de verschillende spelers en instituten ertoe genoopt zich opnieuw uit te vinden.

Voor de GIS betekende dit dat de meeste face-to-face activiteiten geannuleerd of uitgesteld moesten worden, zoals toen verplicht werd door de Congolese provinciale of nationale overheden. In deze ongeziene omstandigheden hebben de verenigingen Brulocalis en UVCW, samen met de partnerschappen, een lokaal plan voor de bestrijding van Covid-19

1. Partnergemeente Ukkel.

voorgesteld. Dit plan, dat werd uitgerold in 2020 en op zijn einde liep in 2021, lag in lijn met de doelstellingen van het internationale samenwerkingsprogramma voor de gemeenten, en ook met de opdrachten van de gemeenten. Wij willen benadrukken dat dit plan in het verlengde lag van de resultaten van het programma. Immers, hoewel het Programma al werkte rond sensibilisering, met name op het vlak van burgerlijke stand, leek het inderdaad redelijk evident en relevant om andere boodschappen van algemeen belang toe te voegen (zoals bijvoorbeeld reeds het geval is voor de preventie van ebola in Beni, Goma en Butembo). Deze interventie in 2020 en 2021, paste om verschillende redenen perfect in de werkzaamheden van de GIS in Congo:

1. Het in de praktijk brengen van de vaardigheden en ervaringen die de diensten van Burgerlijke Stand en Bevolking hadden opgedaan bij het bestrijden van de pandemie. Deze acties zijn een logisch gevolg van de verschillende verwachte resultaten van het programma van de GIS in Congo (nabijheidsbeleid voor de BS en de BT, en de versterking daarvan).
2. De aanpak van dit plan was gebaseerd op overleg tussen alle Belgische en Congolese partners via networking.
3. Volgens de betrokkenen op het terrein botsten de gezondheidsmaatregelen en de sensibilisering over de pandemie soms met de geloofsovertuigingen of vooroordelen van een deel van de bevolking. De inspanningen die al door bepaalde NGO's, door Plaatselijke Besturen met eigen middelen, of door andere partijen waren gedaan, moesten dus worden opgevoerd om de bevolking meer te sensibiliseren over de risico's van de ziekte.
4. De interventie tijdens de coronacrisis had het voordeel dat de middelen van het GIS-programma in Congo zinvol aangewend konden worden - door ze te koppelen aan doelstellingen ter ondersteuning van de burgerlijke staat.

Dit coronaplan dat in 2020 en 2021 de partnerschappen gedeeltelijk tot actie deed overgaan, was dus actief op drie gebieden:

- "Bewustmaking van lokale gemeenschappen" door de ambtenaren van de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking, en door de bevolkingstellers;
- "Volksgezondheid en beperking van het aantal besmettingen", door het voorzien van faciliteiten om handen te wassen in de nabijheid van gemeentelijke infrastructuur voor eerstelijnsverzorging;
- "Bescherming" van de ambtenaren die in contact kwamen met de bevolking.

Uiteindelijk zijn er tijdens de bijna twee jaar dat de pandemie heeft geduurd 8 lokale GIS/coronaplannen uitgerold: in Goma (N-Kivu), in Likasi (Ht-Katanga) en in Kinshasa in de gemeenten Bandalungwa, Kimbanseke, Limete, Masina, Matete en Ngaliema.

DE LESSEN DIE WE HIERUIT GETROKKEN HEBBEN

Hoewel de activiteiten zeker vertraagd werden, hebben de gewijzigde prioriteiten en het opnieuw inplannen van de activiteiten van het programma tijdens de scharnierjaren 2020 en 2021, het toch mogelijk gemaakt de gevolgen van de pandemie op te vangen. Sommige grote projecten of voorbereidende werkzaamheden werden door de pandemie plotseling stopgezet bij gebrek aan technische middelen. We denken dan aan de ontwikkeling van infrastructuur voor wijkbureaus, zonnepaneleninstallaties, of een campagne voor een administratieve volkstelling of opleiding voor wijkverantwoordelijken. In het laatste jaar van het Programma, in 2021, hebben sommige lokale partners de geplande activiteiten kunnen afwerken of werden de middelen aan andere partnerschappen toegewezen.

Het programma 2017-2021 dat voorzag in de organisatie van lokale verkiezingen, was bewust ambitieus, met name omdat de overheid haar doelstellingen op het vlak van decentralisering niet wilde opgeven. Het GIS-programma is weliswaar realistisch voor bepaalde aspecten, zoals het beleid rond de digitalisering van de administratie en gemeentediensten zoals Burgerlijke Stand en Bevolking, maar wilde toch gebruik maken van deze

GOEDE AFSPRAKEN OM HET GIS-PROGRAMMA 2022-26 AAN TE VATTEN IN DE DRC

De Congolese partnergemeenten, het UVCW en Brulocalis zijn in oktober in Kinshasa bijeengekomen voor het eerste jaar van het GIS-programma 2022-26 in Congo.

Het was in een klein hotel in het hart van Kinshasa, in de gemeente Bandalungwa, dat de burgemeesters van de Congolese partnergemeenten, de Congolese gemeenteambtenaren van de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking, en de verenigingen van Brusselse en Waalse steden en gemeenten de basis van het programma voor gemeentelijke internationale samenwerking 2022-2026 hebben overlopen.

Gedurende drie dagen werden de volgende onderwerpen besproken tijdens verschillende workshops:

- De coördinatie van het programma,
- Coördinatie van het GIS-Programma met de provincie Kinshasa voor projecten betreffende Burgerlijke Stand en de registratie van overlijdens,
- De externe evaluatie en de aanbevelingen die hieruit voortvloeien,
- Het nabijheidsbeleid van de interventies in Congo en van de betrokken sectoren,
- De opmaak van een roadmap voor gezamenlijke activiteiten,
- Objectief verifieerbare indicatoren (OVI's): maatregelen, toezichtmechanismen op lokaal en nationaal niveau.

> Nabijheid is een belangrijke uitdaging voor de lagere overheden

dynamiek door een resultaat (R3) te boeken voor de verbetering van de vaardigheden en tools om menselijke en financiële middelen te beheren (wat we het “governance-resultaat” noemen). Uiteindelijk is dit resultaat heel erg afhankelijk van de evolutie van de politieke context op het vlak van decentralisatie in Congo. In het nieuwe programma 2022-2026 komt deze ambitie trouwens tot uiting in kleinschaligere acties of in acties die sowieso minder afhankelijk zijn van de nationale politieke context.

Een andere les die we in deze fase hebben geleerd, heeft betrekking op de ontwikkeling sinds 2020, van meer samenwerking tussen, enerzijds, de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, Brulocalis en de UVCW, en, anderzijds, de provincie Kinshasa en haar Divisie Binnenlandse Zaken (Divinter). Samen met andere institutionele spelers (nationale overheid, justitie, gemeenten) waren zij verantwoordelijk voor het beleid rond overheidsgerelateerde zaken en administratieve volkstellingen. Dankzij deze samenwerking konden bepaalde aspecten in verband met BS en BT worden verbeterd en ondersteund, zoals het beleid op het vlak van Overlijdens (aktes, begravenissen), het beleid voor het verzamelen van BS/BT-statistieken bij de gemeenten, alsook de opleiding van BS-BT-ambtenaren en wijkverantwoordelijken. Een belangrijke toegevoegde waarde van deze samenwerking is het multiplicatoreffect. Divinter helpt met haar interventies en vaardigheden immers alle 24 gemeenten van Kinshasa, en dus niet alleen de 11 gemeenten die partner zijn van de Belgische gemeenten.

Tot slot willen we nog enkele succesverhalen vermelden die bijdragen tot het doel 2017-2021 “Congolesse steden en gemeenten die deelnemen aan het GIS-programma beschikken over efficiënte diensten Burgerlijke Stand en Bevolking”, dat door en voor de partnerschappen is vastgelegd²:

- Instrumenten om mensen gericht te sensibiliseren, zoals:

- stripverhalen om mensen bewust te maken van het belang van bepaalde zaken in verband met Burgerlijke Stand, zoals met name het aangeven van een geboorte;
- een videodocumentaire over de rol en de uitdagingen van een intergemeentelijk partnerschap;
- muurschilderingen of theater.
- Een gedeeltelijke administratieve volkstelling in verschillende wijken, of een volledige volkstelling op het gehele grondgebied van de gemeente. Een experiment met een digitale volkstelling in Noord-Kivu in de steden Goma, Béni en Butembo.
- Betere infrastructuur: centrale kantoren (voor de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking, trouwzalen, bijkantoren en wijkkantoren).
- Versterking van het familierecht en de dienstverlening aan de burgers: ambtenaren Burgerlijke Stand en Bevolking, wijkverantwoordelijken, straatverantwoordelijken, enz.
- De focus op opgeleide en gesensibiliseerde spelers in de gezondheidszorg (kraamklinieken, gezondheidscentra,...).

Dit zijn allemaal concrete acties, en de vooruitgang is reëel... voor uitdagingen die in verhouding staan tot de omvang van dit enorme land.

De Congolesse partnergemeenten van het programma kregen zo de kans om ideeën uit te wisselen met elkaar en het programma voor 2022-2026 te herbekijken. Iedereen heeft dit soort vergaderingen heel erg gemist. Want ook al werd er de laatste jaren virtueel vergaderd, toch gaat er niets boven echte ontmoetingen om de zaken te doen vooruitgaan en iedereen bij het proces te betrekken.

Het volgende platform tussen de Congolesse gemeenten zal doorgaan in mei 2023 en zal worden gevolgd door een Noord-Zuidplatform halverwege het traject in 2024 dat zeker in België zal plaatsvinden. Alle Congolesse en Belgische partners zullen hieraan deelnemen.

² Het evaluatierapport van het GIS-programma 2017-2021 is beschikbaar op de website van Brulocalis op de volgende pagina: <https://brulocalis.brussels.nl/materies/europa-internationaal-samenwerking/gemeentelijke-internationale-ontwikkelingssamenwerking>

**Charles vond zijn
professionele**

!KLIK!

En zeker één voor jou

Plaats je vacature op onze website, tal van talenten staan er voor je klaar! Vind het juiste profiel op het juiste moment, met de juiste premie of de juiste opleiding.

Ontdek de profielen die klaarstaan op actiris.brussels/deklik en contacteer ons.

Tal van talenten

Of je nu verkopers, keukenpersoneel, chauffeurs met rijbewijs B, magazijniers of kelners zoekt, Actiris helpt je om vandaag de juiste professionele klik te vinden.

INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING: PROGRAMMA 22-26 GESTART

Het eerste jaar van het nieuwe programma voor gemeentelijke internationale samenwerking (GIS) 2022-2026 is al bijna voorbij. Er is ondertussen al heel wat gebeurd! Bijvoorbeeld begin van dit jaar. Op 2 februari 2022 is het GIS 2022-2026 programma dat Brulocalis namens de gemeentelijke partnerschappen heeft ingediend, goedgekeurd door minister van Ontwikkelingssamenwerking Meryame Kitir. We hebben meer dan 90% gekregen van wat we gevraagd hebben! Dit betekende wel dat sommige elementen in het programma anders moesten. Dat hebben de gemeentelijke partnerschappen in dit eerste jaar gedaan. De partners en Brulocalis ondertekenden ook hun partnerschapsovereenkomst en de eerste activiteiten konden van start gaan.

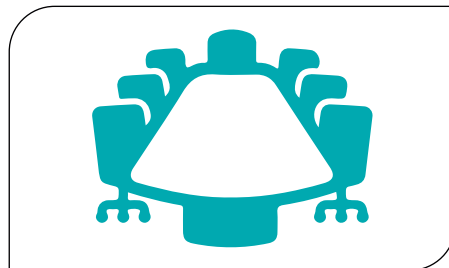

Als u onze website wat in het oog houdt, dan zal het u niet verbazen dat Brulocalis dit jaar meegewerkt heeft aan drie platforms: één in Marokko, één in België en de laatste in de Democratische Republiek Congo. Een platform is een moment van ontmoeting, uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke partnerschappen die in hetzelfde land in het programma actief zijn.

1. Het eerste platform vond plaats in Ouarzazate (Marokko) van 9 tot 13 mei, waar de 10 partnerschappen en Brulocalis elkaar troffen. Twee nieuwe partnerschappen zijn aan het huidige programma toegevoegd: Tanger (in partnerschap met

Sint-Joost-Ten-Node) en Aït Youssef of Ali (in partnerschap met Koekelberg).

2. Het tweede platform vond plaats in België in het kader van het Senegal-programma. De vier partnerschappen waren van 19 tot 22 september te gast bij de gemeente Hastière.
3. Het platform van het DRC-programma ten slotte, uitsluitend met de Congolese partners, vond plaats van 11 tot en met 13 oktober in Kinshasa in de gemeente Bandalungwa. Bovendien is dit het programma met de meeste partnerschappen. Dit programma wordt namelijk geleid door zowel Brulocalis als de UVCW en heeft in totaal 14 partnerschappen, waarvan acht met Brusselse gemeenten. Voor het huidige programma zijn drie nieuwe Congolese gemeenten toegetreden, waaronder de gemeente Kinshasa (in partnerschap met Sint-Gillis).

Op deze verschillende werkvergaderingen met de partners werd het algemene kader van het GIS-programma 2022-2026 van het land voorgesteld en verduidelijkt (totale begroting, theory of change, logisch kader, enz.). Elk platform kon het kernthema van zijn landenprogramma behandelen, namelijk:

- Het maatschappelijk werk, en in het bijzonder de burgerparticipatie voor het Marokkaanse programma;
- De lokale economische ontwikkeling, voor het Senegalese programma, met een zeer gewaardeerde gedachtenwisseling over het lokale ontwikkelingsfonds;
- Burgerlijke stand waaronder een presentatie over de digitalisering van de werkmethode voor het Congolese programma.

Brulocalis heeft het eerste jaar van een nieuw programma ook aangegrepen om de verschillende beheertools waarmee de partnerschappen toezicht kunnen houden en verslag kunnen uitbrengen over de activiteiten (algemene deelnemingsvoorwaarden, wijze van verslaglegging, enz.) niet alleen bij te werken, maar ook te vereenvoudigen en te rationaliseren.

In de volgende Nieuwsbrief (medio 2023) maken wij de balans op van wat er in dit eerste programmeringsjaar op het terrein is gebeurd.

UW GEMEENTE AAN HET WOORD IN NIEUWSBRIEF

Nieuwsbrief is niet zozeer het magazine van Brulocalis, maar veeleer het magazine van onze leden, de Brusselse gemeenten, OCMW's en intercommunales, volledig voor hen gemaakt. Meer nog: door hen gemaakt.

Als u ons regelmatig volgt, weet u dat we technische artikels publiceren – niet het soort teksten dat je meeneemt op reis, maar die een nuttige basis bieden voor uw dagelijks werk – en ook verslag uitbrengen van onze acties als belangenbehartiger of boeiende initiatieven, ervaringen, nieuwe regelgeving ... die een impact hebben op uw werk.

Maar waarom ook niet de schijnwerpers richten op een innoverend gemeentelijk project, een nieuwe methode, een unieke overheidsopdracht, ...

Heeft uw gemeente iets vernieuwends tot stand gebracht? Deel uw ervaring dan met uw ambtgenoten.

Reik ons uw thema's aan, geef toelichting bij uw acties om meer weerklank te geven aan vernieuwende methodes voor goed bestuur. Nieuwsbrief is het uitgelezen middel om uw ervaring en uw expertise te delen, zowel met Brusselse ambtenaren als mandatarissen.

"Nieuwsbrief is het magazine van de Brusselse gemeenten" waartoe zij ook zelf een bijdrage leveren.

SUGGESTIES?

Neem contact op met onze redactie:

Brulocalis, dienst Informatie-Communicatie: publi@brulocalis.brussels

IN ONZE GEMEENTEN

Volter worden gemaakt door minder voorlufen op de steenweg te laten rijden. Deze herontwikkeling heeft voor een dubbele verbetering gezorgd en heeft het gemeentelijk administratief stuk ook veel beter bereikbaar gemaakt dan vroeger. In welke zin kun je dat zeggen? Het beide projecten reviewen zijn met elkaar.

Interview door Philippe Delvaux

EEN MODERNE, DUURZAME EN BETAALBARE RENOVATIE TEN DIENSTE VAN DE BEVOLKING

De interessante informatie van burgemeester Christophe De Weert geeft al meer inzicht in de uitdagingen en problemen die gepaard gaan met zo'n grote herontwikkeling, renovatieproject. Hieronder vindt u nog meer details over wat er echt schuilt achter de volledige herontwikkeling van het gemeentelijke gebouwenblok in Elsene, en dan vooral achter het goedkope, moderne ontwerp waarvoor de diensten voor de bevolking ondergebracht zijn.

Om de ris en out van een renovatie te kennen, is er niets zo relevant als de informatie van zowel het renovatiebureau als de architecten. Voor het afdelen en andere gebouwen van het gemeentelijk administratief blok van Elsene was ARTES Group belast met de werken. Zij hebben zich op hun beurt gebaseerd op de plannen van twee architectenbureaus, namelijk AFTER en AZC.

Prijskaartje van 22,5 miljoen euro

Het gemeentelijk gebouwenblok van Elsene bevindt zich al sinds 1949 naast het Parlement Complex. De afgelopen twintig jaar heeft het al meermalen vrij opvallend gemeentelijk. Toch moesten de gebouwen van het gemeentelijk administratief blok absoluut serieus grondig worden gerenoveerd, want ze waren verouderd en onpraktisch geworden, zowel voor het personeel als voor de bevolking. De diensten konden de burgers, die voortdurend in aantal toegenomen, niet meer in goede omstandigheden ontvangen. Bovendien waren de verschillende diensten ruimtelijk verspreid over vijf lokalen, wat hen niet bepaald vlot toegankelijk maakte. In 2015 werd dus beslist om het hele blok in drie fasen te vernieuwen.

De eerste werkzaamheden werden in 2017 afgerond. In deze eerste fase werden de gebouwen in de Via districtaal 16 tot 22 afgebroken en weer opgebouwd. De werkzaamheden op 1 tot 15 van 2019 van start en werden binnen de geplande termijn afgerond. Er werden daarbij verschillende maatregelen genomen van de interne diensten van het gemeentebestuur, namelijk het departement Financiën, het Secretariaat van de

Wat met de fysieke comar de ontzorgt weest opgesteld en alle Elsenaren te helpen met hun administratieve procedures?

De grote nieuwheid is ook 'comar' tussen de districtaal en de Brusselseweg. Er is permanente begeleiding voorzien voor wekelijk alle administratieve procedures. Het vormt een uitdaging van het call-center dat twee lokalen de kluiken hebben opgericht en dat nu nog altijd iedere voormiddag bereikbaar is. Het idee van een comar is ontstaan doordat heel veel mensen niet alleen hulp nodig hebben met hun digitale administratie maar ook moed hebben een menselijk contact om concreet uit te leggen wat ze willen.

Stel de renovatie van het gemeentelijke gebouwenblok dan niet aan op een algemene renovatieproject?

Neen, de renovatie van het gemeentelijke gebouwenblok en de vernieuwing van de openbare ruimte zijn twee compleet afzonderlijke projecten. Voor het Parlement Complex, dat een gemeentebestuur is, hebben we veel ideeën op tafel geplaatst om de werkbareheid snel te laten vorderen. Daarna hebben we ook de Brusselseweg aan gemeentelijk gereconstrueerd om de mobiliteit van de burgers te verbeteren, wat absoluut noodzakelijk bleef na 20 jaar afsluiting stonden de bussen van 97 71 nu elkaar niet in het verkeer. De verkeersstromen moesten dus omgeleid

1. Bronnen: 'Nieuwsbrief' de 01/11 en 01/12 2022

ONZE VOORNAAMSTE RUBRIEKEN

Vereniging in actie

Een (niet exhaustief) overzicht van de dossiers waarop Brulocalis zich toelegt. Zo hoeft u niet te wachten op het jaarlijkse activiteitenverslag.

Onder de loep

Deze hoofdruimte van het tijdschrift bundelt technische en gespecialiseerde artikels.

In onze gemeenten

Deze rubriek stelt gemeentelijke initiatieven voor die inspirerend kunnen zijn voor andere gemeenten.

Nieuws van het Gewest

Een voorstelling van verwezenlijkingen of projecten van het Brussels Gewest, die belang hebben voor de gemeenten.

Actualiteit

Actuele thema's (uiteraard vanuit de invalshoek van de tweemaandelijks publicatie) die niet zozeer vallen onder de rubriek "Nieuws van het Gewest" of "In onze gemeenten".

Nieuw

Deze rubriek bleef blijkbaar ondoorgronde-lijk... 'Nieuw', dat is zoals 'actualiteit' maar dan iets nieuws in verband met Brulocalis.

Europagina

Deze artikels trachten gemeenten te sensibiliseren voor Europese aangelegenheden, met bijzondere aandacht voor wat ze daar zowel op symbolisch of politiek als materieel vlak kunnen uithalen.

ONDER DE LOEP Dossier mandatarissen: nieuwe burgemeesters, het leven van de mandatarissen

NIUWS VAN HET GEWEST Administratieve vereenvoudiging: gesprek met easybrussels

EUROPAGINA Succesvolle Europese en internationale projecten

Nieuwsbrief

Stad en Gemeenten van Brussel-Hoofdstad

Start herinrichting van het gemeentelijke gebouwenblok in Elsene

Nr. 130
ACHTIENDE EDITION - BRUSSEL X
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
SEPTEMBER-OCTOBER 2022
ERKENNINGSCOMMUNUMMER P 921662

BRULOCALIS
VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

HONDERDEN SUBSIDIES IN ÉÉN KLIK

GA NAAR DE SUBSIDIERUBRIEK

Op de website van Brulocalis vind je onder de unieke subsidierubriek heel wat info over mogelijke financieringsbronnen voor je projecten. Als lid van Brulocalis vind je:

- 📍 **Een overzicht van de subsidies** die meerdere instanties en organisaties verlenen:
 - het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
 - de Franse gemeenschapscommissie (COCOF), de Vlaamse gemeenschapscommissie (VGC) en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie (GGC);
 - de Franse gemeenschap (Fédération Wallonie-Bruxelles) en de Vlaamse gemeenschap;
 - de federale overheid;
 - de Europese Unie;
 - verschillende fondsen en stichtingen, mecenaten...

- 📍 **Praktische infofiches** ter voorbereiding van je aanvraagdossier (toekenningsvoorwaarden, bedrag en uitbetaling, procedure, wettelijke en regelgevende bronnen, praktische informatie).

- 📍 **Zoekfilters** voor een overzicht van de financieringsbronnen per onderwerp.
- 📍 **Een agenda** met de infosessies van de verschillende organisaties en een overzicht van de uiterste indieningstermijnen voor de projectoproepen. Handig om een melding in je agenda te zetten.
- 📍 **De gevolgen van de staatshervormingen** voor de subsidies.
- 📍 **Inspelend op de actualiteit** (vb: coronamaatregelen of Oekraïne).

- 📍 **De toolbox "subsidies"**, uitgewerkt door de werkgroep subsidies, reikt heel wat informatieve tools en beheers- en evaluatietools aan voor een betere financiering van je projecten, en ook een vademecum voor een betere structurering en professionalisering van de subsidiologen in je gemeente.

Abonneer je op onze digitale nieuwsbrief, ons tijdschrift Nieuwsbrief en onze gidsen met nog meer praktische info voor de lokale besturen.